

Nižnianske ozveny

Občasník občanov Nižnej a Zemianskej Dediny

Ročník XXXX / číslo 3

www.nizna.sk

august - november 2024

Všetkým čitateľom našich novín
prajeme krásne Vianoce a šťastný nový rok.
Ďakujeme vám za vašu priazeň a veríme,
že aj v budúcom roku budeme pre vás
spoľahlivým zdrojom informácií o dianí v našej obci.

redakcia NiO

Foto: Karol Bača

**O čom rokovalo
obecné zastupiteľstvo**

Viac na strane 3

**Minulosť nám
zanechala v Roháčoch
krásne dedičstvo**

Viac na strane 25

**Aj dnes to Svetlo
svieti rovnako -
na všetkých**

Viac na strane 34

**Záznamy z obecnej
športovej kroniky**

Viac na strane 53

Editoriál

Vianočný príbeh

Anna sedela v teplej izbe v kresle a zrak upierala na plápolajúci oheň v kozube. Bola zamyslená. Náhle vnútorné cítenie vstať a ísť na autobusovú zastávku vnímala ako dar. Dar poznania, že **viera** v ľudskosť a dobrý skutok je obrovská sila, ktorú chcela prijať.

Bolo obdobie blížiacich sa Vianoc. Počasie nebolo práve najpríjemnejšie, a tak si okolo krku prehodila šál. Vedela, že na zastávke bude sedieť muž. Často tam sedával. Nikdy nepochopila prečo.

Opatrne si k nemu sadla, vytiahla z tašky koláč a ponúkla mu ho. Prekvapene na ňu pozrel, no s vďakou prijal.

O chvíľu sa začali rozprávať. On jej vyrozprával svoj smutný príbeh, ona jemu o svojich pocitoch. Dvaja ľudia, ktorí sa poznali len z videnia, zrazu našli spoločnú reč. Keď sa lúčili, muž sa usmial. „Ďakujem. Vďaka vám som pocítil, že nie som sám a vďaka vám som znovu uveril v **lásku**.“ V srdciach obidvoch sa rozohrela iskra **nádeje**, ktorá zahriala ich duše viac, ako teplo z kozuba.

Kiežby čas Vianoc bol pre nás časom objavenia viery, nádeje a lásky. Nanovo objavme príbeh narodeného dieťaťa. Nájdime si čas pre svojich blízkych, pomôžme tým, ktorí to potrebujú.

Pozdravme, usmejme sa, povedzme milé slovo. Objavme radosť v jednoduchých chvíľach a žijme v nej po celý rok.

Veď všetko okolo je o nás, s nami a v nás.

Pokojnú Vianoce

Daniela Gondová,
šéfredaktorka

Med ako symbol Vianoc

Med je charakterizovaný ako sladká potravina vyrobená včelami z nektáru kvetov. Ľudia ho jedli už tisícročia. Bol uctievaný ako dar bohov a život bez neho si nevedeli ľudia až do 19. storočia, kedy sa presadil cukor, predstaviť. Bol viac-menej jediným sladidlom a uplatnil sa aj ako liečebný a kozmetický prostriedok. Na stredovekých kniežacích a kráľovských majetkoch žili služobníci povinní dorábať med a mali povinnosť odovzdávať ho panstvu. V tradičnej slovenskej kulinárnej kultúre bol obradovým jedlom – polievali alebo potierali sa ním kaše, pečivo a koláče a v lekárstve slúžil na liečenie chorôb tráviaceho a dýchacieho ústrojenstva. Dodnes sa vysoko

cení, pretože obsahuje širokú škálu vitamínov, minerálne látky a organické kyseliny.

Včelí med jednoznačne patrí k tradičným Vianociam. Pred Štedrou večerou tradične povedal najstarší člen rodiny modlitbu, potom nasledovali oblátky s medom, niekedy aj s cesnakom.

Med symbolizuje sladkosť života a všetko dobré, cesnak má zas odháňať všetko zlé, choroby či zlé sily a oblátka hostiu, ktorá má zároveň aj širší význam ako náš každodenný chlieb. V niektorých rodinách matky robia s medom krížik na čelo deťom i dospelým ako ochranu pred všetkým zlým.

(red)

Posvätenie adventného venca v nedeľu 1. decembra

Vážení občania, ponúkame možnosť spolupodieľať sa na tvorbe novín tým, že sa s nami podelíte o výnimočné príbehy ľudí, opíšete svoje podnety, návrhy a iné. Už teraz sa na vaše príspevky tešíme, lebo prispejú ku kvalite a hodnote novín. Príspevky zasielajte na sefredaktor@nizna.sk. Podmienky uverejnenia príspevkov: Text s nadpisom a menom autora textu (v prípade titulu uveďte aj ten) v dokumente word. Fotografie posielajte v čo najlepšej kvalite s rozlíšením 300 dpi. Uzávierka príspevkov do najbližšieho čísla je **14. marca 2025**. Redakcia si vyhradzuje právo na úpravy príspevkov, najmä textov, v ktorých sa vyskytujú vulgárne slová, osočujúce údaje, gramatické chyby) a ich krátenie. Redakcia tiež nezaručuje uverejnenie neaktuálnych článkov, informácií a nekvalitných fotografií.

(red)

Príhovor starostu obce

Vážený a milí spoluobčania,

kalendárny rok 2024 sa končí a prichádzajú, z roka na rok čoraz rýchlejšie, Vianoce. Každý z nás prežíva Vianoce, ako keby boli iba raz. Je to tak. Každoročne opakujeme sa najkrajšie sviatky roka sú vždy jedinečné. Tešíme sa na to, že sa stretneme hlavne v rodinách. No duch Vianoc automaticky zblízuje aj ľudí v dedinách a mestách na celom svete. Všetci láskyplní ľudia tých pár čarovných dní prežívajú tak nejak empaticky spoločne. Myslíme na svojich blízkych, ktorí sú ďaleko. Spomíname si na svojich blízkych, ktorí už, bohužiaľ, nie

sú medzi nami, ale stále žijú v našich srdciach a našich životoch, teda v nás. S láskou prežívame Vianoce s novými členmi rodiny a s novými priateľmi. Tradične sa zúčastňujeme bohoslužieb, prestierame štedrovečerný stôl, jeme najchutnejšiu kapustnicu, vonia nám vianočný stromček a vzájomne sa niečím obdarujeme. V tento čas akosi viac pociťujeme potrebu urobiť radosť iným, možno smutným, možno opusteným a osamelým ľuďom. Zo srdca nám všetkým prajem, aby sme tieto sviatky prežili v čo najväčšom zdraví a spokojnosti, jednoducho v láske. Na záver mám predsa len prosbu. Každý z nás si určite nájde

vo svojom živote niečo, čo ho trápi najmä v medziľudských, rodinných, susedských alebo pracovných vzťahoch. Využime tieto zázračné dni a urobme aspoň jeden dobrý skutok, počin alebo jednoduché podanie ruky na zmierenie. Ako sa vraví, nežijeme tisíc rokov, aby sme si mohli dovoliť premárniť čas nevraživosťou. Ueberme zo svojho ega. Darujme úsmev a lásku. Dobrý skutok sa nám vráti. Veď dobro tvorí dobro a láska sa láskou opláca.

Prajem nám všetkým šťastné, veselé a voňavé Vianoce!

Ing. Jaroslav Rosina
starosta obce

O čom rokovalo obecné zastupiteľstvo

Jún 2024

III. zasadnutie obecného zastupiteľstva (OcZ) sa konalo 18. júna.

K najdôležitejším bodom rokovania patrilo schválenie Záverečného účtu obce Nižná za rok 2023.

Najskôr podala k nemu stanovisko hlavná kontrolórka Ing. Zuzana Žáková, ktorá uviedla, že všetky podmienky boli dodržané a záverečný účet navrhuje schváliť bez výhrad. OcZ zobralo jej stanovisko na vedomie a potom poslanci schválili uznesenie k Záverečnému účtu obce za rok 2023 v znení:

A) Záverečný účet obce Nižná za rok 2023 a celoročné hospodárenie bez výhrad.

B) Prebytok rozpočtového hospodárenia za rok 2023 vo výške 76 597,23 eur.

C) Použitie prebytku rozpočtového hospodárenia za rok 2023 na tvorbu rezervného fondu vo výške 7 757,43 eur a vrátenie do rezervného fondu vo výške 68 839,80 eur.

Taktiež schválili Plnenie programového rozpočtu a Monitorovaciu správu programového rozpočtu za rok 2023.

Medzi najväčšie kapitálové výdavky obce za rok 2023 patrili: Projekt Odborné učebné ZŠ Nižná, Modernizácia hasičskej zbrojnice, Projektová dokumentácia pre územné rozhodnutie a Stavebné povolenie pre Domov sociálnych služieb v Nižnej, Projektová dokumentácia pre stavebné povolenie s názvom Turistické centrum v priestoroch štadióna v Nižnej, Projekt Zvyšovanie kvality poskytovaných služieb v kultúrnom dome v Nižnej, Projekt Zberný dvor v obci.

Zastupiteľstvo sa opäť zaoberalo predajom obecného majetku - budovy bývalého obecného úradu. Prvú verejnú súťaž zadal OcZ v septembri 2023.

Vtedy poslanci schválili: A) Spôsob prevodu nehnuteľného majetku obce obchodnou verejnou súťažou o najvhodnejší návrh na uzavretie kúpnej zmluvy na prevod vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v k.ú. Nižná – stavba starého obecného úradu so súpisným číslom 149 na ulici Hviezdoslavova, postavená na pozemku parcela reg. CKN č.400/2 o výmere 1 209 m² a pozemok parcela reg. CKN č.400/2 o výmere 1 209 m², druh: zastavaná plocha a nádvorie. Minimálna výška kúpnej ceny bola stanovená 200 000 eur a 27. október 2023 bol dňom ukončenia predkladania súťažných návrhov.

Prednosta JUDr. Jozef Šveda na júnovom zastupiteľstve informoval, že do prvého kola súťaže sa nikto nezapojil, a preto v spolupráci s hlavnou kontrolórkou vypracoval novú obchodnú verejnú súťaž.

Na predmet tejto obchodnej verejnej súťaže bol vypracovaný znalecký posudok č.28/2023 zo dňa 17. júna 2023 znalcom Ing. Jozefom Žuffom, ktorým bola stanovená všeobecná hodnota majetku.

V diskusii o podmienkach opakovanej verejnej súťaže sa všetci poslanci zhodli na minimálnej cene 165 000 eur a termíne podávania ponúk do 31. júla 2024. Súťažný návrh bolo možné podať len na odkúpenie všetkých ponúkaných nehnuteľností, t.j. predmetu obchodnej verejnej súťaže ako celku. Za predsedu otvárania obálok určili poslancu Jána Mišíka a za členov Martina Žuffu, Andreja Brčáka a Dušana Záhorca.

Konečné vyhodnotenie verejnej súťaže sa uskutočnil na ďalšom zasadnutí OcZ.

Poslanci schválili Všeobecne záväzné nariadenie (VZN) obce Nižná č.1/2024, ktorým sa mení a dopĺňa VZN č.4/2016 o nakladaní s komunálnymi odpadmi a s drobnými stavebnými odpadmi na území obce Nižná. VZN nadobudlo účinnosť 9. júla 2024.

OcZ zobralo na vedomie Správu hlavnej kontrolórky o výsledku kontroly č.2/HK/2024, ktorá sa týkala dodržiavania zákona č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám a schválilo plán kontrolnej činnosti hlavnej kontrolórky na II. polrok 2024.

Na návrh predsedu komisie kultúry s účinnosťou od 1. júla 2024 bola za členku komisie kultúry zvolená Zuzana Matkuľáková zo Zemianskej Dediny.

Správu o činnosti Dobrovoľného hasičského zboru (DHZ) a Dobrovoľného hasičského zboru obce (DHZO) Nižná uviedol jej veliteľ Matej Vasek.

DHZ mal k 31. decembru 30 členov a DHZO Nižná mal 16 členov. Za toto obdobie sa zúčastnili dvoch požiarnych zásahov – požiar rúbaniska Lučivný Úboč a vo výrobnej hale Stadreko. Pomáhali aj pri čerpaní vody zo zatopených priestorov rodinného domu v časti Uhliská. Najviac zásahov absolvovali Matej a Ján Vasekovci, Juraj Tuka, Patrik Tomaga a Pavol Kanderka. V priebehu roka zabezpečovali požiarne asistenčné hliadky počas kultúrno-spoločenských podujatí – pri vatre a ohňostrojoch, na Blachotrapeze Cupe, na Ninja Cupe v Zuberco, a Nižnianskom kotlíku. Hasičskú techniku predstavili aj deťom materskej školy Nová doba. Správu zobrali poslanci na vedomie.

September 2024

Na IV. zasadnutí OcÚ, ktoré sa konalo 10. septembra, schválili poslanci Všeobecne záväzné nariadenie (VZN) č.2/2024, ktorým sa ruší VZN obce Nižná č.1/2013 o určení výšky dotácie na mzdy a prevádzku na žiaka základnej umeleckej školy, dieťa materskej školy a školských zariadení so sídlom na území obce Nižná. Celé znenie VZN je uvedené na web-stránke obce.

Každý rok má obec povinnosť vyhodnocovanie programového rozpočtu. „Programové rozpočtovanie je systém založený na plánovaní úloh a aktivít subjektov samosprávy v nadväznosti na ich priority a alokovanie disponibilných rozpočtových zdrojov do programov, s dôrazom na výsledky a efektívnosť vynakladania rozpočtových prostriedkov. Súčasťou programového rozpočtovania je aj monitorovanie a hodnotenie finančného a programového plnenia rozpočtu.“

S týmto rozpočtom sa poslanci mali možnosť oboznámiť vopred, a tak na zastupiteľstve jednohlasne schválili plnenie Programového rozpočtu obce Nižná k 30. júnu 2024.

Zaoberali sa aj zmenou rozpočtu.

Zmenu rozpočtu obce si vyžiadali väčšie investičné akcie. Materiály vysvetľujúce toto opatrenie boli poslancom tiež vopred zaslané. Tí najskôr schválili Zmenu rozpočtu obce rozpočtovým opatrením č.2/2024 a následne schválili použitie rezervného fondu v zmysle schváleného rozpočtu v celkovej výške 70 tisíc eur na verejné osvetlenie lokalít Sihoť, Markov laz a Krivé hony a v zmysle úpravy rozpočtu rozpočtovým opatrením č.2/2024 použitie rezervného fondu na Domov sociálnych služieb – stavebné povolenie a kanalizáciu. Hlavná kontrolórka Ing. Zuzana Žáková predniesla správu, ktorej predmetom bola kontrola

hospodárenia Dobrovoľného hasičského zboru obce (DHZO). Odporúčila zvážiť vytvorenie a prijatie dokumentu - Požiarneho poriadku obce Nižná, aby tak bolo jasne zadefinované postavenie DHZO, vzťah k rozpočtu, použitiu finančných prostriedkov, práv a povinností. Správu č.3/HK/2024 zobralo OcZ na vedomie.

Obec si dala vypracovať strategický rozvojový dokument Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja (PHSR). Prednosta JUDr. Jozef Šveda informoval, že návrh PHSR bol od zhotoviteľa doručený a následne zaslaný poslancom OcZ. Zároveň uviedol, že návrh bude vyvesený na webovej stránke obce na prípadné verejné pripomienkovanie a tiež jednotlivým komisiám. Do rozpravy sa nikto z prítomných neprihlásil. OcZ zobralo na vedomie: A) Vyhodnotenie dotazníkového prieskumu pre prípravu Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Nižná na roky 2024 – 2031.

B) Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Nižná na roky 2024 – 2031.

Návrh PHSR s prílohami bol sprístupnený verejnosti s možnosťou pripomienkovania do 25. októbra.

Na zastupiteľstve, ktoré sa konalo 18. júna, sme vás informovali, že obec vyhlásila opakovanú verejnú súťaž na predaj budovy starého obecného úradu s pozemkom v minimálnej cene 165 tisíc eur s termínom podávania ponúk do 31. júla 2024.

Prednosta oboznámil prítomných, že do termínu ukončenia predkladania súťažných návrhov nebol predložený žiadny návrh a z toho dôvodu bola opakovaná verejná súťaž neúspešná. OcZ zobralo správu na vedomie.

Taktiež uviedol, že do termínu konania septembrového zastupiteľstva nikto iný neprejavil záujem o nájomné priestory v zdravotnom stredisku po MUDr. Zajacovej.

Na základe dôvodu hodného osobitného zreteľa a Zásad hospodárenia a nakladania s majetkom obce Nižná (prípady, keď obec nemusí uprednostniť ekonomicky najvýhodnejšiu ponuku a je to v záujme obce a jej obyvateľov – prevádzkovanie lekárne, prevádzkovanie lekárskeho a zubných ambulancií, prevádzkovanie rehabilitačného strediska) schválili nájom týchto nebytových priestorov žiadateľovi: HORMED s.r.o., Nižná, v zastúpení MUDr. Gabriela Horňáková, konateľ na účely prevádzkovania chirurgickej ambulancie na dobu neurčitú.

V súlade so zákonom o majetku obcí bolo potrebné tiež zaktualizovať sadzbu nájomného za užívanie betónových garáží (s.č. 1088, ul. Závodná a s.č. 149, pri starom obecnom úrade). Poslanci sa zhodli na sadzbe – minimálne 80 eur/mesiac, ktorú uznesením schválili.

O nájom obecných pozemkov požiadalo občianske združenie ZOEE. Išlo o plochu medzi budovou ZŠ s MŠ Nižná a hrádzou rieky Orava a zastavanú plochu a nádvorím pri MŠ Orličie na dopravnom ihrisku na realizáciu podporeného projektu číslo 167_3/2023 z kapitoly Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR na podporu regionálneho rozvoja s názvom Tretie ihrisko. Aktivita projektu sú zamerané najmä na podporu rozvoja telesnej kultúry, športu a turistiky. Jeho účelom je vytvorenie podmienok na voľnú hru so zameraním na všeobecnú pohybovú gramotnosť na dobu určitú - 5 rokov s trojmesačnou výpovednou lehotou. V zmysle dôvodu hodného osobitného zreteľa (prenájmy nehnuteľností podporujúce všeobecne akceptovateľný verejnoprospešný účel a uspokojovanie kultúrnych, spoločenských a športových potrieb občanov) bolo nájomné určené vo výške 1 euro/ročne.

(red)

Odpovede starostu na aktuálne otázky občanov Nižnej

Aké sú možnosti vybudovania detského ihriska na Malej Orave?

Detské ihrisko je súčasťou škôlky na Orličí. Ďalšie ihrisko, ktorého projekt máme pripravený, bude v priestore nad obchodom Jednota. Postupne podávame žiadosti na možné čerpanie eurofondov na výstavbu podobných ihrísk. Jedna nám zatiaľ neprešla, ale budeme sa pokúšať aj naďalej.

Je možnosť vybudovania detského ihriska v Zemianskej Dedine?

Áno, aj na tomto projekte sa pracuje. Multifunkčné ihrisko aj s priestorom na iné

voľnočasové aktivity bude za kostolom a potokom.

V akom stave je vybudovanie chodníka na ulici Podjavorinskej a Šoltésovej?

Čakáme na geodetické zameranie. Projektanti sú pripravení. Myslím, že v roku 2025 bude projekt aj so stavebným povolením hotový. Potom musíme už „len“ vyčleniť financie a môžeme budovať.

Bude sa pokračovať v budovaní parkovísk pri bytových domoch?

Áno. Budeme to robiť opatrne s nízky-

mi nákladmi a iba „s požehnaním“ všetkých okolo-bývajúcich občanov.

V akom štádiu je príprava a schválenie PHSR?

Nový Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Nižná bol schválený na novembrovom zastupiteľstve.

Aká bola spolupráca s poslancami a občanmi pri tvorbe návrhu PHSR?

Spoluprácu s našimi poslancami považujem vo všetkých prípadoch riešenia rozvoja obce a jej prípadných problémov

Pokračovanie na str. 5

Dokončenie zo str. 4

v našej obci za pragmatickú a vzájomne ústretovú. Je taká, ako má byť. Je jednoduchou výborná.

Kedy bude zrekonštruovaný atletický okruh na futbalovom štadióne? Bude na ňom tartan?

Termín neviem ani odhadnúť, ale ide o projekt na prebudovanie budovy štadióna a potom nakoniec sa môže uvažovať o umelej atletickej dráhe. Samozrejme, budeme chcieť kvalitný a cenovo prístupný povrch.

Kedy bude postavená aspoň jedna obecná bytovka po dlhom čase?

O obecnej bytovke zatiaľ neuvažujeme, lebo nemáme plochu, vlastný pozemok na jej výstavbu. Uvažujeme však o predaji starého MNV, v ktorom možno budú nové byty.

Plánuje obec postaviť ďalšie multifunkčné detské ihriská pre rôzne vekové kategórie (napr. skatepark, detské ihrisko s rôznymi preliezkami na štýl ihrisko Rodinka)?

Áno, aj na to máme pripravené projekty v rôznych častiach obce. Ale, ako som uviedol skôr, budeme ich budovať prednostne z eurofondov.

Kedy sa dá do poriadku trasa medzi starou a novou cestou smerom na Sihot?

Ak máte na mysli pozemky okolo Oravy, ktoré patria Slovenskej republike a Urbáru, tieto sme postupne zhodnocovali. V ich blízkosti sa v súčasnosti postupne buduje vodovod a kanalizácia. Máme podanú žiadosť na ďalších cca dva milióny eur na celkové dobudovanie vodovodu a kanalizácie na Sihoti, Močiaroch a Uhliskách. Potom sa môžu po dohode s vlastníckmi ešte „kozmeticky“ upraviť, teda skrášliť.

Budú sa v kinosále kultúrneho domu premietiť nejaké nové moderné filmy, ako napríklad v kinách v Trstenej a Námestove?

Budú, ale nie až v takej forme ako v Trstenej, lebo to ekonomicky nebude

vychádzať. Chceme však zachovať kultúru „kinopremietania“ hlavne pre deti a mládež. Postupne budeme prieskumom vyberať aj staré filmy z pôvodnej československej a slovenskej tvorby.

Bude zabezpečená cyklotrasa po pri rieke Orava smerom na Tvrdošín?

Po veľkých zrážkach býva chodník zatopený a navyše to nie je bezpečný úsek pre deti. Viem, že tam existuje akýsi chodník. V žiadnom prípade sa však nejedná o oficiálny, regulárny cyklochodník. Preto aj touto cestou chcem upozorniť našich obyvateľov na pochybnú bezpečnosť, skôr nebezpečnosť, využívania tohoto prechodu.

Bude Pojazdná predajňa Dobrota v Zemianskej Dedine a Nižnej?

Všetko záleží od majiteľa. My sa pokúsime zachrániť predaj v Zemianskej Dedine, a preto sme ponúkli aj priestor v Nižnej. Ak sa to uchyťí, tak budem len rád. Ale prioritne chceme zachovať predaj v Zemianskej Dedine.

(red)

Pán poslanec, na slovíčko

Cieľom spracovania Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce (PHSR) je poskytnúť komplexný pohľad na súčasný stav a perspektívy a šance obce v oblasti hospodárskeho a sociálneho rozvoja a stanoviť strategické ciele, rozvojové priority a strategické oblasti rozvoja obce ako celku.

Otázka pre poslancov

Ako hodnotíte vypracovaný návrh PHSR obce Nižná na roky 2024 -2031, zodpovedá tento návrh vašim poslanecským plánom a predstavám?

Andrej Brčák

Návrh PHSR je podľa mňa komplexný a v podstate zohľadňuje nielen aktuálne potreby, ale ponúka aj víziu našej obce do budúcnosti. Návrh v súčasnosti spĺňa potreby občanov Nižnej. Samozrejme, ako čas beží, potreby sa postupne menia. Tým, že je tento dokument otvorený, máme možnosť ho dopĺňať a aktualizovať. Základnou úlohou obce, ako samosprávy, je zabezpečenie všestranného rozvoja územia obce a uspokojenie verejných potrieb jeho obyvateľov.

Aby bola tvorba PHSR úspešná, vyžaduje si aj aktívne zapojenie viacerých dôležitých partnerov na úrovni obce, a to

zapojenie verejnej správy, podnikateľov, organizácií, ale aj širokej verejnosti, aby si získala širokú miestnu podporu.

Na jednej strane máme strategický dokument, no na strane druhej je potrebné určiť si priority. Osobitnou témou je spôsob realizácie a jedným z podporných prvkov týchto rozvojových aktivít a úloh obce je získanie finančných prostriedkov z verejných zdrojov na realizáciu projektov, ktoré sú na to určené.

Na to, aby sme boli úspešní, musíme byť pripravení v podobe projektových dokumentácií. Je to mnohokrát časovo, ale hlavne finančne a administratívne náročný proces. V tomto smere by sme mali spoločne uvažovať a byť trpezliví. Verím, že sa nám podarí byť úspešnými aj v tejto oblasti v prospech našej obce.

Agáta Ličková

Návrh PHSR obce Nižná je vypracovaný tak, ako to potrebuje naša obec. Zameraný je na údržbu verejnej zelene, odstraňovanie nelegálnych skládok, separovaný zber v obci. Nezabúda ani na kultúrne a športové podujatia, starostlivosť o mládež, ale aj starších občanov, skrátka návrh PHSR je vypracovaný na lepšiu, krajšiu budúcnosť občanov v našej obci.

Ing. Ondrej Tuka

Po prečítaní predloženého Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce mám zmiešané pocity. Je to napísané veľmi dobre - krásne, plne s ním súhlasím, papier znesie všetko. Môžeme si odškrtnúť: „Máme PHSR“. Všetko začína aj končí na tom, na čo máme rozpočet. Pre mňa je dôležitejší rozpočet na budúci rok a ktoré aktivity dokážeme prefinancovať.

Martin Žuffa

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja (PHSR) sa pripravuje zo strany obce skoro každých 7 rokov na dlhšie obdobie. Je to kľúčový dokument spolu s územným plánom, ktorý naša obec musí mať zo zákona vypracovaný. Tento dokument ponúka predstavu vedenia obce a zozbieraných záujmov občanov, podnikateľov a záujmových skupín, čo sa týka budúcnosti a smerovania našej obce. Dokument je vypracovaný veľmi obsérne a detailne. Avšak

Pokračovanie na str. 6

Dokončenie zo str. 5

naplnenie PHSR do podoby, v akom je navrhnutý, vyžaduje obrovské finančné prostriedky, ktoré obec nemá a mať zrejme do budúcnosti ani nebude v takej miere, aby na 100 percent naplnila tento plán. Každopádne dúfam, že sa obec chytí príležitostí a z prípadných vyhlásených výziev na čerpanie eurofondov spraví kus dobrej roboty a postupne naplní aspoň časť z toho, čo si predsavzala v programe rozvoja.

Roman Kašuba

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja je jedným zo základných dokumentov pre riadenie obce, ktorý vychádza z jednotlivých potrieb obce, jej obyvateľov

a subjektov, ktoré sa v nej nachádzajú, prípadne tu plánujú určitý zámer.

Do spracovania PHSR bola zapojená verejnosť so svojimi požiadavkami, ktoré sa brali do úvahy pri jeho vypracovaní.

Po preštudovaní PHSR som dospel k záveru, že obec si stanovila svoje ciele na základe finančných zdrojov, s ktorými bude môcť disponovať aj napriek nastávajúcej a ťažkej konsolidácii verejných financií a nebude to len zoznam nerealizovateľ-

ných plánov, na ktoré budú v konečnom dôsledku chýbať finančné prostriedky.

Projekty uvedené v tabuľke Akčný plán obce sú podľa môjho názoru projekty, ktoré sú kameňom v topánke obce, ale myslím si, že by mohli byť realizovateľné a nakoniec aj zrealizované – aspoň niektoré z nich. Časť z nich už mohla byť zrealizovaná a bola v plánoch a v predstavách jednak starostu, ale aj niektorých poslancov. Budem držať palce starostovi a spolupodieľať sa na tom, aby sa čo najviac projektov dotiahlo do úspešného konca.

Ján Bolibruch

Plán je spracovaný dobre, nakoľko je aj potrebný na získavanie peňazí na projekty. Ale je otázne, koľko plánovaných akcií sa podarí zrealizovať. Dúfajme, že čo najviac.

Ján Mišík

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce je síce spolu s územným plánom základným a kľúčovým dokumentom pre riadenie samosprávy, ale nie je to Sväté pís-

mo. Vnímam ho skôr ako dokument nevyhnutný pre čerpanie eurofondov.

Dušan Záhorec

Myslím, že PHSR na roky 2024-2031 je vypracovaný dobre. Keby všetko, čo tam je naplánované, bolo aj zrealizované, čaká nás pekná budúcnosť pre obec

Nižná. Samozrejme, ak môžem povedať za všetkých poslancov a hlavne sám za seba, budeme robiť všetko preto, aby sa PHSR plnil tak, ako je naplánovaný.

Anton Hlavaj

Zatiaľ vypracovaný PHSR hodnotím ako dokument, ktorý môže významne prispieť k rozvoju našej obce, hlavne v oblasti dobudovania a modernizácie dopravného

systému, nových postupov v oblasti odpadového hospodárstva, sociálnej a zdravotníckej infraštruktúry, ako aj vytváranie podmienok pre rozvoj kultúry a športu. Má veľký potenciál. Samozrejme, pri naplnení týchto cieľov budú hrať rozhodujúcu úlohu financie.

(red)

Objektívom fotoaparátu

Za obdobie august – november 2024 pracovníci Obecného sociálneho podniku svojou prácou zlepšili naše životné prostredie. Na základe fungovania organizácie, ktorej cieľom nie je dosahovanie zisku, ale naplnenie merateľných hodnôt, v spolupráci s obcou ako zakladateľom, upravili cintorín, chodníky, vybudovali parkoviská, či vyznačili parkovacie miesta.

Ul. Kukučínova odstránenie buriny

Ul. Radlinského odstránenie buriny

Striekanie parkovacích miest 568

Asanácia rodinného domu

Vybudovanie parkoviska BD 776

Vybudovanie odtokovej šachty Vintiška

Opiľovanie stromov

Oprava odtoku dažďovej vody

Kosenie starého cintorína

Hrobové miesta

Žiadame všetkých občanov Nižnej, Podbiela, Krásnej Hôrky a Medvedzia, ktorí majú pochovaných príbuzných na nižnianskom cintoríne, aby si vo vlastnom záujme skontrolovali stav hrobového miesta t.j. či je hrobové miesto uhradené a či majú platnú zmluvu. Informácie o hrobovom mieste si môžete overiť na mape cintorína alebo priamo na obecnom úrade v Nižnej u A. Hrnčiarovej alebo na t.č. 0917 975 108.

Budme k sebe ohľaduplní

S blížiacou sa zimou je téma parkovania áut čoraz aktuálnejšia. Nesprávne zaparkované autámôžu značne sťažiť zimnú údržbu na komunikáciách.

Požiadali sme riaditeľa Obecného sociálneho podniku Nižná, s.r.o., Pavla Habovštiaka o jeho vyjadrenie k danej téme:

„Počas zimného obdobia, a jeho pravdepodobným nepriaznivým počasím, si môžeme medzi sebou navzájom uľahčiť život,

treba len dodržiavať jednoduché pravidlá.

Neparkujme na spoločných priestranstvách, ak predsa len, dbajme na to, aby sme neprekážali iným.

Správne zaparkované autá umožňujú bezpečnejšie odpratávanie snehu, následne plynulosť dopravy a predídú ich prípadnému poškodeniu.

Budme k sebe ohľaduplní, parkujme správne, hlavne majitelia áut, ktorí bývajú

v rodinných domoch. Spoločne tak v našej obci prispejeme k bezpečnej údržbe komunikácií a chodníkov počas zimy.

Zároveň využijem možnosť a všetkým spoluobčanom úprimne želám príjemné prežitie vianočných sviatkov a veľa úspechov v nastávajúcom roku 2025.“

Pavol Habovštiak,
riaditeľ Obecného sociálneho podniku
Nižná, s.r.o.

Oprava bočných schodov na cintoríne

Vybudovanie chodníka na nový cintorín

Prípravné práce na kanalizáciu - Dom seniorov

Oprava schodiska - zdravotné stredisko

Premiestnenie garáží zo štadióna

Povinnosti návštevníka zberného dvora

Zberný dvor je určený len pre obyvateľov obce Nižná, neslúži na vývoz odpadu z podnikateľskej činnosti. V areáli zberného dvora sa okrem zamestnancov môžu pohybovať len osoby privádzajúce odpady. Tieto osoby musia dodržiavať pokyny povereného pracovníka.

Pri vstupe do areálu sa odpad odváži na mostovej váhe. Následne obyvateľ pokračuje v smere bielych šípk natretých na komunikácii.

Vozidlá sa v areáli zariadenia môžu pohybovať rýchlosťou max. 5 km/h.

Odpad musí byť vytriedený. V jednom vreci uložiť jeden druh odpadu, nemôžu byť všetky zložky odpadu v kope. Je to dôležité s ohľadom na plynulú prevádzku. Obyvateľ sa na zbernom dvore má zdržiavať len na vyloženie odpadu max. 5 minút. V prípade, že obyvateľ nemá vopred vytriedený odpad a vykoná tak na zbernom dvore, ostatné automobily musia dlhšie čakať, čím sa vytvára kolóna automobilov pred bránou zberného dvora.

Odpad ukladať do vyznačených nádob/kontajnerov s dôrazom na separáciu. Pri ukladaní odpadov na určené miesta dbať o to, aby odpady boli ukladané len v miestach určených a tak, aby sa zabránilo ich svojvoľnému presunu alebo vypadnutiu z nádoby alebo kontajnera.

Po vyložení odpadu obyvateľ bezodkladne priestor zberného dvora opustí.

Zberný dvor nie je určený na ukladanie zmesového komunálneho odpadu, ktorého zber podlieha pravidlám (kuchynský odpad, zvyšky z jedál).

Poverený pracovník zberného dvora, ako aj ďalší pracovníci musia dbať vždy o čistotu zariadenia a poriadok na pracov-

Ukladanie plastov zo Sihoti do big bagov

Nesprávne triedenie. Do červeného kontajnera na kovové obaly nepatrí papier, plast, purpena, zvyšky jedla.

visku. Žiadame obyvateľov, aby na zbernom dvore nečistili svoje automobily a prívesné vozíky.

Na zberný dvor je možné doviezť nasledovné zložky odpadu: papier, sklo, viacvrstvové kombinované materiály na báze lepenky (kompozity na báze lepenky), šatstvo, textilie, jedlé oleje a tuky, farby, tlačiarenské farby, lepidlá a živice, drevo iné ako uvedené, plasty, kov (kovové obaly, železný šrot), biologicky rozložiteľný odpad, objemný odpad, elektroodpad, batérie a akumulátory, drobný stavebný odpad.

Prosíme obyvateľov, ktorí vykonávajú rekonštrukciu svojho obydľia, aby predtým, ako plánujú doviezť stavebný odpad, najprv kontaktovali pracovníka zberného dvora v dostatočnom časovom predstihu (1 pracovný deň, príp. 4 hodiny vopred).

Otváracie hodiny zberného dvora: Pondelok, streda a piatok v čase od 8.00 do 16.00 hod. Sobota v čase od 8.00 do 12.00 hod. Utorok a štvrtok je zberný dvor pre verejnosť zatvorený. Služi len pre dovoz odpadu technickými službami v Nižnej.

V závere článku vás v mene zamestnancov zberného dvora a technických služieb chceme požiadať o správne triedenie odpadu. Žiadame vás, aby ste do žltých kontajnerov vhadzovali len plasty, do zelených len sklo, do modrých len papier a do červených len kovové obaly. V prípade, že je kontajner naplnený, môžete to nahlásiť telefonicky na t.č. 0902 220 613 a odpad odveďte na zberný dvor a neukladajte ho na komunikáciu vedľa kontajnera.

Odpad zo zvonových kontajnerov na Sihoti odvážame vo vlastnej réžii, čo bolo časovo zdĺhavé nielen ručným prekladaním do big bagov, ale aj triedením, nakoľko v kontajneroch určených na sklo a kovové obaly sa nachádzalo hnilobné mäso, sklo zabalené v papieri, ale aj oblečenie. Zberová spoločnosť Technické služby v Dolnom Kubíne zbiera od obyvateľov plasty a sklo uložené vo vreciach pred rodinnými domov. Obyvatelia časti Sihot, ktorí nemajú vrecia na separovaný odpad, môžu si ich prevziať na zbernom dvore, prípadne na referáte daní a poplatkov na obecnom úrade.

V prípade, že je kontajner na sklo plný, prosíme zaviezt sklo na zberný dvor

Ulice nesúce mená významných osobností

Pokračovanie z čísla 2/2024

Ulica Jána Farkašovského nesie meno po vzácnom človeku, ktorý sa zapísal do srdc mnohých ľudí. Pripomenutie si jeho životnej cesty, univerzálnych hodnôt a jeho 20-ročnej pastoračnej činnosti v Nižnej je v súčasnosti dôležité nielen pre nás starších, ale najmä pre mládež.

Ján Farkašovský sa narodil v Jamníku 19.11.1953.

Po ochorení svojho predchodcu pátra Protáza M. Kolečáka pôsobil ako správca farnosti Nižná od 1. 5. 1987 do 8. 12. 2007 (20 rokov), kde po únavnej práci a zápase s chorobou odovzdal svoju dušu Stvoriteľovi na sviatok Nepoškvrnenej Panny Márie. Záušnej sv. omši v Nižnej predsedal spišský pomocný biskup Andrej Imrich. Medzi iným prihovoral sa jeho matke slovami: „Mama, neplačte! Žil svoj kňazský život, žil ho dôstojne a pred vašimi očami.“ Po skončení sv. omše, za potlesku veriacich, telesné pozostatky boli prevezené do rodnej obce Jamník na Spiši, kde pohrebné obrady dokončil spišský biskup František Tondra.

ZDŠ absolvoval v Jamníku a Spišskom Hrušove, SVŠ v Spišskej Novej Vsi, teológiu študoval na CMBF v Bratislave. Za duchovného patróna si vybral sv. Jána Damascénskeho.

Ako kaplán pôsobil v Ružomberku (1979 – 84) a Námestove (1984 – 87). Od r. 1987 až do smrti (8.12.2007) pôsobil v Nižnej na Orave. Tu bol skutočným duchovným otcom farnosti, ktorú hlavne povzniesol po duchovnej stránke. Duchovne sprevádzal ľudí, z ktorých mnohí našli vďaka nemu Krista alebo nové, hlbšie obrátenie. Inicioval stavby nových cirkevných objektov – fary v Nižnej, kostola v Zemianskej Dedine a zásadné rekonštrukčné a reštaurátorské práce v kostole v Nižnej, ako aj v jeho okolí. Za jeho pôsobenia boli dvere fary vždy otvorené tak pre mládež, ktorá ho milovala, ako i ostatých farníkov. Za jeho pôsobenia boli vysvätení 11-ti novokňazi. Pod jeho vedením pôsobili 10 kapláni. Napriek stále sa zhoršujúcemu zdraviu, ktoré limitovalo jeho vonkajšie aktivity, neochaboval v modlitbách a obetách za zverenosť farnosť. Viedol príkladný kňazský život. Verný učiteľskému úradu Cirkvi. Jeho homílie boli nesmierne hlbavé.

Z jeho myšlienok: „Ak nevydržíš hodinu na sv. omši, ako chceš vydržať celú večnosť v nebi? Ponúkaš alkohol? Čo ak práve z tvojich rúk zachutí? Ak by ľudia verili Fatime, II. svetová vojna nemusela

byť. Nad nikoho sa nepovyšuj, pred nikým sa neponižuj. Všetko, čo robíš, nech slúži na väčšiu česť a slávu Božiu.“

Bol skutočným morálnym pilierom tejto farnosti. Vynikal osobitným intelektom, ktorým prenikal do kruhu intelektuálov. V spolupráci so vzácnymi učiteľmi zanechal v Nižnej morálne silné osobnosti na prospech našej spoločnosti.

10. článok Apoštolského vyznania viery hovorí: „Verím v spoločenstvo svätých...“ Vdp. Ján Farkašovský zomrel v povesti svätosti.

Podľa názoru niektorých blízkych spolupracovníkov by bolo zaujímavé zhromažďovať osobné svedectvá pamätníkov, ale i tých, ktorí, obdržali zvláštne milosti na jeho príhovor.

Ak hovoríme o osobnostiach, ktorých meno nesú ulice obce, v súvislosti s vdp. Jánom Farkašovským žiada sa povedať: V pastoračnej činnosti vnímal ulice ako malé články celej komunity. V rámci farských oznamov vyzýval na modlitby ulice za inú ulicu na týždennnej báze. Snažil sa o DOBRO a jednotu farnosti, a tak sme spoločne zvolávali požehnanie na obec. On nočnou hodinou prechádzal ulicami s modlitbou na perách a požehnával domy a ich obyvateľov.

M. K. spomína: „Ako poskytovateľ IT služieb som spravoval farské PC. Kým zbežli aktualizácie, trvalo to neraz hodiny. V tom čase sme viedli rozsiahle rozhovory. Bolo neskoro v noci. Na zvonček zazvonil kajúcnik s prosbou o vyslúženie sviatosti zmierenia. Bol som svedkom láskavého prijatia, hoci bol unavený.“

PaeDr. ThDr. František Knapík, PhD. - farár vo farnosti Poprad Matejovce vyučujúci v Kňazskom seminári v Spišskom Podhradí vo svojej knižke (brožúrke) Odišiel, ale zostal s nami, nás pozýva nazrieť za múry farskej budovy v Nižnej, kde pod jeho vedením bol kaplánom. Spomína na prínos vzoru tejto vzácnnej osobnosti. Už samotný názov jednotlivých kapitol ukazuje na jeho osobnosť, charakter, životné postoje aj vernosť úradu. Z jeho pera vyberám len niektoré názvy kapitol: Kam to bude? Vraj dobrý princípál; Otvorené 24 hodín denne; Muž pokoja; Sloboda, zodpovednosť, dôvera; Eucharistia nie je cukrík; Priateľ chudobných; Neovplyviteľný; Biskupov človek; Z teba bude profesor; Príťažlivá svätosť; Vďačnosť; Prejav Duchu Svätého; Bez titulu; Bolesť.

Impresia ako modlitba za dobro v nás

Najskôr to boli stretnutia so sorbonským profesorom rusistiky - kňazom Štefanom Šmálikom. Pán profesor sa do kon-

Vdp. Ján Farkašovský

ca svojho života zaujímal o ruské umenie, o ruskú i slovenskú históriu, o detaily, ktoré dokresľujú profil človeka i národa. V NTT - oravskom regionálnom vysielaní tento skutočný kňaz a kazateľ akoby otvoril láskyplné dvere dôvery k nižňanským mesiacom a rokom pôsobenia vzdelaného katolíckeho kňaza pána J. Farkašovského.

Profesora Šmálika zaujímali moje dotyky s ruským umením, filozofiou a pedagogikou. Navštívil prvé jazykové laboratórium na SPŠ a mal veľa kompetentných otázok. Fascinoval ma tento jeho široký záujem o všetko nové a efektívne. Oblúbeného a váženého nižňanskeho katolíckeho kazateľa som dlho osobne nepoznala. Jedného dňa zazvonil telefón a pán farár sa ohlásil na návštevu. Myslela som, že to súvisí s témami besied s pánom profesorom Šmálikom, ale nie... Nižňanský pán farár mal vlastný predmet záujmu: Chcel vedieť, akými cestami sa chce uberať regionálne vysielanie NTT! Prekvapilo nás to, ale veľmi príjemne. Kňazovi záleží na tom, kto a akí sú ľudia, ktorí majú ambície informovať o novom jeho farnosť?! Tá čistota a priamosť rozhovoru, presná formulácia cieľa návštevy a dôveryhodné spôsoby jej priebehu ostali vo mne. Rozhovory mali svoje pokračovanie... na prospech NTT.

Šťastná to dedina, ktorá má takých osvietených kazateľov! To svetlo poznania ide od Kollára, Bernoláka a Hollého cez mnou milovanú a váženú štúrovskú generáciu kňazov a pedagógov.

Svetlo, ako modlitba o DOBRE...

prof. Eva Kollárová

Pokračovanie na str. 11

Dokončenie zo str. 10

Ja odchádzam, ty odchádzaš, on odišiel...

Spomínajúc na nášho drahého duchovného otca, vdp. Jána Farkašovského, s vďakou si pripomíname bohatstvo jeho múdrych slov a ponaučení, ktorými sa mu podarilo osloviť každého v Nižnej. Bol šťastný, keď Kostol Sv. Gála bol zaplnený do posledného miesta veriacimi. Často hovoril: „Pán Ježiš je náš spojenec a verný priateľ. Žiadneho človeka nezradí. Každému s láskou ukazuje cieľ jeho cesty.“ Celé hodiny vo dne, ba aj v noci, spoznával starosti aj radosti svojich farníkov. V každom momente svojho života rozdával múdrosť a dobrotu. Nikdy nezabudol na povzbudivé slová, ktorými pohladil vnútro každého človeka, s ktorým sa stretol.

Všetkým obyvateľom obce sa praviadne prihovára v Nižnianských ozvenách.

Článok - Právě svetlo prišlo na svet z decembra 2003 - ukončil modlitbou: „Všemohúci Bože, Tvoje vtelené Slovo Ježiš Kristus preniká nás novým svetlom. Dopraj, prosíme, aby viera v Neho, ktorá osvecuje našu myseľ, žiarila aj v našich skutkoch.“ V apríli 2004 si v úvodníku Zmŕtvychvstanie Pána kladie otázku: „Čo si prajeme od Boha?“ A hneď si aj odpovedá. „Iste si môžeme priať zdravie a potrebné veci pre pozemský život, ak nám to osoží. Tak nás učí Boh v Sv. Písme i Cirkev. Ale učí nás tiež, že nadovšetko si máme prosiť od Neho, aby sme dostali spásu, aby sme už tu na zemi s Jeho pomocou žili ako ľudia, ktorí sú vykúpení Kristovou krvou, Kristovou obetou, aby sme žili ako Božie deti v zodpovednosti a vernosti, v túžbe po svätosti života.“

Margita Kuchčáková
Zostavil: Jozef Virostko

Pochválený buď...

Pochválený buď, múdry Bože za kňaza, čo sa s čistým srdcom skláňa pred Krížom.

Pochválený buď, milý Bože za kňaza, čo sa s ľuďmi delí každodenným dobrom.

Pochválený buď, veľký Bože za kňaza, čo pomocnú dlaň i srdce ľuďom otvára.

Pochválený buď, dobrý Bože za kňaza, čo za službu blížnym vlastné jazvy skrýva.

Pochválený buď, večný Bože za kňaza, čo sa z lásky k Tebe celý obetuje.

Margita Kuchčáková

Uvítanie detí do života

„Život je dar, čriepky šťastia malé.
Treba si ho vážiť a lúbiť neskonale.“

S radosťou sme zorganizovali uvítanie novonarodených detí našej obce. Keď povieme, že s radosťou, tak s radosťou nad tým, že vám, milí rodičia, boli pozhnané

také krásne, zdravé deti. Určite nikdy nebudete ľutovať, aj keď vám pribudnú starosti, ale aj radosti.

K rodičom sa prihovoral aj starosta obce Ing. Jaroslav Rosina. Poprial všetkým rodičom a deťom hodne zdravia a veľa síl pri výchove svojich ratolestí. Po príhovore

si rodičia prevzali finančnú hotovosť.

Vítame vás do našej obce a prajeme vám a vašim rodičom veľa zdravia, šťastia a trpezlivosti.

Agáta Ličková, predseda sociálno - zdravotnej komisie OZ pri OcÚ Nižná

Úcta k starším

*Nathám si kvety pod lesom na stráni,
vám starí rodičia, kytku dám do dlaní.
Hoc vlas vám šedivie a zrak sa zakalí,
prijmite od nás najkrajšie pozdravy.*

Rok sa s rokom stretol a znova prišiel október – mesiac, ktorý už dlhé roky patrí seniorom a my sme 20. októbra zorganizovali každoročné posedenie s našimi staršími občanmi.

Oravan Senior predviedol čepčenie. Zopakovali si to manželia Reguliovcí, ktorí tento rok oslávili svoje 40. výročie.

Toto podujatie má stále veľký ohlas a nás, členky sociálno-zdravotnej komisie teší, že môžeme potešiť a rozveseliť. Po privítaní nám predviedli svoj program naši najmenší - deti z MŠ Nová doba. Potom sa prihovril starosta Ing. Jaroslav Rosina a svojím príhovorom oslovil seniorov aj náš kaplán Mgr. Tomáš Lieskovský. Po chutnej večeri sme začali žrebovať tombolu, zaspievali si na ľudovú nôtu pri harmonike a ozembuchu a na záver už tradične prispel svojím vystúpením Senior Oravan.

Veľká vďaka patrí sponzorom, ktorí nám prispeli na tombolu - sú to podnikatelia, predajcovia v našej obci, PPD Orava, catering Tomiček za chutnú večeru a samozrejme členkám sociálno-zdravotnej komisie za dobre pripravenú a vydarenú akciu.

Pre jubilantov

V mesiaci október sme si pripomenuli životné jubileá našich občanov. Tento rok sme mali 157 jubilantov - 70, 75, 80, 85,

90, 91, 92, 93, 94, 95, 96-ročných. Na malé posedenie sme ich 27. októbra pozvali do rotundy kultúrneho domu. Svojím programom ich potešili deti z MŠ Orliče a po príhovore starostu a jeho osobnej gratulácii si mohli spoločne zaspievať pri ľudovej hudbe a posilniť sa malým ob-

čerstvením, ktoré pripravili členky sociálno-zdravotnej komisie.

„Všetko dobré priať sme chceli, nech vás láska povznáša. Nech ste stále jarí, bdeli, aj keď vek sa ohláša.“

Agáta Ličková, predsedka sociálno-zdravotnej komisie OZ pri OcÚ Nižná

Deň vojnových veteránov

Hrôzy a utrpenie 1. svetovej vojny ukončilo podpísanie prímeria v Compiègne vo Francúzsku.

Stalo sa tak presne 11.11.1918 o 11-tej hodine a 11-tej minúte. Bezprostredne po podpísaní prímeria bol tento deň vyhlásený za Deň vojnových veteránov. Vojnoví veteráni prijali červený mak ako symbol vojnovým obetiam už v roku 1920. Červená farba kvetu má pripomínať krv preliatu na bojiskách všetkých vojen a vojnových konfliktov.

V Nižnej sme si tento deň pripomenuli pri pomníku pred obecným úradom. Stretnutie zorganizovala Mgr. Mária Ďurecová za MO Jednoty dôchodcov Slovenska. Presne o 11.11 hodine sa rozozvučal zvon miestneho kostola (5 minút). Stretnutia sa zúčastnil aj starosta Ing. Jaroslav Rosina, ktorý vo svojom príhovore pripomenul hrdinstvo všetkých tých, kto-

rí bojovali na bojiskách svetových vojen a počas iných vojnových konfliktov za mier a slobodu a aj žiaci základnej školy. Veniec z červených makov bol položený k pomníku pred obecným úradom a na partizánsky hrob v miestnom cintoríne pre hrdinov

z II. svetovej vojny.

Pre žiakov základnej školy pripravila Mgr. Zita Bachanová reláciu do školského rozhlasu.

Mgr. Mária Ďurecová, predsedníčka okresnej organizácie JDS

Okresné stretnutie

Po dvojročnej prestávke sa 15. októbra v kultúrnom dome v Nižnej stretlo 228 se-

niorov zo základných organizácií Jednoty dôchodcov Slovenska (JDS) z Podbiela,

Skalky a Javora z Tvrdošína, Trstenej, Nižnej a zdravotne znevýhodnených občanov z Nižnej. Po privítaní Márie Ďurecovej vystúpili deti zo ZUŠ Antona Habovštiaka z Nižnej, ďalej vystúpila krajská víťazka v prednese prózy Ing. Daniela Putsková z Trstenej svojou víťaznou ukážkou a na záver Spevácky súbor Senková z Podbiela svojím víťazným speváckym pásmom. Sme pyšní na šikovnosť našich seniorov, lebo každoročne upozorňujeme svojou šikovnosťou, či už v kultúre, alebo aj v športe.

Po prípitku starostu Ing. Jaroslava Rosinu nasledovalo občerstvenie, o ktoré sa postarali Tomíčkovci a o štvorhodinový pohyb pri tanci sa postaral Miroslav Gáll. Všetci odchádzali spokojní.

Mgr. Mária Ďurecová,
predsedníčka okresnej organizácie JDS

Vatra slobody

Vatra slobody sa na Slovensku tradične stavia pri príležitosti víťazstva nad fašizmom, na pamiatku tých, ktorí sa počas 2. svetovej vojny zapojili do bojov proti fašizmu.

Na štadióne v Nižnej sa 29. augusta stretlo 98 členov Jednoty dôchodcov Slovenska (bol to rekord v počte), aby sme si aj my pri malej vatre symbolicky zaspomínali a uctili pamiatku padlých v boji za slobodu. Pripojil sa k nám aj starosta Jaroslav Rosina. Po jeho príhovore a oficiálnej časti

nám naša malá vatra poslúžila aj na opékanie klobásky, ktorú dostal každý účastník. K tomu chliebík a pivo, aby to lepšie „išlo dolu krkom“. Dobré sme sa najedli, zaspievali sme si a spokojne sme sa rozchádzali domov.

Božena Žuffová, *predseda JD Nižná*

Podbielanská držka

Dňa 31. augusta sa pri Františkovej Huti uskutočnil 10. ročník podujatia Podbielanská držka. V obľúbenej kulinárskej súťaži si zmeralo sily vyše tridsať súťažných družstiev. Zúčastnilo sa ho aj naše družstvo z Nižnej.

Podujatie sprevádzali zábavné sprievodné aktivity. Novinkou bola napríklad výstava rádiom ovládaných modelov.

Záver leta patril umeniu i relaxu

Výbor miestnej organizácie zdravotne znevýhodnených občanov a dôchodcov v spolupráci s obecným úradom zorganizoval 5. septembra pre seniorov z Nižnej celodenný zájazd

Krásne letné počasie, ktoré v tento deň dosahovalo 25 °C, bolo nielen rozlúčkou s letom, ale aj dňom plných zážitkov.

Návšteva Galérie Márie Medveckej v Tvrdošine mnohých vrátila do spomienok z rokov ich mladosti.

Políčka, role, obrábanie a pestovanie úrody bolo nosnou témou maliarkiných obrazov. Stála expozícia predstavuje výber z jej celoživotnej tvorby, začínajúc dielami z obdobia druhej polovice 40. rokov a končiac tvorbou 80. rokov minulého storočia.

Výklad Jozefa Kušnieru, ktorý nás v galérii sprevádzal životom a tvorbou národnej umelkyne, bol nielen profesionálny, ale aj veľmi pútavý, popretkávaný zaujímavosťami z jej života. Okrem stály expozície tvorby Márie Medveckej boli v galérii umiestnené aj diela oravského maliara 19. storočia Maximiliána Rátskaya pod názvom Mýty a reality. Jeho život a tvorba sú s mestom Tvrdošín bytostne previazané. Dlhé obdobie v meste žil, tu umrel a je aj pochovaný. Pre mesto vytvoril niektoré z jeho diel, ako napríklad Madonu s dieťaťom z roku 1831 a bližšie nedatovaný betlehem, ktoré boli prezentované na výstave. Z jeho tvorby sa zachovali viaceré sakrálné práce pre kostol v Hybiach (1843), Liptovskej Revúcej (1860), Kňažej (1867), Liesku a Habovke.

Takmer 90 minút strávených v galérii bolo nielen krásnym umeleckým zážitkom, ale aj obohatením o nové poznatky.

Záver nášho výletu patril oddychu, kúpaniu a užívaniu si teplých slnečných lúčov v termálnych vodách aquaparku v Oraviciach.

Beseda s autorom knihy Život a osudy Židov z Nižnej

Už od detstva ho zaujímalo všetko, čo sa spájalo s históriou.

„Vyhľadával som nielen staré povaly, ktoré skrývali rôzne tajomstvá, ale neskôr aj archívy, a hlavne ľudí, ktorí vedeli tieto tajomstvá odhaliť,“ hovorí Marek Reguly. „Cez ruky mi prešli rôzne dokumenty spomínajúce nielen praveké osídlenie obce Nižná a hrad Ostražica, ale aj informácie o osídlení a spôsobe života ľudí v jeho

podhradí. Jednou z tém, ku ktorej sme sa počas rozhovorov dostali, boli Židia v Nižnej.“ A tak o nich napísal knihu Život a osudy Židov z Nižnej.

Cieľom knihy je, podľa jej autora Mareka Regulyho, oboznámiť žijúce generácie s našimi spoluobčanmi židovského pôvodu, ktorí žili a vyrastali medzi našimi prarodičmi, boli neodmysliteľnou súčasťou obce, prispeli k jej rozvoju a zároveň tvorili jej históriu.

Členovia Miestnej organizácie zdravotne znevýhodnených občanov a dôchodcov sa 22. októbra stretli v klubovni Domu kultúry Nižná na besede s autorom tejto knihy.

Priateľská a pohodová atmosféra sa niesla celým stretnutím, kde svojimi spomienkami a poznatkami z tohto obdobia obohatili besedu aj mnohí prítomní. Zaujímavé dokumenty a fotografie priniesli aj bývalí učitelia Mária Droppová a Eduard Tomaga, ktorý v závere stretnutia spontánne zarecitoval lyrický text David a Goliáš od Jána Wericha.

Alena Merešová

Poznámka: Zachovanie fotografií z Nižnej z 19. a 20. storočia, ktoré majú v tejto dobe už historickú hodnotu, je zámerom pre ich zverejnenie mladším generáciám. Obraciame sa na našich spoluobčanov, ktorí majú a sú ochotní poskytnúť tieto fotografie (na prefotenie), aby sa obrátili na Mareka Regulyho alebo Alenu Merešovú.

Pltnícka tradícia každoročne ožíva

Obec Nižná v spolupráci s komisiariami pri obecnom zastupiteľstve a Jednotou Dôchodcov v Nižnej zorganizovali už 28. ročník tradičného Pltnického dňa. V sobotu 17.8.2024 sa naša obec dopoludnia preniesla do čias, kedy pltníctvo tvorilo podstatnú časť obživy našich predkov. Vďaka šikovným rukám mladých pltníkov na brehu rieky Orava vznikala plť a my sme si tak mohli pripomenúť minulosť. Napriek výdatnému dažďu, ktorý podstatne zneprijemňoval atmosféru, pltníci ukázali svoju zručnosť. Dážď vôbec neprekážal, hlavne pri pomyslení, že naši predkovia určite stavali plte aj za horších poveternostných podmienok. Avšak plánovaný športový program pre deti bol z dôvodu nepriaznivého počasia zrušený o 14. hodine, za hudobného sprievodu Nižnianskej muzičky, príhovoru starostu, Ing. Jaroslava Rosinu a spoločnej modlitby s kaplánom Mgr. Tomášom Lieskovským sa plť odrazila od brehu.

Oslavy pokračovali o 14. hodine kultúrnym programom na štadióne SNP, ktorý tvorili Nižnianska muzička, Deti Nižnej Vsi, Heligonkári zo ZUŠ V. Pánika z Dlhej, Tanečníci zo ZUŠ A. Habovštiaka z Nižnej, Folklórny súbor Bučník z Habovky, folklórny súbor Goral zo Suchej Hory, zabávač a imitátor Robo Kaizer a kapela Hrdza. Sprievodný program tvorili športové a zábavné aktivity pre deti, planetárium. Nižnianski poľovníci sa postarali o výstavu poľovníckych trofejí a gulášom z diviny a naši členovia Jednoty dôchodcov pripravili občerstvenie a tiež na navarili kotol gulášu. Vo večerných hodinách pokračovala a zábava so skupinou Golf.

Ďalší ročník Pltnického dňa v Nižnej skončil a úprimné poďakovanie patrí všetkým, ktorí sa na organizácii toho podujatia podieľali. Zároveň nám pripomenul, aké dôležité je uchovávať naše tradície a takto ich spontánne odovzdávať ďalej.

Pred odbitím plte

Folklórny súbor Bučník z Habovky

Príprava posedenia pri plťovisku

Zľava: Timotej Tabačák, Daniel Kuboš, Ján Kičín, Šimon Lonek, Matej Rosina, Lukáš Kucej, Pavol Reguly a Pavol Zuščák postavili maketu plte, ktorá je umiestnená pred obecným úradom.

Prevenencia a životný štýl sú základ

„Mojou prioritou vždy bolo upozorňovať na to, ako chorobám predísť a nie ich len potláčať - prevencia a životný štýl – to je základ zdravého dieťaťa.“

Prevenencia a životný štýl – rozhovor s detskou doktorkou MUDr. Lenkou Košarišťanovou.

Tieto dva výrazy, prevencia a životný štýl, charakterizujú podnetný rozhovor s doktorkou Košarišťanovou, mladou rozhladenou lekárkou, ktorá otvorila ambulanciu pre deti (a časom aj dorast) v Nižnej. Postupne ju prebrala od dlhoročnej tunajšej doktorky Gabriely Javorkovej.

Jej odhodlanie a presvedčenie pomáhať deťom aj ich rodinám je plné energie a sily. Aj mnou osobne po rozhovore s ňou trochu „zatriaslo“ a porozmýšľala som nad tým, ako zlepšiť svoj životný štýl. Snáď rozhovor s ňou priblíži jej pohľad na veci, otvorí dvere do jej ambulancie a inšpiruje čitateľov k odhodlaniu budovať lepší svet pre naše deti. Okrem všetkého ďalšieho aj formou uvedomenia si dôležitosti zdravého životného štýlu.

Na úvod, bol to váš detský sen, stať sa lekárkou?

V podstate aj áno, ale nie celkom detský, skôr pubertálny.

Chceli ste byť vyslovene detskou doktorkou?

Áno, na medicíne som to už mala jasné. Už tam som skôr inklinovala k deťom. Z dlhodobého hľadiska, teraz si robím aj dorastové lekárstvo, lebo postupne som videla, že aj tí mladí potrebujú usmerniť. Vidím to, aké je to iné byť už u lekára pre dospelých, ako keď sú u niekoho, kto ich sleduje 20 -25 rokov. Kým to doba umožňuje, príde mi to veľmi dobré.

Číže do akého veku viete mať deti a dorast?

Do 25 rokov, nemusí to byť študent, môže byť pracujúci, môže byť na materskej...

Ako ste sa dostali práve do Nižnej?

Na detskom oddelení bola ponuka, že kto by chcel prevziať túto ambulanciu. V tom období som ešte nemala atestáciu, takže sme sa s pani doktorkou Javorkovou dohodli, že ma zamestná ako rezidenta. Necelé dva roky som v ambulancii pôsobila najskôr iba v rámci praxe, neskôr som bola aj zamestnaná ako rezident. Boli síce rôzne problémy, menila sa vyhláška, rezidentov bolo málo, menili sa podmienky pre rezidentov v tom období, ale s pani doktorkou sme to ustáli a mohla som ostať pod ňou zamestnaná a pracovať ako rezident. Ambulancia bola určitú dobu zatvorená a potom sme ju znova otvorili z Plánu obnovy od štátu.

Bolo to jednoduché?

Počas mesiacov, kým sme všetko vybavili, som si myslela, že zošedviem. Veľmi veľa komplikovaného vybavovania papierov, dlhé čakanie na všetko. Ambulancia sa mala otvoriť v marci. Nakoniec sme to posunuli na apríl, čo je celých 30 dní a to je veľmi dlho pre pacientov, pre mamičky. Vo finále to bolo všetko už len o čakaní na papiere. Ale vydržali sme, otvorili sme a maminky sú teraz spokojné. Veľmi veľa pacientov odišlo, ale už sa to pomaličky rozbieha.

Aký je teda začiatok vašej cesty ako lekárky v Nižnej na Orave?

Snažím sa ísť trochu novou, vlastnou cestou. Snažím sa apelovať na zdravý životný štýl detí, ale aj celej rodiny. Mojou prioritou vždy bolo upozorňovať na to, ako chorobám predísť a nie ich len potláčať. Ďalej je dôležitá včasná diagnostika a samozrejme aj liečba. Ambulancia je nová a vďaka štátnemu príspevku na jej zriadenie máme možnosti posunúť včasnú diagnostiku rôznych ochorení vpred, aj v obci na Orave. Baví ma učiť sa nové veci nielen doma, ale aj na zahraničných kongresoch, pretože veľmi rada cestujem. Ja sama verím, že celoživotné vzdelávanie nás všetkých posúva vpred. Medicína sa vyvíja - niektoré lekárske postupy spred 10 rokov sú obsolentné už dnes a práve teraz, ako sa tu rozprávame, sa vyvíjajú zas nové lieky. Nechcem, aby ambulancia v Nižnej s mojím príchodom bola iba prerobená a zmodernizovaná, chcem, aby naši pacienti boli liečení tak, ako to odporúčajú svetové štúdie.

Čo je pre vás prioritou, na čom stojí vaša práca?

Pre mňa je určite dôležitá prevencia. O tom sa stále málo hovorí, to nás neučili poriadne ani na medicíne. Keď napríklad riešime stravu, pri preventívnych sa naozaj venujem tomu, čo to dieťa je, koľko spí, či nemá poruchy spánku, poruchy príjmu potravy, lebo kedysi to bola „váha, výška, popočúvanie“ a ideš domov. Tak si pamätám ešte moje preventívne prehliadky. Dôležitý je naozaj životný štýl, respektíve úprava zdravotného životného štýlu, keď už sú nejaké tie ťažkosti. Nehovoriť hneď len - choď na gastro, keď ťa bolí brucho. Trošku sa zamerať aj na to, čo to dieťa papá, čo rodičia. Napríklad mám často prípady, kedy maminka povie: „Ono vôbec nechce zeleninu.“ Väčšinou prídeme na to, že ani rodičia nejedia zeleninu, tak potom sa nie je čo čudovať.

Číže taká forma osvetu?

Snažím sa ísť takýmto spôsobom vysvetľovania príčin. Už máme dve mamičky, ktoré mi potvrdili, že ako zmenili stravovacie návyky v rodine, aj dieťa už papá zdravšie. Takže máme aj pozitívne spätné väzby.

Ste spokojná s rozhodnutím byť detskou lekárkou v Nižnej?

Určite som rada, ako to momentálne je. Pozvoľne sa teda rozbieha - bábätká sa rodia, po všetkých stresoch, čo sa týka atestácie, čo sa týka otvorenia ambulancie, rezidentského programu... Ani som nerozmýšľala ísť niekde inde, pretože s pani dok-

Pokračovanie na str. 17

Dokončenie zo str. 16

torkou Javorkovou sme boli rozhodnuté, že po vyštudovaní rezidentského programu obvod prevezmem. Začiatky sú väčšinou ťažké, takže samozrejme nie všetko je ideálne, ale postupne sa to rozbieha a na rodičov a detičky som si už zvykla a pracuje sa mi s nimi veľmi dobre.

Ste z Tvrdosína, určite máte pacientov aj z iných miest a obcí ako z Nižnej, ale väčšina sú určite Nižňanici. Zdá sa vám, že sme niečím špecifickí?

Nie, nezdá sa mi. Spolupráca je veľmi dobrá, ľudia sa naučili, kedy sú poradne, že po 11-tej sú konzultácie a ďalšie veci. Museli si zvyknúť, ale naučili sa. Ľudia si to pochvalujú, aj maminky oceňujú, že choré detičky sú od 8.00, takže tam nie sú počas poradne choré deti. Naučili sme ich, že čo je naozaj akútne ochorenie, že bolesť hrdla u 17-ročného napríklad vydrží pár hodín a podobne. Nad objednávkovým systémom neuvažujeme, lebo pri deťoch je to nevyspytateľné a niekedy potrebujeme akútne riešiť zdravotný stav. Objednávkový systém síce veľmi uľahčuje prácu zdravotníkov, ale pri deťoch je to špecifické.

V postate aj systém, ktorý máte nastavený teraz, je trochu akoby objednávkový.

Áno, už toto nám veľmi uľahčuje prácu, keď vieme, kto má prísť, či máme choré deti alebo poradne. Samozrejme, je doba internetu, sociálnych sietí, takže konzultujeme veci aj týmto spôsobom, čiže niektoré maminky využívajú aj tieto služby.

Psychosomatika je v súčasnosti celkom preferovaná téma. Je pravda,

že sa veľmi veľa riešia teraz práve psychické problémy u detí?

Je toho naozaj veľmi veľa, teraz je mladá generácia taká, že veľmi veľa riešia rodinné traumy, generačné traumy, len tu je dôležité s tým správne pracovať. Nie všetko sa dá spracovať len v rodine, nie všetko si stačí prečítať na sociálnej sieti. Ak je to naozaj trauma, je dôležité ju riešiť s odborníkmi, nie je hanba vyhľadať pomoc. Napríklad aj maminky, ktoré stratili bábätko a nevedia to spracovať, nemusia sa báť zájsť za niekým, pretože si to nesú a takáto trauma môže byť aj dôvodom na rozpad manželstva, keď sa napríklad nedarí počať ďalšie bábätko. A podobne... samozrejme, človek musí aj chcieť. U mladých to môže byť aj kontraproduktívne, treba hľadať zdravý stred a to vyžaduje veľa energie.

Ďakujem za príjemný rozhovor a možno skúste pridať nejaký odkaz pre rodičov.

Životný štýl, základ je životný štýl. V dobe sociálnych sietí, kyberšikany a podobných vecí si treba uvedomiť, že to, čo robí rodič, tak bude žiť aj dieťa. Či dieťa má 1 rok alebo 12 rokov, odvíja sa to ruka v ruke. Dieťa sa učí pozorovaním, sú na to psychologické, výživové výskumy, napríklad, keď rodič fajčí, nedbá na svoj životný štýl, má nedostatok spánku, má mobil stále v ruke, to isté bude časom robiť aj dieťa. Potom sa ani nemôžeme čudovať, keď dieťa je choré. Čiže dbať na správny životný štýl v celej rodine, nie sa zaujímať len o zdravie dieťaťa, ale o všetkých a začať od seba. Dopriať sebe a svojmu dieťaťu dostatok pohybu, vyhýbať sa energetickým nápojom, žuvacím tabakom. To všetko je dnes veľmi ľahko prístupné, možno

nehaníť dieťa za to, lebo je s tým v styku v školách a podobne, ale mať doma zdravé prostredie, kde si to vieme vysvetliť. Tráviť spoločne čas, nie na mobiloch, ale napríklad pri športe alebo v prírode. Toto všetko buduje imunitu, výživa, zdravé prostredie.

Aké je to ľahké, však?

Áno, úplne. Toto je naozaj ten najdôležitejší odkaz. Je množstvo vecí, ktoré treba vedieť, keď už je dieťa choré, ale najviac preň urobíme, keď bude mať taký životný štýl, aby ani neochorelo. Samozrejme, platí to na bežné choroby. Pri komplikáciách treba riešiť už iné veci, ale aj tu môže zdravý spôsob života veľmi veľa pomôcť. To telo úplne inak bojuje.

Napríklad, v tradičnej čínskej medicíne, ktorou som fascinovaná, je vlastne všetko len o životnom štýle. Je to pre nich alfa a omega. Všetky choroby sú spôsobené životným štýlom. Samozrejme, že to nemyslím tak dogmaticky, že keď máte zlomenú nohu, budeme ju liečiť životným štýlom. Napríklad aj nabalené životné traumy - to všetko úzko súvisí so zdravím. Pri chronických problémoch naozaj treba pátrať, keď má dieťaťko nejaký blok, nájsť príčinu. Riešiť veci a zároveň mať taký zdravý nadhľad. Veď všetci sa učíme a nemôžeme niektoré veci predvídať.

To by bolo fajn aj v celej spoločnosti.

Na poslednej vete sme sa s pani doktorkou zhodli.

Ďakujem za inšpiratívny rozhovor a želám veľa spokojných pacientov a dobrých momentov vo vašej praxi.

(ejr)

Pohyb v prírode vždy inšpiruje

Mladé ženy zo Zemianskej Dediny, ich odhodlanie a pevná vôľa sa postupne zmenili na lásku k športu, ktorá nepozná žiadne obmedzenia

Bez ohľadu na počasie si pravidelne nasadia na ruky nordicové paličky a vyrazajú do prírody. Sú tak príkladom toho, že pohyb na čerstvom vzduchu je možný v každom počasí a je nielen príjemný, ale aj zdraviu prospešný. V neposlednom rade si táto skupina sympatických žien vytvorila medzi sebou vzájomné, v dnešnej unáhlenej dobe zriedkavé a vzácne puto priateľstva.

A toto je ich príbeh.

Január 2020 – bolo to po Vianociach, ktoré opäť boli o plných stoloch. Čo si budeme hovoriť, máme sa dobre. Máme zdravie, rodinu, prácu, ktorá nás baví, kamarátov. A predsa, Daniele chýbal väčší pohyb, a tak zavolať svoju nevestu Bajú

na krátku rýchlu chôdzu - len ku chatám, len za vidna, do 40 minút doma. Lákavá ponuka, alebo lepšie povedané: Ako sa dá svokre povedať nie?

A tak to začalo, trasy smer Koňárka vo dvojici. Na dedine si ľudia všimnú aj to, čo sa nestane, ale netrvalo dlho a túto dvojicu som si všimla aj ja. Reku, ako to, že chodíte bezo mňa, veď aj ja chcem. Do karát mi hralo / nehralo, že práve začínala korona a v práci nám dali povinný home office. Každý, kto pracuje z domu, vie, že bez pohybu sa nedá dlho sedieť pri počítači. Trasy sme si po postupnom prekonávaní strachu chodiť za šera do hory zacieliť na Koňárku. S prichádzajúcou jarou sme si stanovili čas stretnutia o 18.00 ho-

dine s tým, že do hodiny budeme späť. Netrvalo dlho a v priebehu apríla - mája toho istého roku sa k nám pridali Lenka,

Pokračovanie na str. 18

Dokončenie zo str. 17

Iva a Jožka. Iva zaviedla termín „ideme na palice“ a vytvorili sme si chat skupinu, cez ktorú sa hlavne dohadujeme, kto ide a či sa treba niekto časovo prispôbiť.

Tak sa z nás stali „paličkárky“.

Ešte v lete toho roku sa k nám pridala druhá Lucia, ktorá má to isté priezvisko ako ja. Ona je mladšia, ja životne skúsenejšia. Zvyknem jej hovoriť: Kým nerobíš hanbu nášmu spoločnému menu, vôbec mi nevaďí, že si nás ľudia mylia. A, veru si nás mylia. Nie vizuálne, ale kto nás nepozná, nevie, že sme dve. Medzi paličkárky však zapadla, a to je dôležité.

V tejto zostave sme rýchlo skĺzli do stereotypu. „Na palice“ ideme každý večer. Naše rozhodnutie a pevná vôľa sa postupne zmenili na lásku k športu, ktorá nepozná žiadne obmedzenia. Keď prišla jeseň a s ňou skoršia tma, zmenili sme trasu - smer cyklotrasa Krásna Hôrka alebo Nižná. Nahodili reflexné vesty a šli sme. Boli to časy korony, kedy boli stretnutia obmedzené. My sme to síce všetko riešili, ale týchto našich „palíc“ sme sa nemohli vzdať. Vlastne v tých ťažkých časoch, kedy sme ani len do kostola nemohli ísť, to bol pre nás balzam na dušu - stretnúť sa vonku, urobiť niečo pre seba a „vykecať sa“.

Dobré nápady sa rodia v hlave každej z nás a jeden z tých najlepších bol - vyhraď si víkend len pre nás niekde v prírode. Tento rok to už bude štvrtýkrát, čo pôjdeme na „paličkársky“ pobyt. Je to čas, kedy vypneme od každodenných starostí, je to náš čas. V sobotu sa snažíme doslova prežiť na celodennej túre (a je to makačka, to si povedzme úprimne), ale večer si plníme aj pôvodný nápad ísť do wellnessu. Doteraz sa to nezaobišlo bez toho, aby sme sa cestou späť nezastavili na sv. omši a následne na káve pri našom rodákovi a kamarátovi vdp. Vladovi Bolibruchovi v Palúdzke. Tento rok sa nezastavíme, keďže máme inú smer. Dôležitým dôsledkom našich stretnutí, na ktorý na začiatku nikto nepomyslel, ale kdesi v pozadí vznikol, a ktorý si plne uvedomujeme až teraz, je, že sme sa spontánne stali ka-

marátkami. Záleží nám na vzájomnom názore. Niekedy viac, niekedy menej, ale čo je najdôležitejšie, vieme, že sa navzájom môžeme na seba spoľahnúť. Začalo to nenápadnými telefonátmi typu: Prosím ťa, mohla by si mi kúpiť lieky v Nižnej? Nechce sa mi kvôli tomu sadnúť do auta. Som v práci a príde kuriér do dediny, preberieš mi to? Mohla by si mi rozmnožiť kľúče? Kúpiš v Tvrdošíne, prosím, kyticu pre kňaza? Budú mu v kostole gratulovať a ja nestíham. Kto má doma hylak?

Pokračovali sme spoločenskými akciami. Urobili sme obyčajnú opekačku a vznikla z toho akcia s gulášom, aktivitami a zábavou pre celú dedinu. Úspech sme mali len preto, lebo od začiatku sme si delegovali úlohy, a to nielen medzi nami dievčatami, ale zapojili sme deti, kamarátov a každého, kto sa chcel zapojiť. Stali sa z nás kamarátky, ktoré vedia, čo ktorá vie, môže, poradí a vieme sa na seba spoľahnúť. Nechcem nás priveľmi chváliť, ale dokonca aj vieme, čo nevieme, ale chceme to, a tak za tým ideme, ako napríklad vianočné „po spievaní“. Spev nám nejde, ale pokračovanie tradícií chceme, a tak sa aj táto aktivita stala už tradičnou.

Nebudeme sa tváriť, že sa vždy vo všetkom zhodneme. Práve naopak, nezainteresovaný človek by povedal, že sa spojili ľudia, ktorí majú spoločnú iba vieru v Boha, ale názorovo sa nie vždy zhodnú. Každá máme vlastný názor, ale hodina chôdze nám dáva dost času na to, aby ho každá povedala nahlas. A keď si to nestihneme vydiskutovať v ten deň, vôbec nám to nevaďí, pokračujeme ďalší deň, na ďalších „paliciach“. Niekedy sme hlučnejšie, z hory nás počul Jano až na družstve. Niekedy sme tichšie, ale aby sme úplne zmĺkli, to sa ešte nestalo.

Už dávno sme pochopili, že naša aktivita nie je len o pohybe a možnom chudnutí, ale o potrebe socializácie a vyzroprávania sa. Stačí, keď sa niektorá iba spýta: Aký si mala deň?

Kto by počúval naše rozhovory, možno by si povedal, že sa rozprávame o samých nudných veciach. Ale to, že spolu takmer denne kráčame už štvrtý rok, je pre nás

jasný znak toho, že nás najviac teší pohyb v prírode. Zhodli sme sa aj na tom, že paličky nám dávajú možnosť vypnutia od každodenných povinností, nájsť si čas pre seba, vyventilovať sa po celom dni a zmiernenie stresu. Vieme získavať dobré rady od skúsených záhradkárok a ja vždy ocením rady ohľadne varenia a zdieľanie inšpirácií, čo variť na zajtra.

Nie je to o tom, aby sme každý večer boli hodinu spolu, veď každá máme vlastný život. Aj pôvodné zloženie sa už zmenilo, kvôli materským povinnostiam, či presťahovaní sa, ale pridávajú sa aj takzvané „občasné“ žienky, ktorým vyhovuje len z času na čas sa k nám pridať. Niekedy ideme dve, niekedy tri alebo štyri a keď všetky, hneď si robíme spoločné foto, lebo veď ktovie, kedy zas budeme komplet. Ale úžasné je, že aj keď niektorá vypadne z palíc na niekoľko dní či týždňov z rôznych osobných dôvodov, vie, že paličkárky tu stále sú a môže sa zas plynulo pridať. Možno so stratenou kondičkou a lapajúc po dychu, ale to sa zas časom napraví.

Viete, ako máme pomenovanú chat skupinu? Carpe diem, čo značí - využi deň naplno, užívaj dňa - nielen s rodinou, ale aj s priateľmi, veď život bez nich by bol veľmi osamelý.

Ing. Lucia Žuffová

Umenie z novín

Lucia Žuffová, MBA zo Zemianskej Dediny je šikovná mladá žena, ktorá sa venuje zaujímavému hobby. Z novinového papiera dokáže uplietť košíky, ktoré zaujmú nielen svojím krásnym vzhľadom, ale sú aj praktické a pre našu Zem z hľadiska recyklácie veľmi ekologické.

Kedy ste sa o pletenie začali zaujímať?

Nápad na výrobu ručne pletených košíkov z recyklovaného papiera prišiel asi pred 11 rokmi, keď som začala hľadať nápady, ako využiť voľný čas strávený v zahraničí, kde som pracovala. Na internete som našla zaujímavé spôsoby, ako kombinovať kreativitu s udržateľnosťou.

Ako a kde ste sa naučili techniku pletenia?

Techniku pletenia som sa naučila postupne, najmä vďaka skúšaniam, sledovaniu inštruktážnych videí a konzultáciám s dievčatami v komunite, ktorú som našla na facebooku. Je to tradičná technika pletenia, ktorá je prispôbená na prácu s papierom, a každým novým projektom sa učím niečo nové.

Koľko času zaberie pletenie jedného košíka a aký je postup?

Pletenie jedného košíka môže trvať od niekoľkých hodín až po niekoľko dní, v závislosti od veľkosti a zložitosti dizajnu. Proces začína spracovaním papierových rúrkových špirál. Tie potom farbím podľa požiadaviek a musia prejsť sušením (najlepšie na slnku). Potom papierové rúčky splietam do základného tvaru košíka. Každá časť košíka sa pletie samostatne a postupne sa pridávajú detaily, ako sú úchytky alebo ozdoby. Na záver sa košík spevní a ochráni vrstvou laku, aby bol trvácnejší.

Aký druh papiera používate?

Primárne používam recyklované novinové papiere, pretože sú dobre dostupné a majú ideálnu štruktúru na pletenie. S týmito novinovými papiermi sa dá experimentovať a je možné ich farbiť. Ešte používam papier špeciálne vyrábaný

na pletenie. Tento papier si kupujem a používam ho výlučne na košíky, ktoré majú byť snehobiele.

Uvažujete o možnosti, že by ste vyskúšali aj iný materiál?

V súčasnosti sa sústreďujem iba na papier, ale do budúcnosti by som chcela zvážiť aj prírodné materiály, ako je napríklad prútie, ktoré by mi umožnilo rozšíriť moje zručnosti.

Pre koho pletiete?

Na začiatku to bolo pletenie len pre mojich známych, rodinu a pre deti. Postupne sa ale o mojich košíkoch dozvedeli ľudia, a tak som pletla aj pre úplne cudzích ľudí. Pletiem pre každého, kto ocení ručnú prácu, originalitu a udržateľný prístup k životu.

Pamätáte si ešte, kto dostal váš prvý košík?

Samozrejme, keďže som začala plietť v zahraničí, môj prvý košík bol darovaný rodine vo Švajčiarsku. Tam som uplietla nielen prvé košíky, ale aj prvého anjela a dekoráciu na detský kočík, čo bola pre mňa obrovská výzva.

Vaše výrobky sú určite vhodným darčekom pre vašich priateľov či blízkych. Ak áno, aká je ich spätná väzba?

Áno, moje košíky sú veľmi obľúbeným darčekom, a to nielen pre ich praktickosť, ale aj pre ich osobitý dizajn a ekologickú hodnotu. Ľudia mi často hovoria, že darovaním mojich produktov prinášajú svojim blízkym kúsok originality a starostlivosti. Tieto pozitívne reakcie ma veľmi tešia a motivujú.

Vaše plány do budúcnosti?

Mojou víziou je ďalej sa rozvíjať v pletení a prinášať nové dizajny.

Určite ste motivovali k tvorivosti ďalších, ktorí majú k takémuto tráveniu voľného času blízko. Čo by ste im odkázali?

Všetkým, ktorí by sa chceli venovať podobnej tvorbe, by som chcela odkázať, aby sa nebáli začať. Remeselná práca je nádherný spôsob, ako vyjadriť kreativitu a zároveň pomôcť životnému prostrediu. Je dôležité začať s malými krokmi, experimentovať, a hlavne si užívať celý proces. Každý kus, ktorý vytvoríte, má svoj vlastný príbeh a jedinečnosť.

Dizajn a rozsah tvorby Lucie Žuffovej je široký: klasické košíky na mieru, okrúhle košíky, tácky, detské kufríky, servítovníky, košíky na hríby s uzatvárateľnou fľašou, svietniky, veľké koše na hračky, koše na prádlo a na dáždnyky, pokladničky, dekorácie na svadobné autá v tvare klobúkov, košíky pre družičky a pre kupačov, kvetináče, príborovník, na ovládače, na noviny, kabelky...

(red)

Miesto pre všetkých v našej obci

Jedine spolu plníme more dobra malými kvapkami

Komunitné centrum Zoe a materské centrum Dupajda stále poskytujú priestor, kde sa môžete stretávať, nachádzať útechu alebo len rozptýlenie. Tešiť sa z nových vzťahov a priateľstiev, nachádzať zmysel alebo si len tak oddýchnuť a pokriať.

V súčasnosti centrum funguje na báze poskytovania pravidelných aktivít a jednorazových akcií. Poskytuje však aj malú „kaviarničku“, knižnicu, priestor na tvorbu, športové aktivity s najmenšími, príjemnú obývačku a priestor, kde sa dá cvičiť jóga, alebo pozerať film. Priestory je možné po dohode využívať kedykoľvek.

Každodenná prevádzka komunitného a materského centra

Maminky s deťmi môžu dvakrát do týždňa navštevovať hudobno pohybové hry s Montessori herničkou. Sú určené pre deti predškolského veku a aktivita je pripravená ako príprava na škôlku, na rozvoj čitateľskej gramotnosti, pohybový rozvoj detí a spoločný čas pre maminky s deťmi.

Kurz pre tehotné budúce mamičky: Príprava na materstvo, realizujeme trikrát do roka. Je to cyklus ôsmich stretnutí zameraný na všetko, čo súvisí s materstvom, komplex prednášok, cvičení a praktických rád pred príchodom bábätka na svet pod vedením certifikovaných lektoriek. Najbližší kurz bude začínať vo februári 2025.

Každý týždeň v piatok prebieha v priestoroch centra eRko stretnutie pre deti vo veku od 4 rokov. Sú to tvorivé stretnutia plné zábavy, vyrábania, spoznávania Biblie a priateľov. Erko - hnutie kresťanských spoločenstiev detí vytvára a podporuje detské spoločenstvá a vedie deti ku kresťanskej zrelosti.

V centre už dlhodobo prebieha aj modelársky krúžok, kde sa pod vedením

skúsených lektorov naučíte stavať jednoduché modely. Pri menších deťoch je potrebný sprievod dospelé osoby, ktorá mu v prípade potreby pomáha. Účastníci tohto kurzu sa momentálne pripravujú na súťaž legolix, kde si vyskúšajú programovať lego a zúročia, čo sa už spolu naučili.

Raz za dva týždne ožijú priestory centra filmovými ukážkami a základmi točenia, písania, strihania, ozvučovania, vymýšľania krátkych amatérskych filmov. Filmársky krúžok, ktorý organizuje Orfiklub amatérskych filmárov, prebieha pre deti a mladých, ale aj pre dospelých, rodičov. Okrem zaujímavej teórie, spoznávania histórie filmu sa tu naučíte všetko, čo je potrebné k vytvoreniu svojho vlastného filmu. Deti z krúžku sa pravidelne zúčastňujú na súťažiach a odnášajú si aj zaujímavé ocenenia.

Komunitná práca je v podaní Janky Tuhej realizovaná aj v azylovom dome v Rabči, kde pracuje s deťmi a celými rodinami zo sociálne znevýhodnených podmienok.

Zaujímavým je posledný väčší projekt komunitného centra s názvom TRETIE IHRISKO, ktorého cieľom je hlavne učiť deti už v nízkom veku „bezpečne riskovať“, naučiť sa rozpoznať hranicu bezpečného

riskovania, čo má vo vyššom veku návaznosť aj na skúšanie drog a pod. Malé pumptrack ihrisko sa po dohode s obcou vytvorí za školou pri detskom ihrisku. Bude to malý bike park, kde si deti môžu skúšať na bicykloch zaujímavé skoky a kúsky. Projekt je realizovaný v spolupráci s obcou a školou. Podstatou projektu je, aby sme nevytvárali jednoúčelové plochy a ihriská. V rámci tohto projektu nebudú poskytnuté len prvky na bike park, ale aj žinenky, vozíky, trampolíny, intercross, nerfky, rôzne atletické pomôcky.

Pri tomto projekte je dôležitá spolupráca s mnohými organizáciami. Požičiavajú si pomôcky, aby boli prospešné všeobecne spoločnosti, kde to potrebujeme všetci. Využíva ich azylový dom, tábory, úsmev prosím – krúžky pre znevýhodnené deti, eRko, školy. V projekte ide o to, aby tie pomôcky slúžili na rôznych miestach, nielen v jednej telocvični. Našou víziou je robiť detský streetwork, ktorý sa tu nikde nerobí. Napríklad dobrovoľníci v lete prišli s takýmito pomôckami na Medvedzie alebo v Tvrdošíne na námestie a mohli sa s nimi deti a mladí hrať a požiť si čokoľvek. Realizácia ihriska bude v priebehu budúceho roka.

Pokračovanie na str. 21

Dokončenie zo str. 20

V najbližšom období nás čakajú predvianočné aktivity. Po vyrobení adventného venca budeme pokračovať dielničkami s výrobou vianočných ozdôb, koláčikov, čítaním rozprávok v adventnom období. V budúcom roku chystáme väčšiu akciu pre maminky, letné koncerty a letné kino pod hviezdami. A určite aj veľkú spoloč-

nú oslavu, kde si pripomenieme okrúhliny, pretože materské centrum bude mať už svoje 20. výročie, ktoré si radi pripomínáme naším počiatočným mottom: „Aj malý dotyk je pokus kvapky zaplniť more.“

Dobrovoľníci – stále hľadáme čo najviac mamín, mladých ľudí a detí, ktoré by sa radi zapájali do aktivít, prípadne tvorili aktivity, ktoré môžu v centre tvoriť. Okrem

toho veľmi radi poskytneme priestor všetkým, ktorí sú aktívni, alebo sa chcú len tak stretnúť. A veľmi radi privítame každý nápad na akciu, aktivitu, ktorá tu možno ľudom alebo mladým chýba. Spoločne tvoríme lepšie dni a plníme more dobrá malými kvapkami.

Za KC Zoe Eva Jandurová
a Janka Tuhá

Manželské večery, krásna spolupráca obce, fary a komunitného centra

Podarilo sa niečo čarovne krásne, vymodlené. Tím dobrovoľníkov spojil sily a pripravil pre manželov nášho regiónu skvelé stretnutia pre manželov. V októbri 2024 začal prvý kurz Manželské večery, ktorý tvorí osem stretnutí. Zámerom programu je pomôcť všetkým manželským párom posilniť a prehĺbiť ich partnerský vzťah. Kurz dáva manželom výbornú príležitosť stráviť čas spolu ako pár a pritom sa zaoberať dôležitými otázkami svojho manželstva. Je to o rozprávaní, otvorení sa, komunikácii. Sú tam témy, ktoré manželia len tak neotvorí – jednoduchšie a zábavné, ale aj ťažšie, ku ktorým by ste sa určite nedostali. Pre každého je iná téma tá ťažká. Texty a aktivity sú veľmi dobre pochopiteľné, každý sa vie napojiť. Mnoho manželov spolu žije, ale časom sa vlastne prestanú rozprávať. Komunikácia viazne, alebo sa k niektorým témam len nedostanú. Tu si v pokoji môžete posilniť vzájomnú blízkosť a vyjasniť si mnoho vecí.

Počas kurzu manželské páry spoznajú inšpiratívne prednášky od Nicky a Sila Leevých formou videonahrávok, ktoré sú

moderné a plné praktických rád. Zažijú tu súkromné diskusie o témach, ktoré sú dôležité pre váš vzťah, bez skupinových rozhovorov, aby sa cítili pohodlne. Všetkých manželov určite poteší aj chutná večera pripravená skvelým kuchárom dobrovoľníkom Maťom Hodničákom, s prípitkom, dezertom, kávou a čajom, aby sa všetci cítili ako doma.

Kurz je skvelou príležitosťou, aby ste sa ako pár zblížili a objavili nové stránky

svojho manželstva. Či už ste spolu krátko, alebo už dlhé roky, vždy je priestor na zlepšenie a posilnenie vzťahu.

Pre viac informácií a registráciu: Navštívte farnostnizna.sk/mv, alebo nás kontaktujte na 0903 227 024 – Janka Tuhá.

A ak poznáte ďalších manželov, neváhajte ich pozvať. V budúcnosti sa plánujú robiť ďalšie kurzy. Tešíme sa na vás a na spoločné chvíle!

Jeseň

Príroda bola človeku odjakživa blízka a záujem o nevšednú krásu a poznanie jej fauny a flóry v posledných rokoch vzrastá. Máme tu jeseň, jedno z najproduktívnejších a na krátky čas aj najfarebnejších ročných období. Gazdovia zbierajú z polí plody svojej práce a pripravujú pôdu na zazimovanie.

V parkoch, v lesoch a na lúkach sa mení zelená farba na zlatistú a mierny pofukujúci vetrík zhadzujú posledné lístie. Badáme, že dni sa skracujú a noci predlžujú, vtáctvo sa pripravuje na odlet do teplejších krajín. Ranné hmlý a biely sriech

dokresľujú celkový kolorit jesene. Účelové vychádzky do prírody sa často končia s plným košíkom nazbieraných húb. Tí pozornejší zaregistrujú aj zvýšený pohyb jesenného štebotania vtáčkov a v hore mohutné ručanie – prebieha vrchol poľovníckej sezóny, jelenia ruja.

Zber úrody, jej ošetrovanie a uskladnenie na zimu si dobrý gazda vyhodnotí a pripraví plán na budúci rok. V ríši vtáctva dochádza k pravidelným obradom lúčenia pred odletom, bociany sa zhromažďujú na močaristých lúkach, lastovičky na elek-

Pokračovanie na str. 22

Dokončenie zo str. 21

trických vedeniach a divé husi na stojacich vodách. V polovici septembra odlietajú lastovičky, nasledujú v geometrických útvaroch, divé husi, bociany. Divé husi žijú v monogamii a ich vzťah je veľmi pevný, pri strate partnera sa už nikdy nespája. Je veľmi zaujímavé pozorovať na nočnej oblohe ich geometrické zoskupenie odletu s hlasitým gagotáním. Bocianie páry obývajú hniezdo viacej rokov a domov sa vracajú začiatkom marca.

V ríši zvierat je jesenné pozorovanie veľmi zaujímavé. Zimní spáči sa intenzívne pasú, aby navýšili tukové zásoby na celú zimu. Medveď hnedý je všežravec, konzumuje zelené časti rastlín, lesné plody, maliny, čučoriedky, rád navštevuje včeliny a hospodárske farmy. Jazvec lesný je čiastočne zimný spáč, je to typický nočný živočích, ktorý obýva zemné nory, ktoré sú značne rozvetvené. Ide o čistotné zviera, trus si odkladá mimo svojho brloha. Je to všežravec, požiera hmyz, drobné zemné cicavce, vajíčka, aj mláďatá na zemi hniezdiacich vtákov. Majestátnym symbolom v našej prírode je jeleň lesný, ktorý v jeseni zamestnáva všetkých poľovníkov svojím prejavom k zachovaniu rodín, jeleňou rujou v mesiacoch september, október. Ide o hlasitý prejav samčej populácie pri hľadaní a ovládnutí jeleníc. Najsilnejšie jelene ovládajúce čriedu jeleníc zvädzajú súboje o ich udržanie a následne kopuláciu. Od večera do rána sa ozývajú hlbokým hrdelným ručaním. Cez deň sa váľajú v bahne a neprijímajú potravu. Cez ruju zhodia aj 20% svojej váhy. Plch obyčajný obýva naše sady a záhrady, živí sa ako všežravec. Má najdlhší zimný spánok, môžeme ho zobudiť pri našom jarnom upratovaní v záhrade. V tomto období u cicavcov prebieha výmena srsti za tmavšiu a hustejšiu.

Ostatné vtáctvo a zver s prichádzajúcim ochladením sa vyhľadáva vhodné terénne skrýše v skalnatých a stromových dutinách, hustých krovinách a korunách stromov.

K jesennej prírode, ktorá je veľmi rozmanitá, si naši predkovia našli odpozorované prirovnania, viažuce sa na mená v kalendári - lastovičky k odletu, koniec bábemu letu, ak noc chladná je pred Mikulášom, tuhá zima príde cvalom, na svätého Václava býva blata záplava, po svätej Terezke mráz po streche lezie, ak hus o Martine už po ľade chodí, zas okolo Vianoc v kaluži sa brodí, Katarína na blate, Vianoce na ľade, na sv. Katarínu zalezieme pod perinu, od Lucie do Vianoc, každá noc má svoju moc.

A čo my, *homo sapiens*, ako vnímame jeseň? Vieme sa tešiť z každého počasia, ktoré sa v spojitosti s ostatnými obyvateľmi zeme (zver, vtáctvo, ryby) s presnou pravidelnosťou obmieňa? Vieme pomôcť prírode formou ich prikrmovania, stavanim búdok, krmidiel a iných prístreškov? Budovaním vodných prehrádzok, čistením vodných tokov, vysádzaním stromčekov a udržiavaním zelených plôch prispejeme k zdravšiemu prostrediu.

Ing. Jozef Žuffa

Poľovnícky spolok Hldočín - Nižná

Náš poľovnícky spolok (PS) obhospodaruje 2,679 ha pôdy rôzneho zastúpenia - lesy, lúky, pasienky, ornú pôdu. V revíri sa vyskytuje zver rôzneho druhu, a to jelenia, srnčia, diviacia a ďalšia rôzna zver, ako sú líšky, jazvece, psíky medvedíkovité, ale v

poslednej dobe najmä šelmy, ako je medveď, vlk, rys, ktoré začínajú robiť aj škody a aj ohrozovať človeka. Aj my sa pripájame k myšlienke, aby táto zver bola v určitom množstve regulovaná. Nesmieme zabúdať ani na kormorána, ktorý tiež robí značné

škody najmä rybárom v zimnom období, ale aj počas celého roka.

Naša činnosť počas celého roka je pestrá. Počas zimného obdobia, počas stavu núdze prikrmujeme zver objemovým, jadrovým krmivom a medicínnym lizom – soľou.

Po skončení stavu núdze musíme vyčistiť a vydezinfikovať všetky krmne zariadenia, ako sú krmelce, soľníky. V lete musíme pripraviť znovu seno na zimné mesiace. Naši členovia sa aktívne podieľajú na všetkých činnostiach poriadanej PS Hldočín - Nižná. Poľovníctvo nie je len o lovení zveri, poľovník musí byť najmä veľký milovník prírody. O zver sa musí najprv postarať, vytvoriť jej priaznivé podmienky pre život, a samozrejme k tomu patrí aj nejaká odmena za vykonanú prácu v podobe odstrelu, ktorú určí nadriadený orgán - Odbor lesného hospodárstva v Námestove. V revíri je celý rok práce dosť - od prípravy krmiva, stavby krmísk, budovanie soľníkov, čistenie studničiek, opravy a nátery posedov, najmä rebříkov, aby boli bezpečné.

Pokračovanie na str. 23

Dokončenie zo str. 22

Nielen žijeme stále v lese, ale sa zapájame aj do rôznych akcií, ako sú napr. strelecké súťaže medzi združeniami v okrese, rôznymi inými činnosťami. V roku 2023 sme urobili v MŠ Orličie prednášku aj

s malou výstavou zveri pre malé deti pri príležitosti mesiaca Poľovníctva a prírody. V auguste, počas Pltníckych dní, pravidelne už niekoľko rokov robíme zadarmo divinový guláš a pripravujeme aj výstavu trofejí. Ďakujeme aj za dobrú spo-

luprácu s obecným úradom, s Poľnohospodárskym družstvom Nižná a Urbárom Nižná. Keď chápeme vzťahy medzi ľuďmi ako tie najdôležitejšie, potom sa môžeme všetci tešiť z vykonanej práce.

Jozef Judiak

Oravskí drevorubači bodovali medzi svetovou špičkou

Piate miesto je úspechom, no s víťaznou radosťou sa porovnať nedá.

Skupina šiestich Oravcov si vo Viedni zmerala sily so stovkou drevorubačov z rôznych krajín sveta.

Musia sa kvalifikovať

Do metropoly Rakúska pricestovalo 103 pretekárov prevažne z Európy, keďže pravidlá a bezpečnosť práce s motorovou pílou v ťažbe dreva sa v závislosti od kontinentu menia. Najdlhšiu cestu absolvovali súťažiaci z Japonska. Oravský tím viedol tréner Matej Rosina, majster odborného výcviku na Strednej odbornej škole lesníckej v Tvrdošíne. Pod jeho taktovkou Slovensko reprezentovali tí najlepši z najlepších. Na majstrovstvá sveta sa totiž nominujú len drevorubači, ktorí sa zúčastnia aspoň na troch medzinárodných pretekoch, prípadne vyhrajú majstrovstvá Slovenska. „Tieto preteky však u nás už niekoľko rokov absentujú, preto sa naši súťažiaci kvalifikujú v Čechách,“ priblížil Matej.

Nová skúsenosť

Oravský tím tvorili Jaroslav Kukuc, ktorý sa zúčastnil už niekoľkých šampionátov, Marek Lubas a Matúš Sitárik z Rabče, Šimon Kukuc z Liesku a František Pekarčík z Oravského Veselého, ktorý mal na starosti technické zabezpečenie. Spoločne,

okrem toho, že im perfektne ide absolvovanie disciplín na pilčických súťažiach, majú školu, na ktorej získali základy. Tou je tvrdošínska lesnícka škola.

„Niektorí už majú titul majstra sveta a iné popredné priečky na medzinárodných súťažiach, takže patria k najsúspešnejším na Slovensku,“ hovorí Matej Rosina, ktorý bol na podobnom šampionáte prvýkrát. „Bola to pre mňa obrovská skúsenosť vidieť preteky na takej úrovni. Keďže sa so žiakmi zúčastňujem na žiackych majstrovstvách prevažne v Čechách, zrejme aj preto ma chlapi prijali medzi seba a dovolili mi nazrieť na výkony tých najlepších na svete.“

Z okolia najlepši

Súťažiaci súťažili v piatich disciplínach – stínka stromu na cieľ, výmena reťaze, kombinovaný rez, presný rez na podložke a odvetvovanie. „Najťažšia je podľa mňa stínka stromu na cieľ. Dá sa tam získať najviac bodov a dokáže najviac ovplyvniť celkový výsledok. Rozhodujú stotiny, milimetre a hlavne koncentrácia sa na výkon disciplíny.“

Svetový šampionát drží prvenstvo hneď v niekoľkých smeroch. Veľkosťou, kvalitou merania, miestom, kde sa konal, perfektnou organizáciou aj precíznou prácou rozhodcov. Súťažilo 103 drevoru-

bačov z 21 krajín. Oravčanom patrí piate priečka. „Boli sme šťastní, ale radosť z víťazstva je iná,“ priznáva Matej Rosina. „Naši reprezentanti sa síce usmievali, ale kdesi v kútiku samého seba každý rozoberal, čo sa dalo spraviť ešte lepšie, rýchlejšie. Sú to ozajstní šampióni.“

Titul majstra sveta obhájili domáci Rakúšania. Susedné štáty skončili ďaleko za naším tímom. Maďari boli jedenásti, Ukrajinci štrnásti, Poliaci pätnásti a Česi šesťnásti.

Zdroj: My, Oravské noviny, č.154, roč.4

Bodka za prázdninami: Koniec leta oslávili v Zemianskej Dedine na výbornú

Slnkom prežiarený koniec augusta privítala Zemianska Dedina nezabudnuteľným podujatím. Podujatie Bodka za prázdninami sa konalo na krásnom mieste za kostolom, kde sa stretla celá dedina, aby spoločne oslávila posledné dni letných prázdnin. Pod taktovkou usmievavých organizátorov a so vzácnou účasťou pána farára a pána kaplána z našej farnosti, sa miestom ozýval smiech, hudba a rozvoniaval domáci guláš. Celý deň sa niesol v priateľskej atmosfére a opäť dokázal, že Zemianska Dedina má úžasného komunitného ducha. Akcia, ktorá má ambíciu stať sa tradíciou, priniesla to najlepšie z miestnych chutí, zábavy a kreativity.

Program podujatia odštartovali štyria veselí maskoti, ktorí svojím tancom a vystúpením naladili všetkých na tú správnu vlnu. Deti, nadšené z maskotov, sa k nim s radosťou pridali v tanci a následne sa roz-

Maskoti s pánom farárom a pánom kaplánom

behli za ďalšími aktivitami, ktoré pre ne boli pripravené. K radosti detí prispel aj skákací hrad, ktorý bol plný smiechu a skákania.

Poobedie si dospelí spríjemnili chutnou kávou a domácimi koláčmi, ktoré priniesli dedinské gazdinky.

O atmosféru sa postarali aj miestni chlapi, ktorí navarili voňavý guláš a k nemu si pochutnávali na lahodnom domácom chlebe, na ktorý sa len tak nezabúda. Voňavý kotlíkový guláš a kvalitný domáci chlieb od skúsenej kuchárky sa stali základom úspešnej akcie a chutným darom pre všetkých zúčastnených. Atmosféra podujatia však nebola len o jedle, ale aj o zábave pre malých aj veľkých.

Pán kaplán spolu s tínedžermi pripravili množstvo súťažných stanovísk, kde deti mohli plniť rozmanité úlohy a zbierať za ne pečiatky. Pri vytrvalom a nadšenom súťažení boli odmenou medaily, tričká a pexesá, ktoré si domov odnieslo niekoľko najúspešnejších detí.

Svoje stanovište mali aj dedinskí dobrovoľní hasiči, ktorí pripravili pre deti zábavnú hasičskú aktivitu – striekanie vody na ple-

chovce. Deti si pri tejto disciplíne zmerali sily a s radosťou pozorovali, ako sa plechovky rútili k zemi.

Nechýbalo ani veľkolepé šantenie v pene, ktoré predstavovalo vrchol podujatia pre tých najmenších. Deti sa s radosťou ponárali do mäkkých kôp bielej peny, zatiaľ čo dospelí sa tešili z pohody a oddychu.

Neskoršie poobedie si spríjemnili spoločným dedinským kvízom, kde si každý mohol vyskúšať svoje znalosti o dedine a spoločne sa zasmiať na správnych i chybných odpovediach.

V podvečer, keď sa už začalo stmievať, sa všetci stretli pri pripravenom ohnisku, kde si spoločne vychutnali voňavé opekané špekáčky.

Podujatie Bodka za prázdninami opäť potvrdilo, že Zemianska Dedina je miestom, kde sa ľudia dokážu stretnúť, zabaviť a vzájomne si pomôcť. Vďaka všetkým organizátorom, návštevníkom a dobrovoľníkom tak vznikli nezabudnuteľné spomienky, ktoré budú dedinu sprevádzať po celý ďalší rok.

Lucia Žuffová, MBA

Aktivity detí

Hasiči pri vytváraní peny

Pena a šantiace deti

Minulosť nám zanechala v Roháčoch krásne dedičstvo

Nedeľa 8. septembra mohla byť pre mnohých len jednou z tradičných nedeľ, ale práve pre odhodlanie a nápad niekoľkých ochotníkov ju takmer 170 ľudí prežilo úplne inak.

V skorých ranných hodinách sme zamierili do hôr Západných Tatier – Roháčov s úmyslom uctiť si nielen pamiatku našich prarodičov, ale zároveň aj svojim deťom ukázať toto vzácne dedičstvo. Zhromaždili sme sa pod Adamculou, aby sme tento výnimočný deň začali slávením sv. omše. Celebrovali ju rodáci zo Zemianskej Dediny a bratia vdp. farár Peter Bolibruch, správca farnosti v Rabči, vdp. farár Vladimír Bolibruch, správca farnosti Palúdzka a náš vdp. kaplán Tomáš Lieskovský. Úmysel sv. omše bol za duše zosnulých predkov. Homíliu predniesol pán kaplán Lieskovský.

Po svätej omši si všetci zúčastnení mohli pochutnať na kotlíkovom guláši a valašskej kyselici. K tomu dobre padol chlebič a teplý čaj. Spoločná fotografia pod vysokými vrchmi bude krásnou spomienkou pre všetkých - pre najmladšieho Miška Bolibrucha, ktorý v nosiči s maminkou prešiel okolo jazier vo veku 3 mesiace a aj pre najstaršiu účastníčku pani Máriu Žuffovú, ktorá mnohým ukázala, že hoci je tých rôčkov viac, predsa má stále mladého a veselého ducha.

Po spoločne strávených chvíľach s dušou pozdvihnutou k Bohu, nasýteným telom a čistou myslou, nastal čas rozprúdiť krv v žilách. Opatrnejší a starší ostali v družnej debate pod Adamculou, kde medzičasom medzi nich zavítal vdp. farár Ján Garaj. Ako ináč, trasu z Nižnej až po Roháče zdolal na kolesách svojho bicykla. Pár odvážnych mužov zdolalo Rákoň, iná skupina prešla trasou od Ťatliakovho jazera okolo plies až k vodopádom. Ďalšia partia sa vydala k vodopádu, následne k poslednému jazeru a naspäť. Iste všetci počas minút, ktoré pravidelne kloпали do taktu ich krokov, obdivovali majestátné vrchy, pretkané chodníkmi, kadiaľ šliapali tisíce ľudí pred stovkami rokov a sú tu stále

aj teraz, keď ich vlastnou váhou tlačíme my sami.

Časť Roháčov v minulosti obyvatelia Zemianskej Dediny využívali na poľnohospodárske účely. Pásavali tam býky, voly a ovce. Pozrime sa, ako sa o tom zmieňuje kronika Zemianskej Dediny: „Toto územie dostali obyvatelia do prenájmu od Oravského panstva. Na prenájom týchto holií sa občania skladali v peniazoch až do roku 1922. V tomto roku občania Zemianskej Dediny na Okresnom súde v Námestove 19. decembra podpísali zápisnicu, ktorou bol oddelený pozemok hoľa Roháč o výmere 542 katastrálnych jutár (1 katastrálne jutro = 0,5754 ha) Jvo vlastníctve Oravského panstva a vkladá sa do vlastníckeho práva bývalým urbanistom obce Zemianska Dedina za sumu 12 000 Kč. Mená tejto hole sú Volovec, Roháč, Roháčske jazerá, Spálená, Predný Zábrat, Zadný Zábrat a Zelené. Na túto holiu občania dávali pásť býky v počte 100 kusov a ovce 200 - 250 kusov podľa toho, aký počet obec v ten rok mala.“

Pasenie dobytky pokračovalo aj cez 2. svetovú vojnu i po nej. V roku 1949 vznikol TANAP a do jeho správy spadala aj oblasť Roháčov. Správe TANAP-u sa nepáčilo, že sa v chránenom území pásol dobytok. Preto začala túto poľnohospodársku činnosť Zemanov obmedzovať. Posledná zmienka kroniky o pasení dobytky v Roháčoch je z roku 1952. V roku 1992 bola uzatvorená dohoda medzi TANAP-om a Združením

bývalých urbanistov Zemianskej Dediny o vydaní nehnuteľnosti v katastri Zuberec o výmere 309,74 ha pre Zemiansku Dedinu.

Tolko kronika a história.

Minulosť nám zanechala krásne dedičstvo. Prítomnosť nám dáva možnosť toto dedičstvo zveladiť, obdivovať a učiť sa z neho láske k stvorenstvu a k čestnej a statočnej práci. A tiež ho odovzdať budúcnosti ako cenný poklad. Toto podujatie sa nekonalo po prvýkrát. Spomíname aj na tie predchádzajúce v rokoch 2007 a 2009. Veríme, že z toho vznikne pravidelná, milá tradícia, lebo tradícia znamená odovzdávať živý plameň a nie uchovávať mŕtvny popol.

Dovolím si zakončiť vetami z homílie p. kaplána Tomáša (s jeho láskavým dovolením, za čo mu nesmierne ďakujem), lebo to boli slová, ktoré mi silno rezonovali v srdci, keď som rekapitulovala tento deň.

„Na Orave sa ťažký chlebič rodí. Ľudová múdrosť nám pripomína náročný život našich predkov. Pripomína nám však aj ich pracovitost, ktorá si vyžadovala veľké úsilie a vytrvalosť. Ľudia na Orave museli čeliť ťažkým prírodným podmienkam, no napriek všetkému si dokázali zabezpečiť živobytie. Naozaj, obyvatelia Oravy museli tvrdo pracovať, aby si zabezpečili obživu. No boli to ľudia statoční, pokorní a boli aj veriaci. Verili, že akékoľvek námahy by boli márne, pokiaľ by chýbalo Božie požehnanie... Tu, do Roháčov, sme neprišli len spomínať. Prišli sme ďakovať Bohu, lebo sme spoznali, podobne ako naši predkovia, že Boh nám dáva dary a potrebné milosti. Pokladom je pre nás prostredie, ktoré nám tu zanechali naši predkovia. Pokladom je pre nás odkaz našich otcov a mám. Pokladom je ich pracovitost, svedectvo života, mozole. Prišli sme tu, aby sme počúvali, čo nám Boh chce povedať. Mnohé veci sa dnes menia, ale tak, ako to robili naši otcovia a mamy, tak aj my pokračujeme a povedzme: Tebe, Bože, patrí naša chvála.“

Alena Bolibruchová

Hudobný klub TESLA ORAVA

Všetko sa začalo príchodom zememerača do Nižnej 15. júna 1947. V dedine už ľudia tušili, že sa bude stavať fabrika. „Orava, Orava, aká si boľavá“, hovorilo sa najsevernejšej oblasti Slovenska prechýrenej chudobou. Od oslobodenia sa zmenil aj život na Orave na nepoznanie.

Proces socialistickej industrializácie a výstavby Slovenska spôsobil prevratné zmeny aj v najchudobnejšom, pritom však svojráznom a krásnom kraji, akým je Orava. Jej usilovný a pracovitý ľud, trápený kedysi hladom a chorobami, už nemusel utekať za krajcom chleba do cudziny. Naskytlo sa mu viac pracovných príležitostí pri budovaní nového života doma a on sa učil po novom pracovať i žiť. Kovohuty v Istebnom a Mokradi, závod na výrobu elektrických zariadení v Dolnom Kubíne, textilné závody v Nižnej, trepáreň ľanu v Trstenej a iné nové podniky a stavby zamestnávali tisíce Oravcov a dávali nový smer ich životu. V tom čase sa v Nižnej nad Oravou vyrábali tisíce rádioprijímačov značky Talisman a následne prebiehala prestavba závodu, ktorý sa stal najväčším výrobcom televíznych prijímačov nielen u nás, ale aj v celej strednej Európe.

Dedinka Nižná patrila medzi obce, pre ktoré bol charakteristický rozmach výstavby a rast životnej úrovne na Orave. Od roku 1940 vzrástol počet obyvateľov z 933 na vyše 2000 najmä preto, že tu postavili závod na výrobu televízorov. Podnik bol najväčším zamestnávateľom na Orave.

Fabrika TESLA ORAVA ovplyvnila nielen životy ľudí stále bývajúcich v Nižnej, ale aj životy vtedy mladých študentov, ktorí sa tu radi vracajú a spomínajú na „staré dobré časy“. Takmer polstoročie zamestnávala tisíce ľudí a pritiahla k nám množstvo kvalitných pracovníkov, ktorí dodnes spomínajú na prežité chvíle pri výrobe televízorov. Vďaka zanieteniu ľudí a ich vzdelávaniu sa z fabriky stal fenomén, ktorý výrazne ovplyvnil rozvoj nielen Nižnej, ale celej hornej Oravy.

Dňa 15. novembra 2024 bol otvorený do užívania nový podnik s rovnomenným názvom TESLA ORAVA, presnejšie Hudobný klub TESLA ORAVA, ktorý sa nachádza v blízkosti bývalej čističky pri futbalovom štadióne hneď za Penziónom pod Ostražicou.

Hlavným cieľom a myšlienkou zároveň bolo vytvorenie miesta, ktoré dovolí domácom aj turistom nahliadnuť do histórie dominantnej fabriky TESLA ORAVA. Prevádzka je charakteristická industriálnym interiérom doplneným fotografiami od samotného začiatku industrializácie v Nižnej, teda z výstavby a prechodu z ľanárskych závodov na závod výroby televízorov. Nechýbajú ani originálne kúsky od prvého vyrobeného

rádía Talisman či televízora Mánes, Kriváň a ďalších produktov bývalej fabriky. Steny sú doplnené aj fotografiami zo života obce, jej rozvoja či kultúrno-spoločenského života a športu v Nižnej. Prvotná myšlienka, ktorá stála za vznikom, je akési „chýbajúce múzeum“, kde sa budú ľudia radi stretávať a spomínať na krásne časy. Samozrejme, že nejaké voľné miesto ostáva pre potreby doplnenia fotografií, ale aj výstavných kúskov.

Dominantnou časťou podniku je samostatné pódium, na ktorom budú dostávať priestor ako lokálne kapely, tak aj hudobníci, ktorí boli v minulosti nositelia a tvorcovia kultúrno-spoločenského života v našej obci. Priestor bude slúžiť aj na malé posedenia, oslavy či stretávky zo škôl. V priestoroch klubu bude predstavený aj sfilmovaný materiál od ORFI klubu, ktorý umožní verejnosti nahliadnuť či už do histórie fabriky, ale aj do života obce samotnej.

Ponúkaný sortiment bude postavený výhradne na slovenských remeselných pivách varených tradičným spôsobom. Chceme dať priestor a hlavnerobiť osvetu slovenským pivám. Dôverujeme slovenským sládkom a pivovarom „tak ako to bolo, keď slovenské pivo ešte pivom bolo“.

Andrej Brčák

Prvým hudobným hosťom nového podniku bola skupina Golf

Pohľad na závod Tesla Orava v Nižnej. Dátum: 29.05.1959 Foto: František Kocian - ČTK

1960 - Prvý čiernobiely televízor vyvinutý v Nižnej ORAVAN 4110U

Nakuknutie do Tibetu

V septembri 2024 sme sa troška túlali po severnej Indii. Leteli sme po trase Viedeň - Mníchov - New Delhi - Leh, tri lety dali dohromady čistého času viac ako 12 hodín. Nakoniec sme šťastlivo dosadli na letisko v meste Leh. Obávali sme sa len, či s nami súčasne dorazí aj naša prepotrebná batožina, pretože pri tých prestupoch sa to vždy nemusí podariť. Bolo to však v poriadku.

Letisko v Lehu je predovšetkým vojenské, ale prijíma aj civilné lety. Samotný Leh je hlavné mesto provincie Ladakh, ktorá je východnou časťou Kašmíru - sporného územia medzi Pakistanom a Indiou (od roku 1947), preto sme sa po čase aj prestali čudovať, že počas celého pobytu v tejto oblasti akosi často vídame vojenské základne a kontrolujú nás vojenské hliadky. Pohyb v týchto končinách bez ostrieľaného domáceho sprievodcu je pre cudzincov asi nemožný. Leh je vysokohorské stredne veľké mestečko (okolo 32 tisíc obyvateľov), rozkladajúce sa vo výške 3 400 - 3 500 metrov, čo nám dalo dôrazne najavo hneď, ako sme si z letiska vykračovali s 30 kg batohmi na chrbte - bolo treba začať hneď zhlboka dýchať.

Klimaticky je celá oblasť klasifikovaná

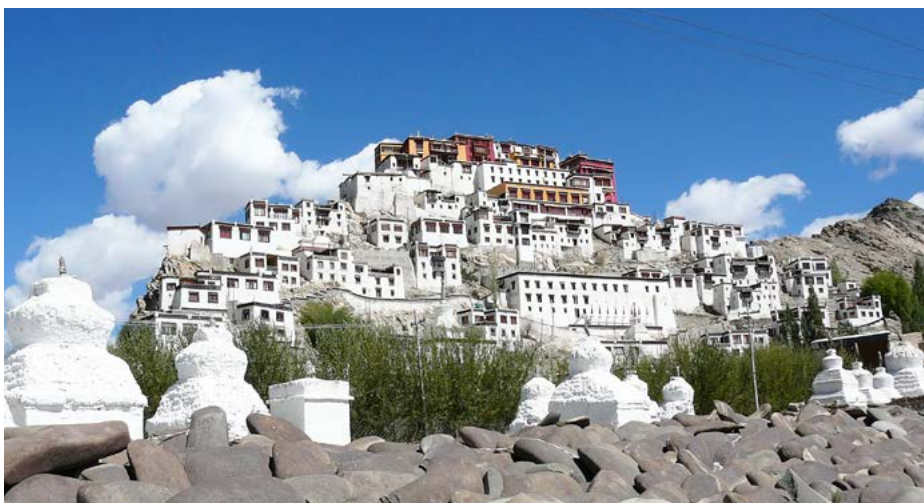
ako vysokohorská skalnatá púšť s priemerným ročným úhrnom zrážok neuveriteľných 35 mm, takže naražiť tu na zlé počasie s dažďom alebo snežením je priam rarita. Počas celého nášho pobytu nás sprevádzala sýťomodrá obloha a spalujúce slniečko. Živobytie pre domácich predstavuje hlavne obchod a služby spojené s turistikou. Počet obyvateľov mimo turistickú sezónu môže klesnúť až takmer na polovicu. Pestovanie akýchkoľvek plo-

dín a chov hospodárskych zvierat je tu minimálny, pretože úrodnej pôdy je tu pramálo. Maličké políčka sme videli len v horských údoliach v tesnej blízkosti vodných tokov. Tam si tiež obyvatelia môžu dovoliť stavať časti svojich obydlí z nepálených hlinených tehál.

V Lehu a jeho okolí sme sa zdržali 3 dni, ktoré sme využili na postupnú aklimatizáciu potrebnú pre pohyb v horách, pretože táto oblasť je historicky a nábožensky silno previazaná s Tibetom a prevládajúcim náboženstvom je budhizmus. Ponúka sa tu k návšteve viacero palácov, chrámov a kláštorov. Niektoré z nich sa nachádzajú vo výške takmer 4 000 m. Tak sme postupne spoznávali architektonické skvosty tibetskej kultúry. Za zmienku určite stojí kráľovský palác Lachen Palkar (Leh je totiž bývalé kráľovské mesto celého Ladaku), ktorý dominuje vysoko nad mestom, ďalej kláštor Sankar Labrang a najobdivovanejší kláštor Thikse Gompa „prilepený“ na strmom skalnatom výbežku (prvá štvrtina 15. storočia).

Avšak našim hlavným cieľom bolo pokúsiť sa vystúpiť na jednu menej známu himalájsku horu, ale o tom nabudúce.

Ladislav Ďuroška, ml.

Základná umelecká škola

Úspešný úvod tanečnej sezóny

Žiaci tanečného odboru ZUŠ V. Habovštiaka v Nižnej začali školský rok 2024/2025 veselo. Všetci tanečníci sa po prázdninách vrátili do tanečnej sály s dobrou náladou, energiou a hlavne s chuťou opäť pracovať na svojich tanečných schopnostiach. Nasadenie na tréningoch bolo veľké vo všetkých skupinkách hneď od začiatku. Pre staršie dievčatá bol veľkou motiváciou okrem iného aj októbrový víkend patriaci tancu.

V dňoch 18.-19.10. 2024 sa v Dome Kultúry Samka Dudíka v Myjave uskutočnil 15. ročník celoslovenskej tanečnej súťaže MY DANCE. Súťažilo sa v rôznych vekových i štýlových kategóriách a tanečníci z Nižnej boli opäť súčasťou. Odtancovali svoje choreografie v sobotnej časti súťaže v juniorských a mládežníckych kategóriách a v silnej konkurencii veľkých tanečných štúdií a škôl z celého Slovenska sa im podarilo opäť presadiť. Domov priviezli krásne ocenenia: 1x 1. miesto, 2x 2. miesto a 2x 3. miesto. Só-

lovo sa v premiére predstavila aj Aaliyah Rose Dedinská v kategórii Art dance. Na stupeň víťazov sa síce nepostavila, ale vyššie bodové hodnotenie odbornej poroty je pre ňu odmenou za prázdninové tréningy a zároveň motiváciou do tých ďalších.

Odprezentovanými choreografiami dievčatá otvorili novú súťažnú sezónu

a zároveň sa rozlúčili s tou minuloročnou. S veľkou energiou pokračujú v tréningoch a pripravujú nové tance. Už teraz sa všetci, spoločne s mladšími kamarátmi z tanečného odboru, tešia na ďalšie tanečné dobrodružstvá a zážitky, ktoré ich čakajú v tomto školskom roku.

Mgr. Miroslava Malatinková

Aktivity v materskej škole

Starkí a ich vnúčatá

Mnohí starkí sa dennodenne podieľajú na výchove svojich vnúčat a mnohokrát im nahrádzajú rodičov či kamarátov. Deti najlepšie vedia oceniť ich lásku, pohladenie, starostlivosť. Preto takmer všetci starí rodičia prijali pozvanie od svojich vnúčat z materskej školy na Orličí na besiedku dňa 24. októbra do Domu kultúry v Nižnej. Prišli si dopriať pár nezabudnuteľných okamihov v prítomnosti svojich najmilších. Kultúrny program plný piesní, básní, tancov bol poďakovaním za všetko krásne a dobré, čo pre svoje vnúčence babky a dedkovia urobili a ešte v budúcnosti urobia.

Besiedka pre starých rodičov

Dňa 29. 10. 2024 sme do vyzdobenej jedálne ZŠ pozvali starých rodičov na besiedku, ktorú sme zorganizovali z príležitosti Mesiaca úcty k starším. P. učiteľky pripravili pestrý kultúrny program, v ktorom sa predstavili deti z obidvoch tried. Obecenstvo roztľieskalo aj vystúpenie pánov učiteľov zo ZUŠ A. Habovštiaka. Spomienkou na toto slávnostné popoludnie bude vlastnoručne vyrobený darček v podobe prívesku.

Kolektív MŠ

Základná škola

Návšteva Galérie M. Medveckej v Tvrdosíne

V dňoch 19. a 20. septembra sme s triedami 5.A a 6.A navštívili Galériu Márie Medveckej v Tvrdosíne. Okrem stálej expozície maliarky Márie Medveckej si žiaci prezreli aj výstavu Maximiliána Rátskaya s podtitulom Mýty a reality. Galériu nás sprevádzal pán Koňuch, ktorý zaujímavou formou sprostredkoval žiakom život a dielo oboch autorov, za čo mu i touto cestou ďakujeme. Pre žiakov bola zaujímavá nielen galéria, ale i cesta tam i späť. Mnohí z nich si prvýkrát sami kupovali lístok na autobus, čo bola pre nich nová skúsenosť. Žiaci sa tak nielen dozvedeli niečo nové o umení, ale učili sa aj samostatnosti.

Indonézia

Na začiatku septembra sa všetci žiaci 2. stupňa zúčastnili projektu Svet okolo nás s témou Indonézia – sopečná odysea. Indonézia, skvost juhovýchodnej Ázie a Oceánie, je mozaikou viac ako 17-tisíc ostrovov, ktoré pulzujú životom a príbehmi. Tri súostrovia - Veľké Sundy, Malé Sundy a Moluky - tvoria tento epický ostrovný svet, ktorý leží na hranici dvoch poglobúl, prechádzajúc rovníkovou líniou. Svojou hustotou obyvateľstva je to štvrtý najľudnatejší štát na Zemi.

Počas jednej hodiny kinoprojekcie sme prešli ruchom Jakarty: od mrakodrapov, šamanov, trhov, pohostinných ľudí až po menej opisovanú - Gunung Sampah, známu ako Hora odpadu. Medzi týmito hordami odpadu žije komunita, ktorá sa neúprosne drží uprostred tohto chaotického sveta, žijúc bez luxusu, ako je elektrina či tečúca voda.

Prešli sme sopečným ostrovom Jáva a ocitli sme sa v tienoch mohutnej sopky Bromo. Pokračovali sme srdcom ostrova Borneo, kde sa skrývajú poslední kriticky ohrození strážcovia ostrova – orangutany.

Zaujímavý deň v Tvrdosíne

Nasledoval ostrov Sulawesi, kde sme sa stretli s kmeňom Torajov. Nakoniec sme prešli skvostom Indonézie - mystickým ostrovom Bali, kde sa snúbia tajomstvá a dobrodružstvá.

Zaujímavý deň v Tvrdosíne

Horúci začiatok prvého septembrového týždňa využili štvrtáci naozaj výdatne. Už ráno sa vydali pešo, po cyklotrase, do mesta Tvrdosín, kde navštívili Galériu Márie Medveckej. Svetom malieb a kresieb tejto oravskej umelkyne ich živo sprevádzal pán RNDr. Jozef Kušnier. Deti tak mali možnosť nielen vidieť originálne diela tejto autorky, ale aj sa dozvedieť príbehy v súvislosti s ich vznikom. Na poschodí galérie sa oboznámili aj s dielom ďalšieho oravského rodáka Maximiliána Rátskaya, ktorý sa venoval maľbe prevažne náboženských obrazov.

Po krátkej občerstvovacej prestávke sa presunuli do hasičskej stanice, kde im jej pracovníci porozprávali, čo všetko predstavuje práca hasiča, kde všade je potrebná a dôležitá. Poukazyvali im autá, stroje a zariadenia, ktoré sú neodmysliteľnou súčasťou tohto zamestnania. Deti mali aj možnosť vyskúšať si hasičský odev,

obzrieť si interiér hasičského auta, či preskúmať veľký záchranný čln. Kúsok ďalej, na Trojičnom námestí v Art Galérii Shürger, ich čakala výstava argentínskeho maliara Roberta Rositu plná zaujímavých akvarelových obrazov zväčša s prírodnou tematikou. Po dopoludní bohatom na zážitky, vnemy i postrehy štvrtákom dobre padlo zmrzlínové osvieženie a cesta autobusom domov.

Zdravo na pracovnom vyučovaní

Ako si možno zatriktívniť prípravu ovocných pochúťok mali možnosť si vyskúšať aj štvrtáci. Do školy si priniesli ovocie rôzneho druhu, ktorého v jesennom čase je naozaj dosť. Väčšie ovocie si nakrájali na menšie kúsky a podľa vlastnej fantázie ho potom s ostatnými druhmi napichovali na drevené špajdle. Práca ich tak zaujala, že vyrobili ovocné špízy nielen pre seba, ale potešili nimi v škole aj svojich súrodencov či kamarátov. Zručnosť pri tvorbe týchto ovocných dezertov sa im zide aj pri narodeninových a meninových oslavách v triede, ktoré sa tento rok dejú v ovocnom duchu, bez tradičných sladkostí.

Pokračovanie na str. 30

Návšteva Galérie M. Medveckej v Tvrdosíne

Indonézia

Zdravo na pracovnom vyučovaní

Dokončenie zo str. 29

Inverzia na Javorovom vrchu

Jeden z posledných dní babieho leta - 18. október, bol príležitosťou pre štvrtákov vybrať sa na Javorový vrch. Ani ráňjší chlad a hustá hmla neodradila turistov od prvého stúpania ponad Medvedzie ku Skalke. Po nejakom čase deti zaznamenali, že mliečna hmla je už pod nimi a im je zrazu príteplé. Postupne, s pribúdajúcim stúpaním a rozplynutím bielej opony nad údoliami, sa všetkým naskytli prekrásne výhľady nielen do blízkeho okolia, ale ukázali sa aj Roháče, Veľký Choč i časť Oravskej priehrady. Ak cesta nahor bola zdĺhavá a pre niektorých aj náročná, nazaď sa kráčalo oveľa ľahším krokom. Vďaka meškajúcej „Oravke“ sa turistom nakoniec podarilo aj dodržať čas návratu domov.

Deň jablka

Hlavnou témou projektového vyučovania na prvom stupni sa 22.10. stalo jablčko. V prvých ročníkoch deti hľadali a následne čítali slabiky, ktoré boli ukryté v jablčku, počítali „jablčkové“ príklady, riešili bludiská, ochutnávali rôzne kombinácie jablka s inými pochutinami, ktorých chuťové výsledky zaznamenávali do tabuliek. Druháci sa oboznámili so životným cyklom jablčka a získané znalosti použili pri výrobe skladačky. V jablkovom labyrinte nachádzali slová, ktoré potom použili vo vetách či v krátkych príbehoch. Nechýbalo ani ochutnávanie jablák podľa farby či brainstorming nápadov o tomto obľúbenom a zdravom ovocí. Do nakreslených kompótových fliaš poodtláčali rôzne jablč-

Deň jablka

kové tvary. V treťom ročníku bola venovaná pozornosť výživovej hodnote jablka a príprave rozmanitých ovocných šalátov. Potrénovali si aj slovnú zásobu a tvorivosť pri tvorbe krátkych literárnych útvarov známych pod názvom cinquain. Štvrtáci riešili matematické jablkové rébusy, objavovali jablká v prísloviach, porekdlách, rozprávkach i piesňach. Nechýbali ani pokusy, pri ktorých zistili doteraz nepoznané vlastnosti jablka a tiež hľadali zemepisné názvy súvisiace s týmto slovom. V závere vyučovania si vlastnoručne pripravili a v školskej kuchyni upiekli jablkový koláč.

Netradičný deň v škole bol nielen zaujímavý a pestrý, ale tiež prispel k zdôrazneniu nutričnej hodnoty jablčka a potreby jeho pravidelnej konzumácie.

Exkurzia na hrad Strečno

Dňa 18.10.2024 sme sa vybrali so žiakmi siedmeho ročníka spoznávať hrad Strečno. Je to romantická zrúcanina zo 14. st., ktorá dominuje nad meandrom Váhu ako symbol moci na strednom Považí. Cestou k hradu sme sa ocitli v stredovekej dedine Paseka, ktorá pozostáva z piatich drevených domčekov so slamenými strechami. Súčasťou dediny je funkčná zvonica a studňa. Prehliadka hradu bola zaujímavá, žiaci sa dozvedeli rôzne zaujímavosti. Jednou z nich bolo, že najznámejším majiteľom hradu bol František Vešelén a jeho manželka Žofia Bosniaková, ktorá je známa ako svätica zo Strečna.

Pokračovanie na str. 31

Inverzia na Javorovom vrchu

10-Day English Language Challenge

Dokončenie zo str. 30

Konečná zastávka bola na vrchole hradu, odkiaľ sme mali krásne výhľady z výšky 148 metrov na okolie a rieku Váh. Plní zážitkov a informácií sme sa vrátili domov.

10-Day English Language Challenge

V priebehu posledných septembrových a októbrových dní sa 38 žiakov z 2. stupňa zapojilo do 10-dňovej výzvy, ktorú sme už tradične usporiadali pri príležitosti Európskeho dňa jazykov. Naši žiaci každý

deň plnili zadania, ktoré sme si pre nich pripravili. Paleta úloh bola naozaj široká – lúštenie krížoviek, písanie pohľadníc, posluš zvukových nahrávok v cudzom jazyku, tvorba origami podľa videonávodov či príprava jedál vystihujúcich niektorú z európskych krajín. Splnenie každej úlohy sme ohodnotili príslušným počtom bodov a po ich záverečnom sčítaní sa na víťazných priečkach umiestnili nasledovní žiaci: Kategória (5. – 6. ročník): 1. miesto Rebe-ka Tomagová (5.A), 2. miesto Ellie Klimen-

tová (5.A) a Matúš Sitárik (6.C), 3. miesto Mária Mihóková (5.A). Kategória (7.-9. ročník): 1. miesto Alica Šaligová (7.B), 2. miesto Linda Janščová (7.B), 3. miesto Karin Paliderová (7.A).

Všetkým súťažiacim ďakujeme za ich vytrvalosť a zaoberanosť, s ktorou sa 10 dní púšťali do jednotlivých výziev. Výhercom srdečne blahoželáme a už sa tešíme na vianočnú výzvu.

Kolektív učiteľov ZŠ

Exkurzia na hrade Strečno

Projekt Umenie pre verejnosť v plnom prúde

Začali sa prázdniny. Naši spolužiaci si už nejaký ten týždeň užívali letné radovánky, ale my, žiačky zo IV.G., sme sa vybrali do Základnej školy M. Kukučína v D. Kubíne na ďalšie „maľovačky“. Tentokrát nás čakala výzva maľovania štyroch veľkých stien. Vďaka našim skúsenostiam nás nezaskočila ani nepriateň počasie s hrozbou zmytia našich maľieb. Napokon sa ale nič zlé nestalo,

Spojená škola

a tak sme naše maľby mohli po troch dňoch vystaviť na obdiv svetu. Veľmi nás teší, že sme skrášlili prostredie ďalším žiakom. Vypracovali: S. Martvoňová, M. Mikanová, M. Priehodská, T. Surovčíková, A. Močarníková, J. Mordelová a spoločne maľovali aj text.

Keď kultúra spája

17. september bol dňom, kedy sa žiaci, učители i priatelia SŠ vybrali za kultúrou priamo do srdca Slovenska, do Banskej Bystrice. V Štátnej opere sa rozozvučali tóny orchestra, fascinujúce výskoky tanečníkov do diaľky i do výšky, neskutočná choreografia i hra svetiel či farieb. To všetko v jednom tvorilo baletné predstavenie na motívy románu L. N. Tolstého Anna Ka-

reninová. „Počas predstavenia som si hovorila, že každý človek by mal ísť aspoň raz za život do divadla, aby pochopil, čo je to umenie,“ povedala Grétko zo IV. G.

Biela pastelka

Aj tento rok sa naša škola zapojila do verejnej finančnej zbierky, ktorú organizuje únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska a v Nižnej sa nám podarilo vyzbierať sumu 103,8 eur. Aj vďaka takejto pomoci môže Biela pastelka písať krajší príbeh v životoch nevidiacich a slabozrakých ľudí. Dobročinné akcie sa zúčastnili študenti Richard Drinka, Tobias Šálka, Simona Martvoňová a Viktória Lofajová.

Pokračovanie na str. 32

Dokončenie zo str. 31

Podnetné stretnutie

Bývalý žiak našej školy Ing. Adam Štech, dnes pedagóg (doktorand) na Žilinskej univerzite, sa podelil o svoju cestu od stredoškolských čias až po súčasnú akademickú kariéru na Fakulte elektrotechniky a informačných technológií. V oblasti informačných technológií sa katedra zameriava na rozvoj aplikovanej informatiky ako podpory pre komunikačné a multimediálne technológie. Výskumno-vývojové, ale aj pedagogické aktivity sa zameriavajú na oblasť spracovania digitálnych signálov, hlavne z pohľadu sémantickej analýzy a anotácií audio a video signálov, strojového učenia vrátane hlbokého učenia neurónových sietí, počítačovej grafiky, sémantického webu a web aplikáciám či 3D modelovaniu a virtuálnej realite. Študenti mali možnosť nahliadnuť do vysokoškolského života a zväziť svoje budúce možnosti.

Inter Cars EXPO 2024

Naša škola opäť exceluje. Počas Expo 2024 študent Jonáš Vojtechovský (3.A) sa stal víťazom súťaže v zapájaní elektrických obvodov a získal 1. miesto.

Na podujatí Intercars, s ktorou naša škola ako jediná na Slovensku spolupracuje, prednášal aj náš majster pán Bc. Jozef Čierny. Jeho prednáška na tému Prehľad diagnostík: výhody a nevýhody zaujala odbornú verejnosť a priniesla cenné poznatky pre všetkých účastníkov.

Sme hrdí na našich žiakov a učiteľov, ktorí ukazujú, že kvalita vzdelávania u nás je na najvyššej úrovni.

Zážitkové centrum Motio

Pedagógovia SŠ navštívili novoотvorené zážitkové centrum Motio v Žilinskej univerzite. Toto centrum podporuje popularizáciu vedy a techniky a vzniklo vďaka Nadácii Kia Slovakia. Cieľom exkurzie bolo vyskúšať si interaktívne expozície, ktoré približujú vedecké poznatky verejnosti. Zároveň sme nadviazali nové spolupráce, ktoré môžu umožniť našim žiakom praktické zážitky z fyziky, matematiky a technických predmetov.

Obstáli v tvrdej konkurencii

V reprezentatívnych priestoroch Soľbáneho paláca v Bytči sa 8. októbra uskutočnilo oceňovanie úspešných bronzových a strieborných absolventov DofE (Medzinárodná cena vojvodu z Edinburghu) zo Žilinského kraja za školský rok 2023/24. Počas slávnostnej ceremónie boli našim dofákom a dofáčkam odovzdané certifikáty a odznaky, ktoré symbolizujú ukončenú bronzovú alebo striebornú úroveň. Absolventi DofE sa počas svojej účasti v programe naučili prekonávať rôzne prekážky pri plnení svojich cieľov, nezištne pomáhať druhým, spolupracovať v tíme. Rozvíjali svoj talent a kreativitu, zlepšovali svoje športové výkony. Potrebovali vyjsť zo svojho pohodlia, zo svojej komfortnej zóny, keď počas expedície niesli ťažký ruksak, varili si jedlo v prírode a spali v stane, ktorý si sami rozložili. Zažili krásne dobrodružstvá a stali sa časťou priateľskej DofE komunity. Všetkým úspešným absolventom srdečne blahozeláme. Bronzovú cenu vojvodu z Edinburghu si prevzali: Tibor Fusko, Simona Martvoňová, Sofia Holubová, Veronika Fuceková. Striebornú cenu si vyzdvihli: Tobias Šálka, Uroš Žepinič, Juraj Jaroš.

Zenit

V Spojenej škole sa posledný septembrový týždeň uskutočnilo školské kolo súťaže Zenit v elektronike, kde študenti súťažili v teoretických znalostiach z elektrotechniky a výpočtovej techniky. Vyhodnotenie: Absolútnym víťazom sa stal Šimon Šurin z II.B s počtom 20 bodov.

I. A trieda: 1. Daniel Červeň, 2. Juraj Rusnák, 3. Maroš Remko. II. B trieda: 1. Šimon Šurin, 2. Peter Ján Málík, 3. Dávid Písařík. II. C trieda: 1. Martin Vrábel, 2. Dávid Davidík, 3. Šimon Smolko. II. D trieda: 1. Marek Duroň, 2. Matej Bobrovský, 3. Michal Fehér. Gratulujeme všetkým víťazom a ďakujeme za účasť.

Cezpoľný beh

Žiaci našej školy sa zúčastnili okresného kola v cezpoľnom behu v Trstenej. Počasie bolo krásne, čo prispelo k výborným výkonom našich športovcov. Ako družstvo obsadili 1. miesto a Marek Kuzár z II.B sa umiestnil na 1. mieste aj v súťaži jednotlivcov. Blahoželáme všetkým zúčastneným a ďakujeme im za skvelú reprezentáciu školy. Naša škola neustále podporuje šport a zdravý životný štýl.

Zelený nákup

V škole sa uskutočnila prednáška na tému Zelený nákup: Cesta k štýlu, zdraviu a ohľaduplnosti, ktorú viedla Slovenská agentúra životného prostredia (SAŽP). Študenti sa dozvedeli, ako výber kozmetiky, drogérie a oblečenia ovplyvňuje nielen ich štýl, ale aj zdravie a životné prostredie. Súčasťou podujatia bola aj interaktívna súťaž v Kahoot-e, kde si študenti otestovali svoje znalosti o zodpovednom nakupovaní. Najšikovnejší boli odmenení ekologickými darčekom, ktoré podporujú ich záujem o šetrné správanie k prírode.

Armwrestling

Študenti SŠ sa 17. októbra zúčastnili okresného kola v armwrestlingu (pretláčanie sa na pravú ruku), ktoré sa konalo v telocvični GMH v Trstenej. Súťažilo sa v štyroch chlapčenských kategóriách (do 65 kg, do 70 kg, do 80 kg, nad 80 kg). Dosiahli nasledovné výsledky:

Študenti do 65 Kg - 2. Matúš Jagelka, 7 Pts., 3. Michal Janiga, 5 Pts., 4. Imrich Holma, 3 Pts., 6. Fabián Morávek, 1 Pts.

Pokračovanie na str. 33

Dokončenie zo str. 32

Študenti do 70 Kg - 4. Kristián Murín, 11 Pts., 5. Tomáš Povala, 10 Pts., 8. Michal Živčák, 7 Pts., 11. Dávid Joštiak (SŠ Nižná) 4 Pts.

Študenti do 80 Kg - 5. Patrik Putnoky, 12 Pts., 7. Kristián Turoň, 10 Pts., 8. Tomáš Ondřík, 9 Pts., 12. Michal Noga, 5 Pts.

Študenti 80+ Kg - 2. Dominik Paríšek, 22 Pts., 5. Marko Ďaďo, 17 Pts., 11. Ján Klárak, 11 Pts., 14. Filip Bohunčák, 8 Pts.

Florbal - okresné kolo

Naši florbalisti sa pustili do okresného kola v Tvrdošíne s veľkým nasadením. Päť škôl, systém každý s každým. Hoci sa v prvých zápasoch trochu hľadali, nakoniec ukázali, čo v nich je, a s jedinou prehrou obhájili minuloročné prvenstvo. Opäť ukázali, že na ihrisku to vedú a my im ďakujeme za skvelú reprezentáciu. Teraz držíme palce na krajské kolo, kde budú opäť bojovať.

Školu reprezentovali: Bakoš Nikolas, Baláž Lukáš, Brčák Adam, Brišák Martin, Džubek Tobiáš, Fusko Michal, Fusko Tíbor, Gajdošík Matúš, Hlina Andrej, Kocúr Martin, Kopta Marek, Kubaľa Daniel, Schelling Dominik, Šimurdiak Samuel, Záhora Matej.

Výsledky: SPŠ IT Ignáca Gessaya - SŠ Nižná 2 : 4, SŠ Nižná - GMH Trstená 3:0, SOŠ Lesnícka Tvrdošín - SŠ Nižná 2 :1, SŠ - Gymnázium Tvrdošín 6:1

Silná ruka stredoškôľakov

Spojenú školu na krajskom kole 25. októbra úspešne reprezentovalo 12 silákov v štyroch váhových kategóriách. Svojimi výkonmi sa prebojovali medzi najlepších.

Kategória do 65 kg (21 pretekárov): 7. miesto: Matúš Jagelka, Kategória do 70 kg: 4. miesto: Kristián Murín, 5. miesto: Tomáš Povala. Kategória do 80 kg (32 pretekárov): 3. miesto: Tomáš Ondřík, 9. miesto: Patrik Putnoky. Kategória nad 80 kg: 2. miesto: Dominik Paríšek, 8. miesto: Marko Ďaďo. Vďaka skvelým výsledkom sa na ce-

loslovenské kolo prebojovali štyria z našich zástupcov. Držíme im palce na ich ďalšej ceste k úspechu.

Okresné kolo vo futsale

V telocvični Gymnázia M. Hattalu v Trstenej sa 5. novembra uskutočnilo okresné kolo vo futsale stredných škôl. Turnaja sa zúčastnili všetky stredné školy z nášho okresu. Hralo sa tradične každý s každým, kde sa získavali body do celkovej tabuľky. Naši študenti predvádzali obetavý, bojovný a hlavne účelný futbal. Hrali sme zo zabezpečenej obrany a čakali sme na chyby súpera. Taktika nám vyšla na jednotku, keď naši študenti zvíťazili vo všetkých stretnutiach a zabezpečili si postup na regionálne kolo. Všetkým našim študentom ďakujeme za vzornú reprezentáciu školy a prajeme veľa šťastia v budúcom kole. SŠ Nižná reprezentovali: Tobias Čiernik, I.B, Marek Kuzár, II.B, Filip Jurčo, II.C, Matúš Jagelka, III.B, Daniel Slovák, III.B, Eduard Šuriňák, III.B, Peter Vaterka, III.D, Nikolas Bakoš, IV.B a Maroš Medvecký, IV.B

Energia všetkým

Prostredníctvom Nadačného fondu dm drogerie markt vedeného v Nadácii Pontis bol začiatkom roka 2024 vyhlásený druhý ročník grantového programu Školy na zelenú. Zo 45 prihlásených projektov vybrala hodnotiacia komisia, zložená z dm spolupracovníkov a externých odborníkov, 4 školy. Jednou z vybraných škôl bola aj naša Spojená škola v Nižnej s projektom Energia všetkým. Škola bola podporená sumou 35 000 eur. Vďaka podpore pribudlo na strechu školy 69 fotovoltaických panelov, 5 učebných pomôcok na výuku elektrických meraní v laboratóriu č.2 a na dielni odborného výcviku č.18 sa vytvorili reálne podmienky inštalácie fotovoltaických zariadení.

Projekt nákupu a inštalácie fotovoltaických panelov mal za cieľ zvýšiť energetickú sebestačnosť a znížiť prevádzkové náklady školy. Prostredníctvom udeleného grantu sme inštalovali panely, ktoré nám umožňujú využívať obnoviteľnú energiu. Výsledkom projektu bolo zníženie spotreby elektrickej energie z verejnej siete. Projekt prispel k udržateľnejšiemu a ekologickejšiemu fungovaniu budovy školy. Zakomponovaním vytvorených učebných pomôcok do výučby odborných predmetov žiaci získavajú nové vedomosti, praktické zručnosti, nové postoje v rámci šetrenia elektrickej energie a ochrany životného prostredia.

Získala cenu AMFO 2024

Tento rok sa konal už 52. ročník celoštátnej postupovej súťaže a výstavy amatérskej fotografickej tvorby AMFO. 25. októbra sa uskutočnilo jej slávnostné vyhodnotenie.

Ocenených bolo 26 fotografů, čestných uznaní bolo 26 a jedna hlavná cena.

Študentka IV. G triedy ŠUP Zuzana Kolečáková postúpila do celoštátneho kola a získala jedno z 26 ocenení, teda patrí pre rok 2024 k 26 najlepším amatérskym fotografom na Slovensku.

Celoštátna výstava AMFO 2024 potrvá do 31. januára 2025 v Slovenskej národnej knižnici v Martine. Medzi 212 dielami od 122 autorov je vystavená aj Zuzkina ocenená práca v D kategórii - Experiment (bez rozlíšenia veku) pod názvom Džemík. Zuzka sa zúčastnila aj tvorivej dielne Tmavá komora, ktorú viedol MgA. Dávid Doroš, ktorý mal prednášku v Spojenej škole na tému História fotografie.

PaedDr. Martin Tomaga a kolektív

Aj dnes to Svetlo svieti rovnako – na všetkých

Milá farská rodina, vážení čitatelia a priatelia!

Pred 2000 rokmi sa narodil Ježiš Kristus. Veríme, že Ježiš je Boží Syn. Jeho príchod na túto zem je nepochybne väčšia udalosť, než je stvorenie celého vesmíru. Boh prišiel na zem. Je to, ako keď vám príde šéf na pracovisko. Neprichádza, aby kontroloval a súdil, ale prichádza, aby dal veci do poriadku, aby človek neblúdil. Chce zachrániť všetko – aj to, čo vyzerá strategické a odsúdené na neúspech a beznádej. Prišiel šéf, ktorý o sebe hovorí, že chce slúžiť a nie panovať. A to najdôležitejšie je, že prichádza preto, aby obetoval svoj život za všetkých. On je Svetlom, ktoré má moc prežiarť temnotu tohto sveta. A tak prichádza aj dnes ako ponuka pre tých, ktorí sa nachádzajú v tme nelásky, hnevov a napätia, v tme neprijatia, osamelosti, opustenosti, neodpustenia, v tme bolesti a krížov... nejestvuje nijaká tma, ktorá by mala moc nad týmto Svetlom.

Sláviť Vianoce ako sviatky narodenia Ježiša Krista, Božieho Syna, znamená prijať Svetlo do svojho života.

Prvá, ktorá prijala Svetlo a radovala sa z jeho blízkosti, bola Panna Mária a s ňou pestún Jozef. Radosť z Ježišovho narodenia ovládla nebesia, veď anjeli na nebi to museli naozaj poriadne osláviť svojím spevom a tancom. Radovali sa aj pastieri na lúke,

Narodenie Ježiša Krista - nástenná malba vo farskom kostole v Nižnej

zvedaví boli mudrci – pútnici na ďalekej ceste. Pridajme sa aj my k všetkým tým, ktorí idú za Svetlom. Dovoľme Ježišovi, nech prežiarí všetku tmu prítomnú v našich životoch, hlavne tmu hriechu a nelásky. Nech nám Jeho narodenie prinesie pravú radosť a pokoj.

Evanjelista Ján píše: „Pravé svetlo, ktoré osvecuje každého človeka, prišlo na svet.“ Jn 1, 9.

Ježiš k nám prichádza aj dnes. Iste si mnohí budeme navzájom priať a vinšovať. A možnože aj Boh má pre nás nejaký ten vinš: „Milovaná dcéra/ milovaný syn, vinšujem (prajem a posielam) Ti Svetlo, vinšujem (prajem a posielam) Ti pokoj a radosť, vinšujem Ti nebo! Prijmi Ho, prosím...”

Bohu vďaka za Vianoce, za Svetlo, ktoré prišlo na svet.

Pokojné a požehnané vianočné sviatky všetkým vám, priatelia!

Tomáš Lieskovský, farský vikár

Zo života farnosti

Farská púť do Fatimy

V dňoch od 18. - 25. júna sa konala Farská púť do Fatimy. Spolu 47 pútnikov navštívilo nádherné pútnické miesta v Portugalsku i v Španielsku: Santiago de Compostela - Katedrála sv. Jakuba st., Braga, Lisabon a socha Cristo Rei, pamätník moreplavcov, vo Fatime – každovečerné modlitby posvätného ruženca a sviečkové procesie, cisterciácke opátstvo v meste Alcobaca, Nazaré, Coimbra, Porto a iné... Odborným sprievodcom našej farskej púte bol kňaz PaedDr. Michal Pitoniak.

Mladifest:

„Mária si vybrala lepší podiel...”

Bol to čas modlitby a pokoja. Viac ako 120 000 mladých ľudí z celého sveta sa dokázalo spojiť vo viere a vytvorilo jedno spoločenstvo - na oslavu Boha. Nechýbalo stíšenie, ale aj radostné spevy a tance. Taký bol Mladifest v Medžugorí. Z našej farnosti sa podujatia zúčastnilo 45 pútnikov.

Duchovná obnova mladých vo Važci

V posledný prázdninový víkend absolvovali mladí z Nižnej a zo Zemianskej Dediny (spolu 20) Duchovnú obnovu v Diecéznom centre mládeže vo Važci. Príjemne strávený čas spoločných aktivít zameraný na posilnenie radosti z daru viery bol zároveň pekným zakončením dvojmesačných prázdnin.

Pokračovanie na str. 35

Farská púť do Fatimy

Mladifest - Mária si vybrala lepší podiel...

Duchovná obnova mladých vo Važci

Cyklotrasa v Poľsku spojená s plavbou loďou

Dokončenie zo str. 34

Cyklotrasa v Poľsku spojená s plavbou loďou

Dňa 22. augusta sa miništranti spolu s p. farárom vybrali na 50 km cyklotrasu okolo vodnej nádrže Jezioro czorszyńskie (Poľsko). Úsek zvládli s ľahkosťou, prehľadom a nadšením.

100 rokov činnosti saleziánov na Slovensku

Dňa 8. januára 2024 začali saleziáni na Slovensku oslavovať 100 rokov od príchodu do našej krajiny. Pri tejto príležitosti sa rozhodli saleziáni putovať do Turína po stopách sv. Dominika Savia a sv. dona Bosca, aby ďakovali Bohu za mnohé dobrodenia. Medzi pútnikmi boli prítomní aj viacerí naši miništranti a p. farár Ján Garaj.

Milión detí sa modlí ruženec

Človek nenájde šťastie a pokoj, pokiaľ nebude plniť Božiu vôľu. V tomto duchu sa 18. októbra stretlo v kostoloch v Zemianskej Dedine a v Nižnej viac ako 150 detí, aby sa spoločne pomodlili sv. ruženec s úmyslom: Za pokoj vo svete. Pripojili sa tak k celosvetovej reťazi modlitieb za pokoj.

Odpustové sv. omše celebrovali kňazi, ktorí v minulosti pôsobili v našej farnosti

Odpustovú slávnosť sv. Joachima a Anny v Zemianskej Dedine sme slávili v nedeľu 28. júla. Hlavným celebrantom a kazateľom bol vdp. František Knapík, farár v Poprade - Matejovciach (v rokoch 2004 - 2007 bol v našej farnosti kaplánom).

Odpustová slávnosť

Odpustovú slávnosť sv. Gála, patróna našej farnosti, sme slávili v nedeľu 13. októbra. Hlavným celebrantom a kazateľom bol vdp. Matúš Perignáth, farár v Ždiari (v rokoch 2002 - 2004 bol v našej farnosti kaplánom).

Godzone Tour pre tentokrát nieslo myšlienku: „Nie si na to sám“

V sobotu 26. októbra sa 53 mladých z Nižnej a Zemianskej Dediny zúčastnilo Godzone Tour v Banskej Bystrici. Cestou do BB sme slávili sv. omšu v krásnom prostredí mariánskeho pútnického miesta Staré Hory.

Tomáš Lieskovský, farský vikár

Milión detí sa modlí ruženec

Godzone tour

Odpustová sv. omša v Nižnej

Odpustová sv. omša v Zemianskej Dedine

Meno Kozáčík je zapísané v histórii včelárstva

Kozáčíkov med sa stal známym nielen v Nižnej, ale aj v jej okolí.
Všetci vedia, že je kvalitný a chutný.

Pavol Kozáčík, ktorý nás opustil 16. júna 2024, pochádzal z Nižnej na Orave. Jeho prvý kontakt so včelami siaha do päťdesiatych rokov minulého storočia. O spomienky na jeho „včelársku cestu“ sa s nami podelil jeho syn Pavol.

Čo priviedlo vášho otca k včelárstvu?

Otec sa k včelárstvu dostal už ako desaťročný. Pomáhal včelárovi, ktorý mal len jednu ruku. Volal sa Švec a otec mu viac menej nahrádzal druhú ruku. Švec /rodné meno si nepamätám/ môjho otca prvýkrát zasvätil aj do kočovania včiel. Odvtedy aktívne včeláril celý život.

R. A. Réaumurov citát „Kedykoľvek pozorujem veľkolepú prácu včiel v úli, zdá sa mi, že paprsok Božej múdrosti zažiaril predom mnou“ vypovedá o tom, že práca a život s včelami je jedno z najkrajších spojení človeka s prírodou.

Včelárenie malo v živote môjho otca veľký význam. Bol členom Slovenského zväzu včelárov (SZV) a angažoval sa aj v regionálnych organizáciách. Pri základnej organizácii v Trstenej bol 33 rokov jej predsedom a aj členom Včelárskeho výkonného výboru pre Žilinský kraj. Za celoživotnú prácu a prínos ku včelárstvu dostal od Slovenského zväzu včelárov všetky ocenenia, ktoré sa na Slovensku dajú získať - medaily od bronzovej až po zlatú. Za svoju prácu dostal tiež rôzne pamätné plakety nielen zo Slovenska, ale aj zo susedného Poľska. Najvyššie ocenenie - Vyznamenanie za celoživotné dielo pre rozvoj včelárstva si prevzal z rúk predsedu SZV Ing. Milana Rusnaka v Stropkove 26. novembra 2022.

Ku včelám treba mať nielen vzťah, ale ich aj poznať a vyznať sa v technológii včelárstva. Otec odborné poznatky a cenné celoživotné skúsenosti odovzdával kolegom, priateľom a na mnohých prednáškach.

Od roku 2022 máte youtube kanál s názvom Včelárska rodina Pavla a Márie Kozáčíkových. Zaujali nás videá, kde hovorí o svojich skúsenostiach.

Áno, na tomto kanáli prezentujeme hlavne rady pre začínajúcich, ale aj druhých včelárov. Snažíme sa riešiť rôzne problémy týkajúce sa včelstva, napríklad aj zdravotné.

Aké mal otec, a teraz aj vy, skúsenosti s predajom z dvora?

Môj otec patril k ukázkovým príkladom predajcov z dvora. Včelí med balil a predával s vlastnou etiketou. Predaj z dvora bol po porevolučnej dobe pre všetkých hospodárov a pestovateľov jeden z najlepších ťahov. Tento spôsob nevyžadoval a nevyžaduje ani teraz veľa legislatívy. Čistotu a kvalitu tovaru ocenia samotní zákazníci.

Dnes, ak si včelár nedokáže predat med sám, má z neho len polovičný, niekedy len tretinový ošoh. Neboli sme na to zvyknutí, takto sa kedysi nepredávalo. Ale ja stále tvrdím, že nie je včelár včelárom, ak si svoj med nedokáže predat so všetkým, čo k tomu patrí.

Aké ponúkate produkty a kde si ich môžeme zakúpiť?

Najhlavnejším produktom je, samozrejme, med rôznych druhov – medovicový, malinový, agátový, lúčny med jarný, vrba rakyta, repkový, ďalej včelí peľ a propolisová tinktúra.

Med je vzácný a výnimočný produkt, ktorý včely dávajú človeku len vtedy, keď sa o ne s láskou stará. Možno preto sa spomína aj v tých najstarších výrokoch o láske.

Záujemcovia si ich môžu pozrieť na stránke www.predaj-medu.sk alebo v Podbieli, kde bývam.

Pokračovateľom celoživotného diela Pavla Kozáčíka sa stal jeho syn Pavol. Dnes má okolo 150 včelstiev. Včely počas včelárskej sezóny premiestňuje na miesta, kde kvitnú medonosné kvety, ako repka, agát, lesná malina, slnečnica a medovica.

(red)

S piesňami, hudbou a tancami po Slovensku a zahraničí

Už je to takmer päť mesiacov od momentu, čo sme sa na stránkach Nižnian-ských novín prihovorili našim fanúšikom - občanom Nižnej. Vtedy to boli informácie o stretnutí folklórnych súborov v obci Krivosud – Bodovka v Trenčianskom okrese, kde sa už tradične každý rok konal festival folklórnych súborov - seniorov. Odvtedy pretieklo riekou Orava už veľa vody, uskutočnilo sa niekoľko zastavení po javiskách a scénach, a to nielen v našom oravskom regióne, ale s radosťou sme prijali pozvanie do Poľska a tiež na prestížne účinkovanie súboru v talianskom meste Pesaro.

Naše tohtoročné „putovanie“ s folklórom začalo na už tradičnom medzinárodnom festivale valaskej kultúry Bačovské dni v obci Malatiná, konanom uprostred krásnych, horúcich júlových dní. Tento rok to už bol jeho 23. ročník a akože ináč! FS Oravan senior nemohol na festivale chýbať. Svojím hodnotným a pôsobivým programom zaujal prítomných divákov, ktorí nešetřili uznaním a veľkým potleskom. Okrem prezentácií pozvaných súborov boli návštevníkom podujatia sprístupnené výstavy rôznych drevených plastiek, zaujímavým boli aj ukážky spracovania ovčej vlny a lanu.

Podobne tomu bolo aj ďalšiu júlovú nedeľu, kedy sa súbor predstavil na dňoch obce, a to v Sedliackej Dubovej. Opäť to bola ukážka pestrosti melódii, hudby, spevu a tancov, ktoré si so záujmom zhladli domáci nadšenci folklóru. Súbor si vyslúžil pochvalné uznanie a prijal pozvanie organizátorov aj „nabudúce“.

Prvý augustový víkend sa konal v Zubercoch - Brestovej 48. ročník Podroháčskych folklórnych slávností. My, ktorí si pamätáme jeho 1. ročník a následne ďalšie, musíme konštatovať, že aj tohtoročný ničím nezaostal, ba práve naopak. Svojou úrovňou uspokojil veľmi náročného diváka. Hoci sobotňajší program narušil dážď, treba vzdať uznanie organizátorom, ktorí operatívne pripravili náhradnú scénu v priestoroch skanzenu - Oravskej dediny. Tam mohli návštevníci vidieť veľmi zaujímavý program, kde účinkoval aj náš súbor, ktorý, ako už tradične, predviedol svojim divákom veľmi pôsobivý program a prítomní diváci veru nešetřili veľkým potleskom a uznaním. Tí, ktorí sa tešili na predstavenie umeleckého kolektívu SLUK,

museli merať cestu k amfiteátru aj v nedeľu. A veru neobanovali, pretože veľmi pekné počasie znásobilo profesionálnu úroveň spevu, hudby a tancov v podaní tohto popredného slovenského telesa.

Ďalej sme v našej „púti“ pokračovali na slávnosti kysuckého folklóru v Múzeu kysuckej dediny – Vychylovka. Na dvoj-dňový festival zavítal FS Jánošík, ktorý taktiež už tradične víta súbory a folklórne kolektívy z obidvoch strán rieky Moravy. Už 11. ročník ukázal svoju tvár, ale aj tradičné hodnoty týchto slávností.

Poslednú augustovú nedeľu, na ktorú sme sa tiež veľmi tešili, boli Dozynki Eklezniczne v Brennej v Poľsku. Veľkolepé podujatie, oslavy vyvrcholenia dožínok,

Pokračovanie na str. 38

Dokončenie zo str. 37

úspešného zberu úrody, kde sa okrem nášho kolektívu zúčastnilo takmer 70 kolektívov a veľa techniky z celého regiónu Brenny. Naši poľskí priatelia, ako je to už u nich zvykom, pripravili podujatie na veľmi vysokej úrovni. Cítili sme sa tam veľmi

dobre a už dnes sa spolu tešíme na budúci rok, na ktorý sme už dostali pozvanie.

Veľmi sme sa tešili aj na festival folklórnych súborov s medzinárodnou účasťou v prímorskom meste Pesaro v Taliansku, ktorý sa konal v dňoch 21. – 22. septembra. Náš súbor sa prezentoval so svojím programom v obidvoch dňoch na veľkom pódiu v tesnej blízkosti mora spolu aj s ďalšími pozvanými súbormi z Poľska, Litvy, Maďarska a tiež domácimi kolektívami. Naši členovia opäť zanechali veľmi dobrý dojem v očiach organizátorov, ktorí nešetřili chválami na adresu našich muzikantov, dievčat, speváčok a tiež tanečníkov. Uznania sa nám dostalo tým, že vystúpenie FS Oravan senior bolo zaradené aj do záverečného bloku festivalu. Organizátori nás zaradili až na jeho záver ako jedného z najlepších súborov.

Kedže sme boli v Taliansku od 18. – 24. septembra, voľné chvíle sme si užili hlavne pri mori a jeho mohutnej pláži. Navštívili sme San Marino, Miriny a prímorské mestá, obdivovali sme kultúrne pamiatky. Na 17 hodinovú trasu autobusom domov,

s pomocou Božou podopretou modlitbou, sme sa vybrali s pocitom veľmi dobre vykonanej práce, so vzornou reprezentáciou našej obce a celého Slovenska.

Po niekoľkodňovom oddychu doma už musíme myslieť na ďalšie plánované účinkovanie - pripraviť sa na Vianoce, najkrajšie kresťanské sviatky. Prijali sme pozvanie do obce Babín, kde 7. decembra priblížime tamajším divákovi atmosféru Vianoc v podaní nášho súboru.

Už teraz sa pripravujeme na vianočné predstavenie, ktoré sa uskutoční 15. decembra na domácom javisku v Nižnej. Týmto podujatím by sme chceli ukončiť našu prácu v tomto roku.

Želáme si už teraz, aby nám tento úspešný odchádzajúci rok 2024 nastavil zrkadlo pre budúci rok, na ktorý sa už dnes tešíme. A ako to ja zvyknem hovoriť mojim príznáčnym – musíme byť ale všetci predovšetkým živí a zdraví, aby sme aj naďalej mohli dôstojne reprezentovať našu obec, našu kultúru a všetky tradície uchované v nej.

Ján Homola

Humor je korením života

Film z Orfiklubu získal dve ocenenia.

To, že humor je korením života, si uvedomujú aj amatérski filmári, ale hlavne členovia filmového klubu Urtica v obci Žihlava na južnom Slovensku, ktorí spolu s Hontiansko-ipeľským kultúrnym strediskom vo Veľkom Krtíši už 34 rokov organizujú celoslovenský filmový festival hraného amatérského humoru (HAH). Jeden zo zakladateľov festivalu a dlhoročný organizátor festivalu, vedúci filmového klubu Urtica Ivan Vredík sa vyjadril: „Keby sme si brali

k srdcu všetky tie negatívne správy v médiách, politické šarvátky, životné prostredie, choroby a keby sme mali aj na festivale vidieť takéto filmy, tak by sme skončili v blázcinc.“ Preto je tu HAH, kde sa účastníci môžu odreagovať a zasmiať sa na rôznych formách humoru. Tento ročník sme sa festivalu zúčastnili aj so svojimi filmami z Orfiklubu. Prehliadka začala tým, že náčelníci zúčastnených filmových klubov vyfajčili fajku mieru. Po tomto obraze začala samotná projekcia. Orfiklub mal úspech. Náš film Druhá šanca získal na festivale

až dve ocenenia - druhé miesto festivalu a cenu filmového klubu Urtica. Film humorným spôsobom poukazuje na problémy nášho zdravotníctva. Orfiklub sa pri svojej krúžkovej činnosti orientuje hlavne na humorne zamerané filmy. Tieto filmy sú mladšej generácii bližšie než vážne problémy dospelých. Už teraz pracujeme s deťmi na ďalších scenároch a pri natáčaní a zostrihu filmov, ktoré budú pripravené na budúci ročník Hraného amatérského humoru.

Andrej Bödi st., Orfiklub

Indiáni a banditi na festivale HAH 2024

Dobrá energia Orfiklubu

„Verím, že nájdeme ľudí, čo budú pokračovať v činnosti Orfiklubu, že sa budú snažiť odovzdávať dobrú energiu ďalším.“

Dobrou energiou vás nakazí na pohľad a prvé počutie nenápadný, za to veľmi humorný a svojím pohľadom na svet jedinečný Andrej Bódi. Rozhovor s ním potvrdil to, ako ho poznám. Ako vytrvalého, dôsledného „aktivistu“, ktorý organizuje, vymýšľa, realizuje a nezľakne sa žiadnej výzvy. Narodil sa pri Košiciach, dospelý život prežil na Orave a na 10 rokov si „odskočil“ do Holandska za prácou. V súčasnosti žije medzi nami v Nižnej so svojou manželkou. Neúnavne sa snaží zviditeľniť Orfiklub – klub amatérskeho filmu, ktorý v minulosti organizoval vychýrenú filmársku Oravskú osmičku. Vedie filmový krúžok pre deti, točí s nimi filmy, organizuje Posedenia pri striebornom plátne, kde s kolegami z klubu premietajú staré filmy. Vytrvalosť a precíznosť sú výnimočné v jeho práci, čo sa odráža aj v jeho životných postojoch.

Ako vznikol nápad po rokoch oživiť myšlienku filmového klubu/klubu amatérskych filmárov?

Boli sme tu dobrá partia, ktorá organizovala Oravskú osmičku a regionálnu súťaž. Keď sme sa zišli, vždy to bola pre nás oslava. Bola dobrá nálada, zabavili sme sa a nielen my, ale aj ostatní účastníci. Naša partia vedela vytvoriť veľmi dobrú atmosféru, že potom tu aj ľudia radi na Oravské osmičky chodili. Počas rokov, keď som bol v Holandsku, tak to akosi zaspalo. Po návrate sme sa viacerí rozprávali, že by to bolo dobré oživiť. Najviac túto myšlienku čeril Milan Urbanovič. Len podmienky sú iné ako predtým. Starosta nám povedal, že by bolo dobré založiť občianske združenie. Tak sme sa viackrát stretli a povedali si, že ideme do toho – sme šiesti. Založili sme združenie, požiadali o dotácie, obec nás podporila a začali sme fungovať. Môžeme už na našu činnosť poberať aj dve percentá z daní.

Čiže bola v tom hlavne nostalgia za starými dobrými časmi?

Určite aj to. Máme už všetci šiesti svoje roky a povedali sme si, že ak to neobnovíme teraz (máme už okolo 60, niektorí „sa blížia“ ku 70-tke), tak Orfiklub pôjde do zabudnutia. Jedným z cieľov bolo dotiahnuť k amatérskemu filmu aj mladú generáciu. Aby to nezaniklo, ale podávalo sa ďalej. Preto sme sa rozhodli urobiť aj filmový krúžok.

Prečo filmový krúžok? Chceli ste sa zamerať na mladých, na deti?

Áno, veľa sme sa o tom bavili, že čo tu po nás ostane...

Školenie o strihu

Predsa po vás tu zostane minimálne veľmi veľa filmov.

Samozrejme, preto robíme aj archív filmov. Digitalizujeme a archivujeme aj staré 8 milimetrové filmy. Ale chceme odovzdať všetko, čo vieme aj mladým. Ukázať im, ako sa točilo kedysi, ako sa to dá dnes. Na krúžku sa učíme pripravovať scenáre, natáčať, strihať, používať programy, v ktorých si deti vedú vytvoriť film. Začali sme aj s animovanými filmami, čo deti najviac baví. Zorganizovali sme aj školenie strihu videa na počítači, kde sa stretla mladá generácia s dospelými, čo malo pozitívnu odozvu.

Keď počúvam o vašich aktivitách, musia vám zaberať celkom dosť času.

Áno, všetka príprava je časovo náročná. Robíme aj Posedenia pri striebornom plátne, či Letné kino. Pracujem akoby na taký polovičný úväzok. Niekedy sa nahromadí naraz veľa vecí, potom je človek zmätený, že načo to robí, ale ja vidím v tom veľký význam. Takže sa dá nad to povzniesť. Verím, že nájdeme ľudí, ktorým to všetko odovzdáme. Takých, čo budú pokračovať v našej činnosti, v archíve a budú sa snažiť tú dobrú energiu odovzdať zas ďalším.

To je krásne, veríme, že sa to podarí. Viem, že ty nie si z Nižnej. Odkiaľ si a ako si sa sem dostal?

Pochádzam z Ďurkova pri Košiciach. V Košiciach som aj študoval na Strednej priemyselnej škole elektrotechnickej. Robili tam nábor z rôznych podnikov a aj Tesla Orava bola medzi nimi. Prihlásil som sa do viacerých podnikov a Tesla sa ozvala ako prvá. Išiel som na pohovor. Potom mi oznámili, že môžem nastúpiť na oddelenie

kvality. Takže tak som sa sem v roku 1975 dostal. Spomeniem ešte jednu zaujímavosť: bol som na pohovore doobeda a potom som mal ešte do druhej čas, keď mi odchádzal vlak. Tak som vybehol pod Ostražicu. Teraz viem, že to bola časť Krivé hony. Tam som si sadol neďaleko elektrického stĺpa, kochal som sa pohľadom na Nižnú a pomyslel som si, že je to pekné miesto. A presne tam mám teraz dom. Bola to taká krásna náhoda. Vtedy mi to určite nenapadlo. Ale tak to prišlo, že sa na Krivých honoch začalo stavať a jedna z posledných parciel ako keby čakala na mňa a na moju manželku.

Takže si bol v Tesle Orava a ako si sa potom po rokoch dostal do Holandska?

Mal som 52 rokov, keď som odišiel do zahraničia. Predtým som robil v Námestove vo firme Punch. Mal som na starosti inžiniering a nábehy nových výrob. Denne som komunikoval s holandským zákazníkom (odnož Philipsu). Keď sa v Punchi skončila výroba, oslovili ma, či nechcem ísť ku nim robiť, do Holandska. Zaplatili mi letenku, a tak som tam išiel na pohovor. Bolo to v marci 2008. Celý deň som mal pohovory a potom mi oznámili, že ma zoberú. Pýtali sa, kedy môžem nastúpiť a ja že hneď. Snáď nepôjdem takú diaľku teraz naspäť domov. Na druhý deň som začal robiť. Všetko mi vybavili. Zabezpečili mi ubytovanie, požičali mi bicykel na cestu do práce. Po 6 mesiacoch prišla za mnou aj manželka. To už sme prišli do Holandska autom. Potom sme tam boli spolu 10 rokov. Trochu sme mali na začiatku problém nájsť vhodné ubytovanie. Agentúra nám nakoniec našla

Kvetinový trh v Amsterdame

Dokončenie zo str. 39

podnájom v súkromnom dome, kde sme mali celé poschodie pre nás. Tiež sa nás pýtali, že kedy sa môžeme nastahovať a ja zas, že hneď. Tak sme tam začínali.

Firma, kde som pracoval, sa potom do roka dostala do konkurzu. Tak som sa ocitol na úrade práce v Holandsku.

Bola to veľká odvaha.

Prežiť sme mali ako. O niekoľko mesiacov bývalí kolegovia z firmy obnovili životaschopné projekty, založili novú firmu a mňa zobrali, aby som sa staral o nové projekty a kvalitu. A vyšlo to. Dostal som zmluvu na dobu neurčitú. Tým pádom sme si mohli s manželkou vybaviť hypotéku na dom, čo sme okamžite aj urobili. Lepšie je splácať svoje, ako nájomné druhému. V novom dome sme začínali s dvomi stoličkami, rozkladacím stolom a jednou nafukovacou posteľou. Dva roky sme chodili aj na kurz holandsčiny. Cez deň sme boli v práci a večer v škole. Nebolo to ľahké obdobie, ale prežívali sme ako keby druhú mladosť a teraz na všetko radi spomínáme.

V roku 2018 si sa teda vrátil?

Áno, odvtedy sme spolu s manželkou tu v Nižnej.

Bolo to teda pekné obdobie? Chcelo sa vám tu vrátiť?

Máme veľmi pekné spomienky na Holandsko a na Eindhoven – mesto Philipsu, kde sme bývali. Ale tu v Nižnej bol rozostavaný dom. Akosi to bolo prirodzené sa sem vrátiť. Niekedy trochu spomínáme, ako nám v Holandsku bolo fajn. Perfektné cesty, zdravotníctvo na úrovni, poriadok... Nikdy sme u lekára nečakali viac ako 5 či 10 minút od dohodnutého termínu. Odchádzalo sa nám ťažko. Zostal tam syn s nevestou, takže keď sme ich boli navštíviť, pochodili sme si tie miesta, kde sme chodievali na zmrzlinu, na trh, do centra Eindhovenu a boli sme pozrieť aj dom, kde sme predtým bývali. Máme tam aj kamarátov, ktorí

nás majú prísť navštíviť. Počas tých rokov sme pochodili veľkú časť Holandska a zažili krstiny aj pohreby, ale aj svadbu – celkom inú ako tie naše – len takú na dvore, hudba z CD-čka, občerstvenie „na stojáka“. Ale keď sme odchádzali, samozrejme, že nám bolo aj smutno.

Celý čas, teda počas práce v Tesle, potom v iných prácach si sa venoval amatérskemu filmu?

Celkom 23 rokov som robil v Tesle, neskôr 3,5 roka v Panasonicu a potom 7 rokov v Punchi. Počas tohto obdobia sme sa v Orfiklube venovali filmu, organizovali regionálne kolá amatérskych filmových súťaží pod názvom Cineama a aj celoslovenskú Oravskú osmičku. Vtedy boli celkom iné podmienky. Oravskú osmičku organizovalo a financovalo Národné osvetové centrum za spolupráce s Oravským kultúrnym strediskom a s podporou obce Nižná. My sme iba zabezpečovali projekciu a ozvučenie. Posledná Oravská osmička sa konala v roku 2009, ďalšia potom už bola zrušená. Vrátili sme sa k tomu v roku 2023, kedy sme obnovili klub a akcie. Keďže sme prebrali časť propozícií zo súťaže Rodinné video – Filmfest Hrádok, ktorý skončil v roku 2022, rozhodli sme pokračovať ako Filmfest Nižná.

Je to teraz ťažšie?

Odkedy sme založili občianske združenie, je to celkom iné ako v minulosti. Teraz organizujeme takmer všetko sami. Zháňame financie, porotu, propozície a pripravujeme všetko, čo k filmovým prehliadkam a akciám Orfiklubu treba. Predtým viac pomáhala obec. V Dome kultúry boli pracovníci, ktorí sa starali o prípravu podujatí. Teraz na to obec nemá kapacity. Sme radi, že nás obec finančne podporuje, poskytuje nám pekné priestory, ale ostatné robíme sami. Pri financovaní súťaží nám pomáha okrem obce aj Žilinský samosprávny kraj, komunitné centrum ZOE, Oravské kultúrne stredisko, ktoré zastrešuje aj niektoré

činnosti. Pri príprave akcií pomáhajú aj dobrovoľníci, hlavne rodičia detí z filmového krúžku. Tento rok to nejako zvládne. Na Filmfest máme vyčlenené financie a o rok zas uvidíme, či sa nám podarí zohnať dostatok peňazí.

Ak to pôjde všetko dobre, máte konkrétne plány?

Filmfest Nižná plánujeme určite aj na budúci rok a aj regionálnu prehliadku Cineama. Tiež chceme pokračovať v práci s deťmi na krúžku, organizovať Posedenia pri striebornom plátne a pokračovať v archívácii filmov vrátane digitalizácie.

Venujete sa tomu viacerí?

Digitalizáciu robím hlavne ja a aj Milan Urbanovič. Na Filmfest prídu pomôcť všetci šiesti členovia klubu a tak isto aj na iných akciách pomáhajú či už s občerstvením, alebo prípravou a potom s uprataním. Ruku k dielu radi priložia aj rodičia detí z filmového krúžku. Projekcie pripravujem ja. Čo sa týka práce s deťmi, síce viem krúžok, ale keď máme nejaké filmovanie, pomáhajú aj iní.

Takže spoločnými silami...

Samozrejme, bez dobrej vôle, ochoty a času všetkých zainteresovaných by sa to nedalo robiť. Sme radi, že sme viacerí rovnako naladení a darí sa nám spolu organizovať akcie. A veríme, že sa nám bude dať v tom pokračovať.

A my veríme s vami a želáme veľa, veľa nápadov a úspešných realizácií.

Z natáčania filmu Dvestomatologia (A.Bodi, T.Krupová)

Filmový krúžok s Orfiklubom v komunitnom centre ZOE

Deti s rodičmi sa stretávajú na krúžku dvakrát do mesiaca. Spoločne sa učia písať scenár, natočiť scény, potom upravovať video v počítači, ozvučiť ho, postrihať a vytvoriť ucelený film. Deti majú aj teóriu, kde sa dozvedia, ako sa točili filmy kedysi, aké jednoduché je to dnes. Získajú základný prehľad o dejinách filmu a o tom, ako sa film vyvíjal. V rámci krúžku uvidia staré filmy, nafilmované scény a skeče.

Akcia vtáky

11. pokračovanie

Ďalší daždivý deň. Vonku bolo tak smutno, až sa chcelo plakať. Ani v učebni slovenského jazyka sa nič vzrušujúce nedialo. Poniektorí žiaci sa ticho zhovárali, iní si opakovali včerajšie učivo, aby sa pripravili na takzvanú päťminútovku. Bola to krátka písomka, ktorú pani učiteľka občas známkovala, ale častejšie si žiaci svoje odpovede len navzájom - podľa tabule - sami poopravovali, aby potom poniektoré, samozrejme bezchybné práce, slovenčinárka oznámkovala - výbornou. Deťom sa to tak zapáčilo, že sa hromadne hlásili, ba navzájom sa aj predbiehali, len aby učiteľke ukázali tú svoju písomku, no a predovšetkým, aby potom dostali jednotku. V ich predstavách to bola známka takmer zadarmo, pretože slovenský jazyk patrila medzi ťažké vyučovacie predmety. Zvonec dozvonil a žiaci čakali, čo sa bude diať. „Raz, dva, tri... Sme tu všetci?“ Opýtala sa slovenčinárka a hneď pokračovala: „Dnes nie je najlepšie počasie na previerku. Pripravte sa na dobrú zábavu...“ Viac už nestihla povedať. „Hurá! Hurá! Hurá! Ideme na výlet!“ „O, nie... Radšej podme do kina. Vonku leje a leje, možno bude aj potopa...“ „Prší, prší len sa leje, nezatváraj milá dvere...“ Zanátila Ľudmila. „Alebo... Podme radšej na počítače. Budeme sa celú hodinu hrať.“ Krik, ba aj spev... Žiacke nápady sa sypali ako zemiaky z deravého vreca. Ale učiteľke sa ani jeden nepáčil. „Nič také,“ povedala. „Sme v škole, tak sa musíme učiť. Ale dnes budeme mať namiesto gramatiky hodinu slohu. A určite sa vám zapáči.“ „To bude zase nuda,“ povzdychli si mnohí... „Podme robiť niečo zaujímavejšie,“ prosíkali a prosíkali. Nardarmo. „Môžem vám sľúbiť, že nuda to nebude,“ zasmiala sa učiteľka. „Keď ani vy nechcete nudu, tak prečo si nemôžeme pustiť nejaké bojovky, strielačky a tak... Niečo, čo nás baví.“ Nedali sa chlapci, ba pridali sa aj poniektoré dievčatá. „Mňa nič také nebaví,“ vykrikla Ľudka, „sú to samé sprostosti. Hádate sa, a potom sa bijete. A to už nie je žiadna hra.“ „Staraj sa o seba! Nemehlo! Hlupaňa! Si obyčajný strašiak, vlastne strašidlo. Stále len strašiš...“ Nadávkam nebolo konca-kraja, a preto musela zasiahnuť slovenčinárka. „Tak... A zábava sa skončila. Nikoho tu nebudeme urážať. Keďže máme problém, pripomeňme si, čo hneď teraz musíme urobiť. Alebo ste zabudli, čo máte povedať?“ Výtržníkom pribudla povinnosť ospravedlniť sa. „Prepáč. Je nám ľúto, nechceli sme ťa uraziť...“ Slová síce zneli nechvedivo, ale žiaci si aj tak vypočuli prednášku o vzá-

jomnej úcte a slušnom vyjadrovaní. „Lebo pri diskusii nadávky nie sú potrebné. Všetko sa dá povedať bez nich,“ dodala vyučujúca. Aj keď sa žiaci navonok upokojili, v myšlienkach boli všade inde len nie na vyučovaní. „A teraz... Mám pre vás staré fotografie, o ktorých sa budeme rozprávať. Témou dnešnej vyučovacej hodiny bude... Vlastne, tému si určite sami.“

Nájdete ju v mojom rozprávaní a na fotkách.“ Učiteľka už nečakala na súhlas či nesúhlas triedy a hneď pokračovala. „Predstavte si, že by naša škola odrazu zmizla.“ „Vau! To by bolo... Super! To nehovoríte vážne. Ja si to neviem ani predstaviť... Mne by bolo smutno.“ Najrôznejšie výkriky, ba aj neskrývaná radosť sa niesli celou - celučičkou triedou, ba i školou. „To sa aj tak nikdy nestane,“ dodal ktosi so smútkom v hlase. „Verte - neverte, ale už sa to stalo. Vlastne stalo sa to ešte v minulom storočí vašim prastarým rodičom. Bolo to na konci druhej svetovej vojny.“ „A vy ste to zažili?“ Zaznela zvedavá otázka. „To nie, ale o všetkom mi porozprávala pani učiteľka Terka, ktorá tu vtedy učila. Teda vrátme sa ku koncu vojny a k oslobodzovaniu našej obce.“ Vyučujúca ukázala na smutný zožltnutý obrázok na magnetickej tabuli a pokračovala:

„Bol Veľkonočný pondelok roku 1945. Nebol však ani veselý, ani plný tradícií, ako to bývalo zvykom. Sovietske lietadlá, v ktorých sedeli hrdinovia druhej svetovej vojny, prišli oslobodiť našu obec - aj celú Oravu. Začalo sa bombardovanie. Letci takto vyhánali fašistov z obce. Nanešťastie od bômb vznikol požiar. Pri tom požiari začala horieť škola a kostol. A tiež zhorelo asi dvadsať domov. Medzi nimi aj učiteľské byty.“ „Pomoc! Pomoc!“ Ozvali sa výkriky. „Čo sa deje?“ Učiteľka prerušila vysvetľovanie. „Nič. Ja som chcel len ukázať, ako volali ľudia, keď horelo.“ „Naša škola celkom zhorela?“ Zadávali sa žiaci. „Nie celkom... Vlastne zhorela štvortriedna rímsko-katolícka ľudová škola. Bola to takzvaná stará škola, v ktorej sa učilo striedavo, a to len v dvoch učebniach, pretože na otvorenie ďalších dvoch tried neboli peniaze.“ „A potom mali všetci žiaci prázdniny? Ako dlho sa neučili? Ani doma sa nemuseli pripravovať na skúšky?“ Otázka za otázkou potvrdila detský záujem o život, vlastne o dejiny obce. Vyučujúca ukazovala ďalšie fotky, na ktorých boli pozostatky spálených domov. Žiaci sa už nezabávali. „Joj, je to také... no hrozná! Strašné! Všetko je tu také... až sa chce plakať.“ Deti so smútkom komentovali, čo počuli z úst slovenčinárky a tiež, čo videli. „Dejiny nie sú len o hrdinstvách, ale aj o ži-

vote obyčajných ľudí. A ten je často ťažký, ba až krutý. Mnohí spoznávajú aj bolesť zo straty domova,“ vysvetľovala učiteľka, ktorú prekvapila ďalšia otázka. „A našli sa aj spálení ľudia?“ „Netuším, ale myslím, že nie, aj keď ohrozenie bolo veľké. Mnohí ľudia nevedeli, čo majú robiť. Ako ďalej žiť. Zrazu boli vo veľmi ťažkej situácii.“ „Ale nemuseli chodiť do školy...“ Rozľahol sa chlapčenský výkrik. „Verte mi, že veľmi radi by hneď a zaraz išli na vyučovanie. A to mnohí... Najväčšie krivdy počas vojny boli totiž páchané na deťoch. Z niektorých sa stali siroti, iné videli celodennú drinu svojich rodičov - či už na poli, alebo pri gazdovstve... A predovšetkým každého sa dotkla smrť. Všade vládol strach, hlad, ba často aj beznádej. Mladí ľudia snívali o tom, že budú mať lepšiu budúcnosť. Chceli niečo nové - iné. Vedeli, že len škola - teda vedomosti, im dajú možnosť, aby po vojne ďalej študovali, alebo sa vyučili dobrému remeslu. A tak strata školy bola pre všetkých veľmi zlou správou.“ „A kedy sa škola znova začala? Chceme povedať, kedy sa znova začalo vyučovanie?“

„Pomoc prišla takmer hneď. Pani učiteľka Terka mi rozprávala, ako spolu so žiakmi chodila každý deň pešo do školy do najbližšieho mesta.“ „Ale to je ďaleko, to muselo byť strašné... Únavné! Ťažké a namáhavé! Skôr nemožné...“ „No, ľahké to nebolo. Cez kopce to bolo päť kilometrov tam a päť kilometrov späť.“ „A to chodili tí žiaci naozaj peši?“ Opýtal sa ktosi neveriacky. A hneď na to celou triedou lietali najrôznejšie komentáre. „Ani za nič by som to nerobil.“ „Ja by som sa radšej sám učil doma.“ „Ja by som radšej hral futbal...“ „A ja by som radšej pásol kravy.“ „Ja kozy.“ „Ja by som sa z domu ani nepohla.“ „Ja - ja...“ Žiaci sa predbiehali v nápadoch. „Samozrejme, že život detí po požiari sa celkom zmenil. Bývalo rôzne.“

Cesta do mestskej školy spolu s pani učiteľkou Terkou bola nielen namáhavá, ale aj poučná a niekedy aj zábavná. Všetci si boli blízki.

Keďže život na Orave sa točil okolo prírody, aj ich spoločné každodenné výpravy boli akousi vzdelávacou prechádzkou.

Z jari a v jeseni zbierali bylinky a huby. Tešili sa teplom, slnkom, kvitnúcou oravskou krajinou. Prírodu skúmali z každej strany. Ba občas si aj zaspievali, ale len tak pre seba.“ Vtom sa triedou rozľahol veselý zvuk vymyslenej piesne. „Na Orave, na Orave tam sa super žije... Super! Super! Super... Na svätého Jána otvára sa brána... Super, super, super. Prázdninová

Je to On

Sedí sám...
V susedstve
piatich vrán.
V lete
kradne
svetlo
svätovánskym muškám,
v zime
s mrazom
pohráva.
Život ho oklamal.

Je to On...
Z klubu nechcených...
V čiernej kapucni
ako nočný motýľ
na ľudí
hádže
slová – kamene...
Rozhovor
vedie
s hluchou samotou
a s kopancami.
Každý
Boží deň.

Sprevádza ho
strach,
aj uslzené otázky.
Realita
plná chladnej hmly...
Z rodičov
urobil
siroty.
Ešte pred rokom,
či dvomi.
Teraz
zbiera rany
priamo
na ulici.

Pod sviatočným svetlom
počuje
šelest
svojho života.
Tri rožky
v igelitke,
z Pánovho stola,
zabalené
do charity,
majú chuť
obeda,
aj Štedrej večere.

Otče náš...
Ako to povedať ...
Keď prvá hviezda
na oblohe
Tichú noc
ľudom
daruje,
On
sedí
na lavičke.
Sám...
S dotykom
krídel
piatich vrán...
Aj samotného neba.

Margita Kuchčáková**Dokončenie zo str. 41**

brána. Super brána...“ „Literárno-hudobnú tvorivosť si nechajte na potom. A len tak na okraj, prázdninovú bránu neotvára svätý Ján, ale pootvorí ju svätý Ignác. A až po ňom, prvého júla, nám začínajú letné prázdniny. Kedysi sa volali vakácie.“ Zareagovala vyučujúca s úsmevom. „Aká bola tá pani učiteľka Terka?“ Zvedavá otázka prerušila prázdninové sny. „Myslím, že výnimočná... Žiaci boli jej najbližšou rodinou. Žila sama, ale nikdy nebola samotná. Všetkých svojich žiakov poznala po mene, rovnako ako ich rodičov, ba aj starých rodičov.“

Radila im s bylinkami, keď niekto ochorel. Jej učenosť bola všade známa. Rada navštevovala susedov, a to blízky aj vzdialených. Niektorých učila, iných poznala z kultúrnych podujatí alebo z kostola. Vedela všetko o všetkých. Bola to taká živá kronika našej obce. Sprievod a dozor nad žiakmi z bodu N do bodu T, teda do mestskej školy, brala ako svoju misiu.“

„Pani učiteľka, čo je to misia?“ Vykríkla Ľudmila. „Ha – ha – ha, no predsa cesta,“ smiali sa jej spolužiaci. „Misia, Ľudka, znamená poslanie, tiež posolstvo či nejaká dôležitá úloha. Ale dobre ste to povedali, môže to byť aj významná cesta.“

„Pre pani učiteľku Terku to bola domáca úloha... Všetci?“ Nedala sa Ľudmila. „Myslím, že to bolo viac ako len domáca úloha. V jej spoločnosti sa žiaci nebáli. A to ani hukotu metelíc, keď vietor lomcoval konármi stromov, šípkovými a trnkovými kríkmi, alebo dokonca aj ľuďmi.“

Obrátili sa na ňu, keď niečo nevedeli a verili jej na slovo, keď im radila, ako sa chrániť pred rôznymi chorobami, alebo ako sa liečiť... Často im počas chôdze rázne zavelila: „Nádych – výdych – nádych...“ Hneď na to ich začala poučať. „Chôdza je zdravie. A keď prechladnete, na boľavé hrdlo si dajte obklad z husacej masti a držte ho v teple. A navarte si bylín... Najlepšia je lipa. Ale netrhajte ju pri ceste, uškodila by vám. Šalvia je priam zázračná. A z čiernych ríbezlí je treba zbierať len listy, ale krík musí už celý zakvitnúť. Veru, veru... Príroda je najlepšia lekárka.“ Počuli jej slová mnohokrát. „Bolo im s ňou dobre a cestou do školy a zo školy sa veľa naučili.“

Predstavila im tajomstvá prírody a desiatky, ba stovky ponaučení.“

„A čo v zime?“ vyzvedala Ľudmila. „Júúúú...“ Ozvalo sa veselé ujúkanie. „No predsa... Mohli si zapriať kone do saní.“ „Och, to by bolo super! Hneď by boli v meste.“ Také aj onaké nápady sa sypali a sypali ako januárový sneh na oravské cesty. „Nič také,“ pousmiala sa slovenčinárka.

„V zime to bolo naozaj zlé. Snehu po pás. Fujavice... Deti nevládali chodiť, ani

obuv, ani oblečenie nemali na také silné mrazy a predovšetkým na také dlhé cesty. Bolo to veľmi ťažké obdobie,“ povzdychla si učiteľka. „Mohli si obuť vysoké čižmy... Alebo si mohli zobrať lyže a tak ísť do školy.“ „V tom čase čižmy boli len pre bohatých. A lyže... Nevie, ako by to dopadlo.“ „Tak čo si obliekli, aby nezamrzli?“ „Mali dobré, teplé nohavice z domáceho súkna, tiež zo súkna mali na zimu kapce s koženou podrážkou, teplé kožúšky a na hlavu baranice. No a tí chudobnejší, čo nemali zimné oblečenie, ostali doma. Tak prečkali tuhé oravské mrazy. Pre Terku a jej žiakov bola povinnosť na prvom mieste. Do školy chodili aj v zlom počasí.“ „A nebáli sa?“ „Určite sa báli, preto chodili spolu, alebo vo väčších skupinách. Hlasno sa zhovárali, aby odplašili divú zver. Terka ich cestou poučala... Keď stretnete medveďa, nepozerajte mu do očí. A hneď pomaly od neho cúvajte.“

„Ja by som rada stretla napríklad srnku, alebo veveričku, alebo zajačika. Len nie medveďa, ani medvedicu.“ zamračila sa Ľudka. Aj ostatné deti sa pridali. „Ani vlka, ani líšku, ani, ani...“ „Myslím, že každodennú spoločnosť deťom robili predovšetkým mraky vrán,“ zahlásila slovenčinárka. „Ale určite stretli aj veveričky, srnky či jelene... Možno aj líšky. A to nielen cestou do školy a zo školy.“ „U nás v detskom domove boli divé svine. V záhrade pod jabloňou...“ „Áno, diviaky majú svoje obľúbené miesta...“ Slovenčinárka nedokončila myšlienku, keď začula... „A nám rozryli pole... A nám záhradu, aj nám, aj nám.“

Chvíľu trvalo, kým sa trieda upokojila. „A čo sa s ňou stalo? S tou Terkou.“ „Pani učiteľka Terka? Tá je predsa tu. Aj teraz sa nám prihovára v spomienkach... Ešte dodnes si pamätám, ako ma kedysi v škole privítala.“

„Pani kolegynka, kedy mi prídete na hodinu? Viete, ja píšem poznámky žiakom na tabuľu. Sama. Nemusia ani knihu použiť, všetko majú v zošite,“ zaspomínala si vyučujúca. „Jej rady, ponaučenia... Jej odvaha a každodenná obetavá práca pre školu, pre obec, jednoducho pre všetkých nikde neodišli. Nestratili sa.“

„Círrr – crn – crn...“ Zvonilo a zvonilo. „Aby som nezabudla. Aká bola dnešná téma?“ ukončila hodinu slovenčinárka. „No predsa Terka.“ „Nie, nie, vojna.“ „Požiar v starej škole.“ „Oslobodenie!“ „Ja si myslím, že priateľstvo...“ „A ja, že život v dávnych časoch.“ „Ja, že spomienky na odvahu a obetavosť... Na dobro...“

Tak a podobne sa dievčatá s chlapcami, ba aj dievčatá so svojimi kamarátkami a chlapci s kamarátmi dohadovali celú, celú prestávku.

A nebola to nuda.

Mgr. Margita Kuchčáková

História Divadielka poézie

Pod réžijným vedením a prostredníctvom scenárov profesorky Evy Kollárovej tlmočených členmi Divadielka poézie malo možnosť nižnianske publikum bližšie sa oboznámiť sa nesmierne veľkým a silným obsahom literárnych diel svetových spisovateľov

Pokračovanie z č. 2/2024

Boľavý triumf

Literárne pásmo venované Anne Achmatovovej, uvedené v Dome kultúry v Nižnej v januári 1984 bolo poctou poetke označovanej aj ako ruská Sapfó.

Pred spaním modlite sa,
aby ste sa odrazu nezobudili ako slávni.
A triumfy? Ako som po nich tajne túžila!
Ó, koľko výstupov som prepásla,
opona bezo mňa sa dvíhala aj padala.
A koľko priateľov som ani jediný raz
nestretla.
Kontúry koľkých nepoznaných miest
by z mojich očí vyvábili slzy.
Pred spaním modlite sa,
aby ste sa odrazu
nezobudili ako slávni.

Básne začala písať ako 11-ročná. Je ojedinelou poetkou ženskej lásky v ruskej i svetovej literatúre. Základom jej poézie sú ľubostno-erotické motívy prepletené s motívmi žiaľu, smútku, smrti, mystiky a odsúdenia. Sú hlboko poznačené jej vlastnými bolestnými životnými skúsenosťami.

Na sklonku jej života získala aj medzinárodné ocenenia jej literárnej činnosti – v roku 1964 taliansku literárnu cenu Etna-Taormina, v roku 1965 jej Oxfordská univerzita udelila čestný doktorát a v rokoch 1965 a 1966 bola nominovaná na Nobelovu cenu za literatúru.

Modlím sa nielen za seba v tieto dni-
Za všetky, ktoré so mnou utrúpené
na mraze stáli, v spare poludní
pri slepej tehlovočervenej stene.
Už sviatok mŕtvych k nám prichádza zas.
Pred sebou vidím a počujem vás:
tú, čo až k obloku museli viesť,
tú s krásnou hlavou,

tú, o ktorej viem, že šepa: „Jak domov
chodievam sem.“

Žiada sa každú z nich spomenúť zvlášť,
No zoznam vzali a niet poň kam zájsť...

Sobotné večery Pozvanie na sobotný večer

Decembrové predvianočné dni plné napätia a príjemných starostí, kedy viac ako inokedy myslíme na radosť pre našich drahých blízkych, priateľov a známych, chceme aj my, členovia nižnianskeho divadielka poézie, obohatiť pekným sobotným večerom. Dúfajúc vo vašu priazeň, vo váš záujem, o ktorom ste nás už toľko ráz presvedčili a dodali nám tak chuti i viery, že nevenujeme svoje slová do prázdna – pozývame vás na sobotný podvečer 19. decembra 1984 do kinosály ZK ROH, kde nám všetkým bude recitovať zaslúžilá umelkyňa Eva Kristínová v rúfsovskom programe nazvanom Sobotné večery. Na klavíri ju bude sprevádzať zaslúžilá umelkyňa Klára Havlíková. Po tejto úvodnej časti vás všetkých pozývame do rotundy, kde na nás budú čakať hneď tri kreslá pre hosta. V tom prvom bude sedieť národná umelkyňa Mária Medvecká, ktorej Sobotné večery sú venované ako oneskorená, no srdečná gratulácia k významnému životnému jubileu. V ďalších kreslách budú obe zaslúžilé umelkyne. Všetky tri budú besedovať s členmi Divadielka poézie. Recitátorky majú v zásobe celý rad zvedavých otázok a pekných veršov. Rátame však i s vami všetkými, ktorí prijmete naše pozvanie, či už ako besedujúci alebo pozorní a vnímaví diváci. Zimný sobotný večer v našom klube by veľmi chcel byť úvodom ku všetkému tomu peknému, dobrému, vzájomnému, čo nás vo sviatočné dni čaká.

Eva Kollárová
Oravský Tesláč, 1984, č. 50

Lomí sa život na ostrej hrane dýky.
A tam je jeho logika,
tam je jeho triumf. Kvet prší na pomníky.
Spievajú ústa básnika:

Zas jedna bolesť slzu porodila.
Vrhla ich vo tvár publika.
A čo je pravda?
Rozprávková víla, ktorá nám večne
uniká.

Sviatok príbuznosti

Divadielko poézie pripravilo v roku 1986 nezabudnuteľný večer venovaný ruskému spisovateľovi, autorovi básnických próz o prírode ruského severu, M. M. Prišvinovi a prekladateľovi jeho diela, Júliusovi Rybákovi, ktorý urobil veľmi veľa preto, aby slovenskí čitatelia mohli spoznať a obľúbiť si tohto spisovateľa.

Profesor Július Rybák bol významný slovenský rusista, prekladateľ a vydavateľ, spoluzakladateľ Spolku Pavla Straussa. Prednášal na Pedagogickej fakulte v Banskej Bystrici a Katedre jazykov Univerzity P. J. Šafárika v Košiciach. Bol aj prodekan UPJŠ. Júliusa Rybáka nadchla tvorba M. M. Prišvina. Preložil jeho dielo do slovenčiny.

„Radosť je ústredným motívom Prišvinovho života, z ktorého sa rozbiehajú cestičky na všetky strany a všetky len cez tento motív vysvetliteľné a pochopiteľné. Radosť je tým svetlom, ktorým je prežiarené celé jeho dielo a možno práve tým sa vysvetľuje ten postupne narastajúci záujem, s ktorým sa čoraz väčšie zástupy čitateľov vinú k jeho dielu. Prišvinov hrdina je v najvyššom zmysle slova tvorca, nositeľ tvorivého princípu v sebe. Hlboko, bezhranične veril v tvorivé schopnosti človeka a táto viera v ňom silnela po celý život. Napísal: Aké hlboké nedotknuté zásochy, aká nevyčerpatelná sila spočívajú v človeku a koľko miliónov nešťastných ľudí prídú na svet a odíde z neho bez toho, aby pochopili svoj koreň života, že by dokázali v hĺbke svojej duše objaviť prameň sily, smelosti, radosti a šťastia.“

Július Rybák: Prišvinove časy

Prišvinovo dielo nadchlo i národnú umelkyňu Máriu Medveckú. Napísala J. Rybákovi:

6.6.1984

Vážený pán Rybák,
keď som si prečítala Vaše listy, Váš Prisvojený svet, znova ma zaplavili slzy, ako očisťujúci májový dážď.

Môže človek plakať a plakať a byť pri tom veľmi šťastným? Čierneho drozda nosím so sebou ako kňaz svoj breviár. Môžem si z Vás (podľa Prišvina) vytvoriť obraz onoho múdreho Človeka, pred ktorým možno všetky ťažoby zo seba poskladať a výjsť ako znovuzrodený?

Mária Medvecká

Pokračovanie v ďalšom čísle novín

Jozef Benický (1906 Liesek - 1948 Nižná)

Pokračovanie z čísla 2024/2

Začala sa strastiplná cesta Jozefa Benického i jeho záchrancu Edmunda Petera Bárdoša do vlasti. Spoločne ďakovali Pánu Bohu za toľkú lásku a opateru. Dňa 18. júna 1945 konečne prišli na rodné Slovensko. Edmund Peter Bárdoš sa na stanici v Kraľovanoch stretol so svojím otcom Alexandrom Pavlom Bárdošom. Otec stále nič nevedel o svojej manželke ani o najstaršom synovi MUDr. Jurajovi Bárdošovi (*1911 Podbiel - +1987 Lipany pri Prešove). Po potlačení Slovenského národného povstania ako lekár bol zistený gestapom. Prešiel viacerými koncentračnými tábormi. Šťastlivo sa vrátil ku svojej rodine. Jeho manželka Bibiána Bárdošová, rodená Longauerová, pracovala v Podbieli ako učiteľka. Pochádzala z Mošoviec. Bola šľachetnej povahy. Svojho budúceho manžela priviedla ako prvého z Bárdošovej rodiny do katolíckej viery. Spolu mali troch synov. Ida Mária Bárdošová, väzenské číslo 98020, v koncentračnom tábore Ravensbrück bola zadená k ťažkému pracovnému komandu. Jeho úlohou bola práca v lese, kde väzenkyne vykopávali korene vyrúbaných stromov. Vo februári 1945 kráčala z pracoviska so starou spoluväzenkyňou pani Konfalovou zo Zákamenného. Pomáhala jej pri chôdzi, čo nahnevalo dozorkyňu. Pustila na nich psa – vlčiaka a ten Idu Máriu Bárdošovú pohrýzol do krku. Keď bola v príprave evakuácia koncentračného tábora, vyzvali väzenkyne, ktoré nezvládnu pripravovaný pochod, aby sa prihlásili. Ida Mária Bárdošová sa rozhodla zostať pri pani Konfalovej. Následne boli zastrelené. Túto informáciu potvrdilo i Ministerstvo sociálnej péče Československej republiky, že bola usmrtená 5. marca 1945 v koncentračnom tábore Ravensbrück. Strata manželky Alexandra Pavla Bárdoša poznačila až do konca života. Zomrel v roku 1951. Pochovaný je v Podbieli na rohu cintorína, nad svojou milovanou železničnou stanicou. Ešte i dnes miestny spevácky zbor spieva pieseň: „Tá naša stanička chudobná malá sa medzi horami skrýva. Strecha je červeno pomalovaná, každý jej na pozdrav kýva. Všetci k nej chodíme z dediny, aj keď je chudobná snád. Veď je to pozdrav náš jediný, ktorý má každý z nás rád. A ten náš prednosta hľadá už od mosta, ako má semafor stáť. A keď vlak zapíska, očami zablýska, do práce je ako drak.“ Jozef Benický, Ján Hujo, Ján Grilus i Štefan Lukáčik - Sulák sa vrátili do svojej vytúženej Nižnej. Kamenárstvo za starou stanicou opäť ožilo. V novembri 1946 v zápisnici urbáru

v Podbieli je zachytená dohoda o nákupe štrku z kameňolomu cementárskymi majstrami z Nižnej, Jozefom Benickým, Ondrejom Žuffom a Ľudovítom Žuffom. Jozef Benický prešiel zničenú západnú Európu, videl množstvo zhorených domov a poškodených mostov a ciest. Rozhodol sa, že postaví pre svoju rodinu nový domov a už viac nebude absolvovať pešie pochody. Zranenie, po ktorom zostal uviaznutý projekt blízko srdca, dávalo o sebe z času na čas vedieť. Mladý kňaz Edmund Peter Bárdoš pri ceste cez obec Nižná sa nikdy nezabudol zastaviť pri svojom spoluväzňovi a popýtať sa na jeho zdravie. Pri jednej návšteve mu hovoril: „Jozef, stretol som sa s bratom Ladislavom a on ti navrhuje, že vyoperuje nebezpečný projekt z tvojho tela skôr, ako ťa ohrozí na živote.“ V Martine v nemocnici absolvoval veľa podobných operácií. Doc. MUDr. Ladislav Bárdoš, CSc., neskôr lekár a vysokoškolský pedagóg. V oblasti medicíny bol známy ako špecialista hrudnej a septickej chirurgie na Lekárskej fakulte Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, kde prednášal aj propedeutiku a špeciálnu chirurgiu. Jozef Benický reagoval: „Edo, ďakujem ti za tvoju ochotu mi pomôcť, ale ešte som nepostavil dom pre svoju rodinu. Ak sa mi to podarí, potom môžem chodiť po špitáloch.“ Jozef Benický splnil, čo si zaumienil a murovaný dom postavil. Jeho srdce však cudzí predmet v jeho tele poškodil natoľko, že v júli 1948 svojmu zraneniu vo veku 42 rokov podľahol. Dcéra Pavlínka mala vtedy sedem rokov a syn Daniel päť rokov. Kňaz Edmund Peter Bárdoš, neskôr dlhoročný správca farnosti v neďalekej

Habovke, pri svojich návštevách rodiny Benických si vždy spomenul na nejaký detail z pobytu v koncentračnom tábore, pochodu na Ceste smrti či strastiplnej ceste do rodného kraja. Mladší bratia Jozefa Benického, ktorí žili s rodičmi v Tvrdošíne, sa odsťahovali na „Dolnú zem“, kde po vystahovaní Nemcov a Maďarov zostali voľne usadlosti. Štefan Benický sa usadil so svojou rodinou pri Senci a Alojz Benický si založil rodinu v Bratislave. Bratia Benický z Nižnej doplatili svojimi mladými životmi na nezmyselnú ukrutnosť vojny, s ktorou nemali nikdy nič spoločné. Z nezmyselného pochodu zo Sachsenhausenu do Schwerinu sa nevrátila väčšia časť pochodujúcich väzňov. Tí, čo prežili, po čase tiež umierali. Prezident republiky Antonín Novotný dňa 29. augusta 1964 udelil bývalému väzňovi Jozefovi Benickému pamätnú medailu in memoriam.

Vdove a jej deťom po remeselníkovi a živnostníkovi Jozefovi Benickom nevznikol žiadny nárok na finančnú podporu. Bez finančných zdrojov prežila Terézia Benická, rodená Žáková, niekoľko rokov, kým si ju nevšimla úradníčka, pôvodcom z Oravského Podzámku. Pani Klára Červeňová prišla pracovať na Miestny národný výbor do Nižnej do novej budovy, postavennej na druhej strane cesty, neďaleko domu Benických. Vdove ponúkla prácu upratovačky, ktorú potom vykonávala až do odchodu do dôchodku. Terézia Benická, rodená Žáková, zomrela v roku 1985.

jtp 2020

Veľa pracovných a osobných úspechov v roku 1971

Oravský ZÁVODNÝ ČASOPIS TESLÁK

VYDÁVA VEDENIE PODNIKU A ODBORY

NIŽNÁ
nad Oravou
Číslo 51—52
29. decembra
1970
Ročník XX

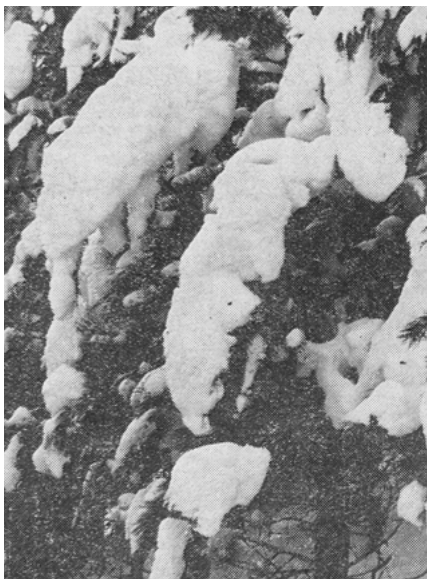

Podpora záverov decembrového pléna strany

Plenárne zasadanie ÚV KSČ v decembri tohto roku zhodnotilo politickú konsolidáciu v strane i v spoločnosti, zaoberalo sa tiež ekonomickými otázkami. Každé takéto zasadanie vo zvýšenej miere upriami pozornosť členov strany i nestráničkov. Preto sme položili niekoľkým funkcionárom CZV KSS a ZO KSS tieto otázky:

1. Stredobodom pozornosti funkcionárov a všetkých členov strany bolo nedávne plenárne zasadanie Ústredného výboru KSČ. Ktoré hlavné myšlienky z referátov a ostatných dokumentov vás najviac zaujali.

2. Výsledkom rokovania plenárneho zasadania ÚV KSČ je aj mnoho cenných námetov pre ďalšiu prácu straníckych organizácií i osobne každého komunistu. Na čo hlavne upriamite pozornosť v organizácii i osobne ako člen strany.

Vzorom pre ostatných

Príkladom v úprave okolia medzi obyvateľmi sídliska v Nižnej je pani T.I. Táto už staršia osoba napríklad využila vykopanú zeminu zo stavby smetníka na vyrovnanie terénu pri dome; pracovala aj so svojimi vnukmi a dcérou. Ešte predtým ju bolo vidieť pri čistení tohto miesta od odpadkov, ktoré vypadli zo sudov. To všetko svedčí o jej záujme na udržiavaní a skrášľovaní okolia. Keby bolo viac takých obyvateľov sídliska ako práve pani T.I.

Vďaka všetkým za statočnú prácu

Vážené súdružky, súdruhovia, spolupracovníci,

dovoľte mi, aby som Vám za vedenie podniku i sám osobne poďakoval za vykonanú prácu v tomto roku. Veľa práce bolo treba vykonať v tomto roku, prežívali sme ho v zložitom a náročnom konsolidačnom procese, ako v smere politickom, tak i ekonomickom. Mnoho sa v týchto smeroch v spoločnosti, no i v našom podniku spravilo, avšak ešte oveľa viac práce je pred nami. Splnenie hospodárskych úloh budeme môcť hodnotiť za niekoľko dní. Vysoko si vážime prácu všetkých našich robotníkov, robotníčok, technikov, hospodárskych pracovníkov a ostatných zamestnancov, ktorí tvorivo, obetavo a nezištne priložili ruku k dielu a aktívnu prácou pomohli riešiť politické, alebo hospodárske problémy. Taktiež srdečne poďakovanie a uznanie patrí obetavým funkcionárom KSS, ROH, mládežníckej organizácii, členom a funkcionárom ZČSSP, členom ZPB a organizácie Zväzu slovenských žien. Zvlášť by som sa chcel poďakovať našim ženám-matkám, ktoré veľmi obetavo pracovali v našom podniku a starali sa navyše o svoje rodiny a vytvárali nám ešte i príjemné domáce prostredie.

Poznáme svoje nedostatky v podniku. Niektoré budú riešené v budúcom roku, niektoré postupne, no budeme ich riešiť všetky. Budeme sa v nasledujúcom roku sústreďovať na odstránenie vnútropodnikových nedostatkov a týmto smerom zameriame i naše programové ciele na rok 1971 v súlade s vytýčenými úlohami KSČ na decembrovom pléne v tomto roku. Týchto nedostatkov vo vnútri podniku je dosť a teda i naša práca, hlavne u vedúcich pracovníkov bude vyžadovať veľkú náročnosť, organizačnú schopnosť, tvorivú a obetavú prácu. Konsolidačný proces v našom podniku je však dlhotrvajúca záležitosť a vyžaduje cieľavedomý postupnosť v našej práci. Teda i v roku 1971 čakajú nás náročné a zložité úlohy. Verím však, že každý z nás podľa svojej funkcie aktívne sa bude angažovať za ich urýchlené riešenie a tak zvládne úlohy pri plnení hospodárskeho plánu nasledujúceho roku úspešnejšie, ako bolo v tomto roku.

V budúcom roku čaká nás významná udalosť v našom štáte — 50. výročie založenia našej strany. Zomknime svoje rady okolo KSČ, aktívne sa všetci podieľajme či strániči, lebo nestráničci na realizovaní vytýčených úloh na decembrovom pléne. V ňom je návod pre našu tvorivú, náročnú prácu. 50. výročie založenia KSS a KSČ vytvára priestor pre masovopolitickú prácu a rozvoj pracovnej iniciatívy.

Súdružky, súdruhovia, spolupracovníci, dovoľte mi, aby som Vám za vedenie podniku, CZV KSS, ZV OZ, SZMS, ako aj ja osobne poprial Vám, Vaším rodinám, našim ženám-matkám veľa zdravia, veľa osobných a pracovných úspechov na pracoviskách i v rodinách.

Prežime budúci rok v mieri a v pokoji.

Ing. Pavel Leporis, podnikový riaditeľ

Kuriozity

Rýchla jazda autom je neraz smrteľnou chorobou najmä pre mužov mladších ako 25 rokov. Aj keď títo mladí muži tvoria iba pätinu vodičov áut, majú na svedomí tretinu všetkých smrteľných úrazov. Znamená to, že sú dvakrát nebezpečnejší než vodiči vo veku od 30 do 50 rokov. Tieto závery vyhlásil kongres Medzinárodného lekárskeho združenia o dopravných nehodách. Švédsky profesor R. Anderson uvádza: Na 100 000 vodičov pripadá vo vekovej skupine vodičov 20—24 rokov 90 smrteľných prípadov, vo vekovej skupine 25—29 rokov 62 smrteľných prípadov, v skupine 40—44 rokov 48 prípadov, v skupine 45—49 rokov 46 smrteľných prípadov.

Je zaujímavé, že vodiči vo veku 18—24 rokov, ktorí majú väčšinou rýchlu reakciu, sa napriek tomu stávajú obeť dopravných nehôd častejšie ako ľudia staršieho veku. Štatistika ďalej dokazuje, že percento automobilových nehôd je vyššie medzi mladými mužmi ako dievčatami a že slobodní mladí muži za volantom sú nebezpečnejší.

Najsilnejší zážitok

„Mala som veľkého fešáka z Nižnej. Sama som bývala v Trstenej. Nadišiel deň nášho stretnutia. V ten krásny večer som sa vyobliekala do sviatočného. Obula som si nové semišové topánky a biele podkolenky. Natešená som bežala na stanicu v ústrety milému. Pred sebou som videla krásny „vygľancovaný“ betónový chodník. Radevala som sa, že môžem po ňom prechádzať. Sotva som vykročila na chodník, radosť pomínila. Až po kolená som sa zaborila do čerstvo vybetónovaného chodníka. A bolo po rade. So sklonenou hlavou a s „betónovými topánkami a pančuchami“ som utekala domov. Mój fešák sa musel tak isto vrátiť najbližším vlakom domov“.

Podľa rozprávania
M. J.

SILVESTER 1970

Závodný časopis n. p. TESLA Orava Nižná nad Oravou. Vychádza týždenne. Vedie redakčná rada. Zodpovedný redaktor Ján Sahúl. Povolené SKNV v Ban. Bystrici, odbor školstva a kultúry, pod registr. zn. 4389/68. - kult. zo dňa 24. apríla 1968. Tlačia. Tlačiarne SNP, n. p., závod Ružomberok.

29. ročník Pltníckej časovky

29. ročník cyklistickej časovky na 600 m, ktorú organizuje Cykloklub Nižná v spolupráci s Obecným úradom v Nižnej, je opäť úspešne za nami. Kvôli nepriaznivému počasiu počas konania Pltníckeho dňa sa preteky presunuli o dva týždne neskôr a tentokrát nám počasie vyšlo.

Takmer 120 zaregistrovaných detí v 14 kategóriách začalo súťažiť presne o druhej poobede. Oproti minulému roku sme posilnili organizačný tím, tiež občerstvenie pre súťažiacich ako v cieľi, tak aj na štarte. Tu sa tiež mohli malí pretekári schovať pred silným slnkom pod náš cyklostán. Súťaž začala štartom malých pretekárov na odrážadlách na zhruba tretinovej trati. Štart starších začal už na ulici Sihoť pri lavičke za riekou a preteky ukončili chlapci a dievčatá z ôsmich ročníkov základnej školy.

Výsledky súťaže a tombola boli vyhlásené na ploche za kultúrnym domom. Tu si mohli pretekári spolu s rodičmi prezrieť aj mobilné planetárium, ktoré nemohlo byť prezentované počas Pltníckeho dňa kvôli nepriaznivému počasiu. Svoju akti-

vitú počas časovky tiež predviedli členovia streleckého klubu z Nižnej. Deti si vyskúšali strelbu na terče a boli oboznámení s niektorými strelnými zbraňami.

Podakovanie patrí všetkým našim podporovateľom a sponzorom: Obec Nižná, Pohostinstvo Jama, Univel, Maraton. Bike Centrum, Kvetinárstvo a záhradníc-

tvo Garajová, CBA Verex Nižná, Dušan Sahul – MBG cyklo, Mgr. Marián Klimčík – MK šport, Pohostinstvo U Šimánka, Romana Medvecká, Stanislav Tokár, Ing. Marián Cvoliga – kúrenie, voda, TopFit, Dušan Catering, Biliard Klub M2, Nealko Oravan.

Výsledky časovky na 600 m

	Kategória odrážadlá		Kategória škôlkari		Kategória predškoláci	
	dievčatá	chlapci	dievčatá	chlapci	dievčatá	chlapci
1.	Bednárová Daria	Reguly Alexander	Plevová Klára	Drozd Bryan	Tomčíková Eliška	Reguly Marko a Šprlák Filip
2.	Jandíková Rebeka	Kanta Marko	Floreková Nataša	Hajdučák Matej	Vrábová Zara	Jánošík Filip
3.	Reguly Arianna	Gracák Simon	Krková Adela	Taraj Samuel	Fučková Diana	Florek Timotej

	Kategória 1. – 2. ročník		Kategória 3. – 4. ročník		Kategória 5. – 6. ročník		Kategória 7. – 9. ročník	
	dievčatá	chlapci	dievčatá	chlapci	dievčatá	chlapci	dievčatá	chlapci
1.	Kristofčáková Katarína	Poláček Artur	Kachútová Alžbeta	Jandura Adam	Domagalová Miriam	Mucha Adrián	Šurinová Hana	Jandura Erik
2.	Franková Anna	Košič Timotej	Halusková Stela	Stanček Adam	Ružbacká Viktória	Žuffa Michal	Domiňáková Zoe	Vasek Benjamín
3.	Stankovenová Karolína	Cvoliga Samuel	Stankovenová Sofia	Kristofčák Filip	Stopiaková Terézia	Žuffa Jakub		Mikulovský Lukáš

Cykloklub strávil štyri dni na Tokaji

Cykloklub Nižná organizuje už každoročne 4-dňové MTB potulky po Slovensku. Tento rok sme si zvolili vinársku oblasť Tokaj, ktorý sa rozprestiera ako na slovenskom území, tak aj v Maďarsku, a navyše v okolitých dedinách v čase tokajského vinobrania.

Vo štvrtok, 26. septembra, sa v poobedňajších hodinách stretlo v dedinke Viničky dvanásť nadšencov horskej cyklistiky, a tak sme stihli ešte krátku túru okolo „našej“ dediny. Vo veľmi ľahkom tempe sme zavítali do Ladmoviec, Zemplína, Cejkova, Černochova a Malej Bary. Obloha

bola zatiahnutá, ale teplota nad 20 stupňov, čo je pre Oravcov ideálne počasie. Všade okolo nás voňali už sčasti obraté vinice tokajských odrôd Furmint, Lipovina a Muškát žltý. Po krátkom 35-kilometrovom zoznámení s okolím sme sa schuti pustili aj do ochutnávky burčiakov spomínaných odrôd. Zvuky našej skvelej harmoniky a gitary sa niesli teplou a tichou nocou do polnoci.

Piatkové ráno nás zobudilo do krásneho slnečného dňa a my sme naplánovali celodennú cyklotúru po ďalších slovenských

Pokračovanie na str. 47

Dokončenie zo str. 46

vinárskych obciach tohto kraja, v ktorých vrcholili prípravy na víkendové vinobranie. Prechádzali sme Malou Barou, Veľkou Barou a prvú zastávku sme naplánovali vo vinárstve Chateau GRAND BARI. Krásna biela stavba s výhľadom na okolitú krajinu uprostred nekonečných viníc a skvelý burčiak nás naladili k zdolaniu ďalších kilometrov. V obci Malá Trňa sme navštívili rozhľadňu v tvare obrovského suda, ktorý je aj symbolom tokajskej oblasti. V polovici našej trasy, v obci Čerhov, sme trochu vyhladli, a tak sme prijali ponuku miestnych vinárov a v tieni statného ore-

cha sme ochutnali tri druhy burčiaka prekladané domácimi lokšami. Cestou nazad sme sa zastavili v zemplínskej obci Borša, pri nedávno zrekonštruovanom kaštieli, v ktorom sa narodil a aj žil František II. Rákoci, sedmohradské knieža. Ten výrazne ovplyvnil život na území terajšieho Slovenska. Podrobnejšiu návštevu kaštieľa sme si však nechali na nedeľu. Keď sme podvečer schovávali bicykle pod strechu, všimli sme si na tachometroch údaj o najazdení 51 km.

Na sobotu predpovedali meteorológovia mizerné počasie už od rána, ale ako to niekedy býva, nie všetky predpovede im

vyjdú a v tento deň mal prísť dážď až v poobedných hodinách. Úplne modrá ranná obloha rozhodla, že po rýchlych raňajkách vyrazíme po cyklotrase smerom na Klin nad Bodrogom. Tu sa nachádza najnižší bod na Slovensku (len 94,3 m n. m.). Pokračovali sme ďalej okolo tichej rieky Bodrog s krásnymi meandrami a zamierili sme po jej hrádzi do maďarského mestečka Sárospatak. Od nášho rodáka a kamaráta Lubomíra Bullu, žijúceho v Trebišove, sme dostali tip na skvelý obed v miestnej vychýrenej reštaurácii. Štvrthodinu pred otvorením reštaurácie nám čašník ochotne otvoril dvere a my sme si mohli znova vychutnávať maďarské špeciality. Halászlé na desať spôsobov, sumčie perkelty a guláše s tvarohovými haluškami nám veľmi chutili. Na kávičku už nebol čas, lebo rýchlo postupujúce mraky nás popohnali domov smerom na Viničky. Po zavretí dverí na penzióne sa to z neba spustilo a my sme zaznamenali ďalších 45 km bez dažďa.

V nedeľu ráno sa už pocitovo ochladilo a rozfúkalo, tak sme plánovanú menšiu cyklotúru nahradili návštevou spomínaného kaštieľa v Borši. Bol to príjemne zakončený víkend, ktorý sa určite ešte v budúcnosti oplatí zažiť.

Ivan Opát

Do druhej dekády v extralige s omladeným kádrom aj trénerským tímom

Vo florbalovej extralige sa v ročníku 2024/2025 FBK Nižná predstaví už vo svojej 11. sezóne. Do druhej dekády svojho pôsobenia sa vedenie rozhodlo vstúpiť skromnejšie a chce sa sústrediť na vybudovanie dlhodobého plánu. Jeho súčasťou je, pochopiteľne, omladenie nielen kádra, ale aj trénerského tímu. K dlhoročnému skúsenému koučovi Tomagovi sa na lavičku mužov pridali Marián Klimčík mladší a k mužom sa presunulo až päť nových mladých tvárí.

Okrem brankára Hrica pribudli do kádra odchovanci Filip Žák s Matejom Záhorom a z Rabče prišli na hostovanie Alex Tvarožek s Tomášom Lubom. Ide o 17- až

19-ročných talentovaných hráčov, ktorí sa budú najbližšie roky učiť od veteránov, ktorými sú kapitán Reguly, jeho asistenti Latka s Mačňákom či navrátiliec do bránky Staroň, čo sú pre zmenu všetko skúsené esá okolo tridsiatky, ktoré Nižnú do extraligy dostali a zažili s ňou najväčšie úspechy.

Veríme, že tímové výkony sa vďaka širokému káдру počas pár zápasov zastabi-

lizujú a v tých ďalších začneme pravidelne zbierať body a budeme dúfať, že mladícka dravosť v kombinácii so skúsenosťami privedie na Oravu neočakávaný úspech. Mužský tím sa síce nachádza v prestavbe a medailové pozície by boli skôr prekvapením, no my sa o také prekvapenie veľmi radi postaráme. Držte nám palce!

Matúš Staroň

1. ročník Nižnianskej bežeckej ligy

Rekreačná atletika v Nižnej opäť ožíva. TJ A-FbO Nižná (Telovýchovná jednota Atleticko-florbalový oddiel Nižná) a ZŠ s MŠ Nižná pripravili pre naše deti súťaž s názvom Nižnianska bežecká liga. V utorok 22. októbra a vo štvrtok 24. októbra sa uskutočnil 1. ročník tejto súťaže, ktorá pozostávala z troch bežeckých disciplín na krátku, strednú a dlhú vzdialenosť. Bežci súťažili v 9 kategóriách pre chlapcov a v 9 pre dievčatá. Súťaže sa zúčastnilo celkovo 122 pretekárov. Každý účastník musel absolvovať všetky tri behy, následne sa výsledky jednotlivých behov sčítali, a tak sme získali najlepších bežcov v jednotlivých kategóriách.

V utorok súťažili mladší žiaci. Súťaže sa zúčastnilo 55 bežcov a súťažilo sa v šty-

roch kategóriách pre chlapcov a v štyroch kategóriách pre dievčatá. Celkovými víťazmi mladších žiakov (bez rozdielu veku) sa stali: 1. Kristofčák Filip (3 body), 2. Ferulík Filip (6 bodov), 3. Jandura Adam (10 bodov). 1. Kachút Alžbeta (3 body), 2. Krúpová Táňa (7 bodov), 3. Halúsková Stela (17 bodov).

Vo štvrtok pretekali starší žiaci. Súťaže sa zúčastnilo 67 pretekárov a súťažili v piatich kategóriách pre chlapcov a v piatich kategóriách pre dievčatá. Celkovými víťazmi starších žiakov (bez rozdielu veku) sa stali: 1. Vasek Benjamín (10 bodov), 2. Mikulovský Lukáš (12 bodov), 3. Kuboš Patrik (14 bodov). 1. Halúzková Ema (8 bodov), 2. Domiňáková Zoe (9 bodov), 3. Rentková Patrícia (12 bodov).

Podakovanie patrí obci Nižná a RZ pri ZŠ s MŠ Nižná za finančnú podporu, pomocníkom Karolínke, Vaneske, Jurajovi, Lukášovi, Jurajovi, Lejke a Aničke a hlavným organizátorom podujatia – Mgr. Mariánovi Klimčíkovi a Mgr. Martinovi Latkovi.

Základné rekordy podujatia:

Mladší žiaci (1. – 4.ročník): ch/d: 50 m 7,89/7,82, 1 kolo 20,98/22,81, 3 kolá 1:16,05/1:19,60. Starší žiaci (5. – 9.ročník): ch/d: 50 m 7,31/7,81, 3 kolá 1:04,59/1:14,57, 6 kôl 2:49,67/3:07,30.

Tieto časy sú motiváciou pre deti – trénujte a najbližšie sa vidíme na jarnej bežeckej lige 2025, kde budete môcť tieto časy prekonať.

Mgr. Marián Klimčík,
Mgr. Martin Latka

Spoločná foto kategórie mladších žiakov

Spoločná foto kategórie starších žiakov

Severoslovenskej ligy v plávaní sa zúčastnili aj deti z Nižnej

V priestoroch AquaRelax Dolný Kubín sa v sobotu 19. októbra uskutočnilo pod taktovkou organizačného tímu MPK Dolný Kubín 3. kolo Severoslovenskej ligy v plávaní. Až 325 plavcov z 11 klubov postupne rozvírilo vodu v plaveckom bazéne a prezentovalo svoje výkony. Najviac medailových umiestnení patrilo PK Martin (celkovo 110, z toho 47x zlato).

Druhé miesto v medailovej štatistike obsadil MPK Tvrdošín. Jeho členovia získali 21 zlatých, 14 strieborných a 12 bronzových medailí, ktoré si vyplávali: Andrej Amrich (ročník 2013), Peter Gabarík (2013), Stanislav Gavula (2013), Martin Rýdzik (2015), Michael Vrobel

Pokračovanie na str. 49

Linda Floreková z Nižnej s trénerom Milanom Kajanom

Úspešný plavec MPK Tvrdošín, Michal Žuffa z Nižnej

Dokončenie zo str. 48

(2012), Michal Žuffa (2014), Michaela Krivdová (2013), Dominika Kubinčáková (2013), Barbora Maťošková (2013), Zara Poláková (2013), Zuzana Puchlová (2014), Simona Šroblová (2012) a Zara Vrobelová (2015).

MPK Tvrdošín na tejto súťaži reprezentovali aj deti z našej obce Nižná: Michal Žuffa a Linda Floreková. Zatiaľ čo Linda Floreková bola najmladšou pretekárkou celej súťaže (ročník 2017) a vylepšila si svoj osobný rekord z minulého roka v disciplínach 50 m voľný spôsob (kraul) a 50 m znak, Michal Žuffa (ročník 2014) suverénne vyhral vo svojej vekovej kategórii spomedzi chlapcov štyri plavecké disciplíny z piatich. Získal 1. miesto v disciplínach: 50 m znak, 50 m motýlik, 50 m prsia a 100 m voľný spôsob (kraul). V disciplíne 50 m voľný spôsob (kraul) skončil na peknom 2. mieste.

Z tretieho miesta sa radoval Plavecký klub Tenax Žilina so 16 zlatými medailami.

mi. Domáci pretekári z Dolného Kubína síce získali až 48 medailí, ale v poradí klubov skončili na štvrtom mieste, o čom rozhodol počet zlatých medailí, a to 12. Domov si tiež odniesli 12 strieborných a 24 bronzových medailí.

Pretekári MPK Tvrdošín na 3. kole Severoslovenskej ligy v Dolnom Kubíne

Všetkým pretekárom gratulujeme k novým osobným rekordom a veríme, že na ďalších súťažiach sa zas o niečo viac priblížia k svojim plaveckým cieľom.

Ing. Zuzana Floreková

Stolní tenisti z Nižnej museli odstúpiť z extraligy mužov

Stolnotenistov TJ STO Nižná zastihla hneď pred začiatkom sezóny veľmi nepríjemná situácia. Z ekonomických dôvodov museli totiž odstúpiť z extraligy aj hráči, ktorí sa už upísali na sezónu a museli si hľadať nové kluby, čo je pred začiatkom súťaže veľmi ťažké. TJ STO Nižná sa bude snažiť počas sezóny pozviechať a uvidí sa, či bude schopná najbližšiu sezónu alebo v blízkej budúcnosti znovu hrať extraligu a robiť dob-

ré meno našej obce. Dobrou správou je, že Nižná hrá tento rok extraligu dorastencov, kde sa naši mladí chlapci môžu výkonnostne potiahnuť, keďže v nej hráva aj veľa mládežníckych reprezentantov. Top hráči teda neostali, ale Nižná má ešte 1. ligu a ďalších hráčov, ktorí v nej môžu hrať – tím sa aspoň udrží druhá najvyššia slovenská súťaž. Taktiež ostala ešte 4. liga a 6. liga. V stolnom tenise v Nižnej sa rozrastajú súpisky

v rôznych súťažiach, či už je to mládež alebo dospelí. Pod vedením profesionálnych trénerov Miroslava a Tibora Bednára sa momentálne intenzívne, takmer na každodennej báze, rozbehla práca s mládežou, ktorá je už prioritou klubu. Veríme, že TJ STO Nižná sa túto sezónu otrásie z finančných ťažkostí a čoskoro aj práca s mládežou prinesie požadované ovocie.

Tibor Bednár

Medzinárodné stretnutie v Tatranskej Lomnici

V dňoch 23. – 25. októbra 2024 sa uskutočnil v Tatranskej Lomnici 25. ročník medzinárodného stretnutia policajných reprezentácií medzi Českou a Slovenskou republikou. Súťažilo sa v týchto disciplínach: tenis, ľadový hokej, volejbal a súťažná strelba. Reprezentácie som sa zúčastnil ako nominovaný hráč v tenise.

Výsledky dvojhry: Matula – Telnar: 1/6, 1/6, Bača – Panáček: 6/4, 2/6, supertiebreak 10:12, Halák – Sekula: 3/6, 2/6, Hoferica – Čermák: 1/6, 3/6

Výsledky štvorhry: Bača/Halák – Panáček/Sekula: 2/6, 3/6, Matula/Hoferica – Čermák/Bílek: 5/7, 6/4, supertiebreak 4:10

Juraj Bača

RFA FK Nižná organizovala v spolupráci s Coerver® Coaching prí mestský futbalový kemp s názvom HRAJ AKO HVIEZDY. Kemp sa uskutočnil v termíne 15. – 19. júla 2024 v Gabion Aréne – Futbalového štadióna SNP v Nižnej, a to pod vedením trénerov z FK Nižná. Kemp bol určený chlapcom a dievčatám vo veku od 6 do 12 rokov. Deťom sa venoval trénerský tím v zložení: Jaroslav Florek, Andrej Brčák, Ján Chomistek, Filip Mravec, Samuel Belopotčan a Eugen Beráts.

Do Kempu sa prihlásilo 45 detí z Nižnej a okolia. V úmorných teplotách ab-

Prímestský futbalový kemp

solvovali hráči denne podľa časového harmonogramu kempu od 8:15 do 17:00 až štyri tréningové jednotky vrátane turnajov a súťaží. Okrem krátkych prestávok a obeda mal kemp aj náučný charakter. Nechýbali rôzne prednášky o spánku či zdravom jedle. Hlavným cieľom však

bolo učenie futbalových zručností, a tak sa všetci hráči učili kľúčky podľa svetových hráčov: Lamine Yamal, Lionel Messi, Declan Rice, Julián Alvarez a Jude Bellingham. Na záver získal každý hráč diplom o úspešne ukončenom kempu spolu s hráčskym reportom.

Kondela CUP 2024 vyčaril úsmev mladým hráčom

V sobotu 31. augusta 2024 sa v Gabion Aréne – Futbalového štadióna SNP v Nižnej uskutočnil futbalový turnaj ka-

tegórií U8 a U10 s názvom Kondela CUP. Na dvoch ihriskách prebiehali súčasne dva turnaje naraz. Nebola núdza o pekné góly či futbalové momenty.

Vďaka sponzorovi turnaja Kondela štartovali všetci účastníci bez štartovného a mali bezplatne zabezpečené občerstvenie počas celého turnaja. Poďakovanie patrí všetkým zúčastneným klubom, vďaka ktorým sme spoločne prežili peknú futbalovú sobotu s najmenšími hráčmi a hráčkami z oravských klubov. Po ukončení turnaja nasledovalo jeho vyhodnotenie. Ocenené boli prvé tri miesta v každej kategórii, a taktiež hráči každého

družstva, ktorých vyberali tréneri – boli odovzdané individuálne ocenenia, a to najlepší hráč, strelec a brankár turnaja. V kategórii U8 si odniesli medailu všetci zúčastnení hráči.

Konečná tabuľka turnaja U8 a mená najlepších hráčov:

1. TJ Slovan Magura Vavrečka – najlepší hráč Peter Seč, 2. FK Nižná 1. – najlepší hráč Mateo Rosito, 3. OŠK Oravská Polhora – najlepší hráč Terézia Zboroňová, 4. Oravan Oravská Jasenica – najlepší hráč Patrik Feranec, 5. FK Nižná 2. – najlepší hráč Artur Ferulík.

Pokračovanie na str. 51

Dokončenie zo str. 50

Konečná tabuľka turnaja U10 a mená najlepších hráčov:

1. TJ Roháče Zuberec – najlepší hráč Maroš Harmata, 2. FK Nižná biela – najlepší hráč Filip Ferulík, 3. TJ Družstevník Dlhá nad Oravou 1. – najlepší hráč Matej Ha-

rezník, 4. FK Nižná modrá – najlepší hráč Marko Šeling, 5. OŠK Babín – najlepší hráč Sebastián Juričák, 6. TJ Družstevník Dlhá nad Oravou 2. – najlepší hráč Marek Mrazovský.

Najlepší hráč turnaja: Maroš Harmata – TJ Roháče Zuberec. Najlepší brankár

turnaja: Martin Tomulec - TJ Družstevník Dlhá nad Oravou. Najlepší strelec turnaja: Dávid Tabačák (9 gólov) - TJ Roháče Zuberec.

Na záver patrí veľké poďakovanie hlavnému podporovateľovi turnaja: Kondela, ďakujeme!

Športový deň pre rodičov a deti RFA FK Nižná

V sobotu 31. augusta 2024 sa už po tretíkrát uskutočnil Športový deň RFA FK Nižná pre rodičov a deti navštevujúce akadémiu. Predtým sa však v zaplnenej Gabion Aréne – Futbalového štadióna SNP konal turnaj Kondela CUP 2024 kategórií U8 a U10. Po ňom bol pripravený spoločný tréning, na ktorom si mohli rodičia spolu s deťmi vyskúšať tréningovú jednotku pod vedením trénerov. Nechýbalo spoločné rozcvičenie, tréning a na záver futbalový zápas medzi deťmi a rodičmi. Okrem športovej zábavy bol pripravený guláš a ďalšie občerstvenie pre všetkých. Pri posedení mali tréneri

opäť možnosť spoznať rodičov, ktorí pomáhajú pri výchove našich futbalových nádejí. Všetkým zúčastneným ďakujeme

a tešíme sa o rok na náš ďalší spoločný športový deň.

Andrej Brčák

Úspešná sezóna 2024 v behu do vrchu

Kde sa jedna sezóna končí, je len krátka pauza, nádych a výdych a som v tom kolotoči znova, len mám na nohách lyže. Sezóna v behu do vrchu a MTB v roku 2024 bola nabitá ako každá predtým. Preteky som vyberal rozumne z hľadiska periodizácie športového výkonu a sústreďovania sa na svetové preteky v zahraničí. Opäť som tréningu venoval všetko, hlavne však radosť a chuť z pohybu, a to aj vďaka vysokej motivácii. Po zimnej skialpinistickej sezóne mi opäť chvíľu trvalo, kým som prišiel na to, že na nohách už nemám lyže a môžem bežať dynamickejšie a bez palíc. Boli dni ľahšie, ale aj ťažšie, bolo mokro aj

sucho, bola zima aj teplo, túžba za výkonom a radosťou z pohybu bola ale vždy na mieste.

Počas tejto sezóny som sa zúčastnil na 17 pretekoch. Tri preteky som absolvoval doma na Orave, kde som sa umiestnil v TOP3. Tri preteky som absolvoval na horskom bicykli v MTB maratónoch a vertikale, kde sa mi darilo menej, keďže som roztrhol reťaz a poblúdlil. Avšak podarilo sa mi prísť v TOP10. Na žiarskom duatlone MTB a v behu do vrchu som si vydrel celkovo 3. miesto. Prvých štyria sme dobehli v 30-sekundovom rozdiely.

Pokračovanie na str. 52

Dokončenie zo str. 51

Z čoho sa však teším najviac, bola účasť a boj o miesta na pretekoch svetovej série vertikál kilometra a skyrace. Na VK OPEN Kaiserkrone v Rakúsku som sa medzi mužmi umiestnil na 18. mieste. Na Dolomysstrun Skyrace v Taliansku som získal 62. miesto z 800 účastníkov. Na VK Hochfelln-Berglauf v Nemecku som skončil na 29. mieste. Na Majstrovstvách Poľska VK Kasprowy Wierch som získal 10. miesto. Výsledky z týchto svetových podujatí sú pre mňa dôležité, pretože ich viem zužitkovať v ďalších

sezónach. Na základe nich viem, kde je svetová úroveň a moje miesto a poznám základ budovania domčeka výkonnosti a posúvania vlastných limitov. V nasledujúcej sezóne by som chcel absolvovať viac podobných pretekov vo svete, preto by som rád využil aj túto formu hľadania podpory, bez ktorej by som sa nezaobišiel ani v predošliých sezónach (vrátane skialpinistickej).

Ďakujem za podporu obci Nižná, e-shopom www.skialpinista.sk a www.topfit.sk. Taktiež ďakujem všetkým ľuďom, ktorí na mňa myslia (a nie v zlom), myslím

skôr v modlitbách, pretože ako mi aj staršia s „ňaňkom“ vravievali: „Bez Božieho požehnanania, márne naše namáhania“. Preto ďakujem Pánu Bohu za zdravie, za možnosť ráno vstať a od úsvitu sa vinúť nielen k nemu, ale aj k štítom hôr, kde som doma a robím to, čo ma robí šťastným. Teším sa, keď bude pohybová produktivita a aktivita v našej obci len rásť. Budme vďační za všetko, čo máme a čo môžeme zveriť do rúk našich najmenších v tom najžiarivejšom svetle na ich ceste životom.

Mgr. Michal Tuka

Ultrava má veľké plány

Ako dlho funguje pohybová akadémia Ultrava a ako sa jej zatiaľ darí? Aké aktivity momentálne ponúka?

Ultrava funguje už viac ako rok. Od začiatku sa tešíme z rastúceho záujmu o naše služby, a preto sme v júni otvorili ULTRA-VA centrum v Tvrdošine. Našou prioritou je pohybový a silový rozvoj pre športovcov aj bežných klientov všetkých vekových kategórií. V súčasnosti ponúkame všeobecnú pohybovú prípravu pre deti aj dospelých, športovú prípravu či diagnostiku pre športovcov, silovo-kondičnú prípravu a ďalšie aktivity zamerané na zlepšenie zdravia a výkonu.

Koľko trénerov pôsobí v súčasnosti v Ultrave? Chystáte sa posilniť svoj tím?

Momentálne u nás pôsobia štyria tréneri, ktorí sa venujú špecializovaným oblastiam tréningu. Nie všetci sa však venujú len tréningu, a aj z toho dôvodu sa chystáme náš tím rozšíriť. Sledujeme rastúci

záujem klientov, ale je pre nás dôležité, aby sme zabezpečili hlavne vysokú kvalitu služieb.

Aké typy klientov majú vaši tréneri?

Naši tréneri pracujú s rôznorodou klientelou – od mladých športovcov, ktorí sa chcú zlepšiť v kondičných a silových parametroch, až po dospelých, ktorí sa zameriavajú na zdravie, pohyblivosť a celkovú kondíciu. Teší nás aj záujem o detské tréningy, kde kladieme dôraz na prirodzený pozitívny vzťah k športu a správny pohybový vývoj.

Čo plánujete do budúcnosti? Môžu sa deti i dospelí tešiť na niečo nové?

V budúcnosti máme v pláne rozšíriť ponuku o vzdelávacie workshopy, ktoré budú zamerané na vzdelávanie a rozvoj nielen športovcov, ale aj širokej verejnosti. Pripravujeme tiež skupinové tréningy, aby sme ešte viac podporili komunitu milovníkov pohybu a zdravého životného štýlu.

Počas vianočného obdobia, už tradične, pripravujeme benefičný komunitný beh. Viac informácií sa dozviete čoskoro.

**Ing. Zuzana Floreková,
Martin Branický**

Majstrovstvá Slovenska v športovej gymnastike

Valéria Bodová získala 3. miesto na MS v športovej gymnastike v kategórii starších žiačok 2. stupeň III.VT 2013 – 2012

V dňoch 21. – 23. novembra sa v Mestskej športovej hale v Detve uskutočnili Majstrovstvá Slovenska v športovej gymnastike žiačok, junioriek a žien. Okrem hodnotných výsledkov gymnastiek sa diváci mohli tešiť aj zo zaujímavého športového divadla – 36. ročníka tradičného podujatia s názvom Memorál manželov Žirňákovcov, na ktorom sa okrem Sloveniek predstavili aj pretekárky z ďalších piatich štátov. Tento manželský pár zasvätil takmer celý život detvianskej gymnastike.

Spomedzi plejády športových gymnastiek sa na krásnom 3. mieste v kategórii starších žiačok (2. stupeň III.VT 2013 – 2012) umiestnila 11-ročná Soňa Bodová z Nižnej, ktorá reprezentovala Klub gymnastiky Dolný Kubín – BOJOVNÍCI. Jej konečné skóre bolo 35,40. Podakovanie patrí

najmä jej hlavnému trénerovi, Marekovi Dobiasovi, ako aj rodičom, ktorí ju podporujú časovo i finančne.

Počas roka 2024 sa Nižňanka Soňa Bodová zúčastnila aj ďalších gymnastických súťaží, kde získala nádherné umiestnenia: 1. miesto v kategórii 2.III staršie žiačky (pilotná Elevien súťaž v Bratislave), 1. miesto v kategórii 2.III staršie žiačky (Cena mesta Prievidza 2024), 1. miesto v kategórii staršie žiačky (1. kolo Slovenského pohára JIPAST v Detve), 2. miesto v kategórii staršie žiačky (2. kolo Slovenského pohára v Šamoríne), 1. miesto v kategórii staršie žiačky (3. kolo Slovenského pohára v Nových Zámkoch).

Soničke blahoželáme k výborným výsledkom a prajeme veľa úspechov v nasledujúcich gymnastických súťažiach.

Ing. Zuzana Floreková

I. ročník vyhodnotenia najlepších športovcov za rok 2003

Záznamy z obecnej športovej kroniky o bohatej histórii športu v našej obci

Pri príležitosti slávnostného vyhodnotenia 50. výročia organizovaného športu v Nižnej (1950 – 2000) bola v roku 2000 vydaná spomienková publikácia, v ktorej boli prehodené všetky športy, ZRTVŠ a turistické odbory, ktoré počas tohto obdobia existovali v TJ Nižná. Pochopiteľne v nej boli uvedené i patričné umiestnenia v najvyšších súťažiach. Tieto výsledky boli odrazom dobrej členskej základne (jednej z najvyšších v bývalom okrese Dolný Kubín) a materiálových podmienok pod vedením skúsených trénerov, funkcionárov a ostatných organizačných pracovníkov.

Za spomínané obdobie bolo vyhodnotených, vyznamenaných a odmenených 40 dobrovoľných trénerov, funkcionárov a organizačných pracovníkov, z ktorých mnohí v tejto činnosti pokračujú a pôsobia dodnes nielen v Nižnej, ale aj v okolitých mestách a dedinách. Niektorí pôsobia dokonca vo vyšších súťažiach.

Nadviazaním na túto peknú tradíciu v Nižnej prišla Komisia športu a mládeže pri OcZ pod vedením vtedajšieho predsedu Mgr. Mariána Klimčíka s návrhom, aby sa dobré výsledky a úspešná reprezentácia ZŠ, TJ a obce Nižná odrazili aj vo vyhodnocovaní najmladšej generácie, a to v tých športoch, ktoré medzi mladými ľuďmi rezonujú najviac.

Na základe návrhov trénerov sa 19. februára 2004 uskutočnilo v hoteli Radar stretnutie a vyhodnotenie úspešných športovcov. Návrh predniesol predseda komisie školstva, športu a mládeže, a to v nasledujúcich športových kategóriách:

1. **Futbal:** Marek Žuffa (prípravka), Juraj Mikulaj (mladší žiaci), Maroš Dedinský (starší žiaci).
2. **Atletika:** Matej Homola, Mária Jurinová, Mirka Kořínková.
3. **Plavci:** Katarína Ladniaková, Adam Vrana.
4. **Horská cyklistika:** Juraj Petrovič.
5. **Hokejbal:** Tomáš Ivan.

Športové kolektívy:

1. **Futbal:** postup do II. ligy (starší žiaci).
2. **Hokejbal:** 2. miesto na Majstrovstvách Slovenska (mladší žiaci).
3. **Atletika:** 3. miesto na Majstrovstvách kraja (prípravka chlapci).

Vyhodnotenie trénerov:

Futbal: Jozef Ružbacký, Milan Hvolka, Jozef Latka, Ing. Peter Kubala (žiaci a mládežnícky futbal).

Plávanie: Mariana Jurkovicová, Ján Záborský.

Atletika: Mgr. Mária Ďurecová, Mgr. Marián

Klimčík.

Všetci vyhodnotení z radov žiakov obdržali od starostu obce, Ing. Eugena Dedinského, a predsedu Komisie školstva, športu a mládeže pri OcZ, Mgr. Mariána Klimčíka, spomienkové medaily a balíčky sladkostí. Pri chutnom obede si mnohí, no najmä tréneri a členovia komisie, zaspomínali na ich

účinkovanie v jednotlivých športoch, rozobrali klady a zápory detského a mládežníckeho športu v Nižnej a v družnej debate sa s najmladšími podelili o dojmy a odporúčili im, aby v nastúpených športových činnostiach a aktivitách pokračovali aj naďalej.

Zdroj: Obecná kronika

„Darebáctvo“ sa podarilo

Nápad zorganizovať mobilný odber krvi v Nižnej zrel pár mesiacov, až nakoniec v duchu hesla: Ak máš strach, urob to hneď. Odvahu dostaneš potom sme si s Národnou transfúznou stanicou Slovenska (NTS) v Martine dohodli termín a kocky boli hodené. Zaspamovali sme sociálne siete, vyvesili plagáty, vyhlásili sme, kde sa dalo. Ostalo nám už len počkať, či príde aspoň minimálny počet ľudí, čo je jednou z podmienok, aby bol výjazd uskutočnený. Napriek niekoľkým sledovaniam v teréne a prečítaniu dostupných informácií sme v podstate nevedeli, ako to bude prebiehať. Či ponúkneme dostatočné priestory, či nakoniec príde aspoň tých 30 ľudí, či sme na nich pripravení. Vďaka spolupráci s Obecným úradom Nižná sme mali k dispozícii všetky priestory, pretože keď je NTS na nejakom mieste prvý raz, potrebujú si oni určiť najlepšie miesto. Vyhralo Bistro.

Prvá daryňa prišla už pred siedmou. A potom sa chodba postupne zapíňala. Vtedy nám asi prvýkrát napadlo, že to dopadne dobre. Napriek počiatočnému organizačnému stresu sme to nakoniec zvládli. Niektorí darcovia, tým prešli už rutinne, možno ani nepostrehli, že sa zastavili. Niektorí odvážni prvýkrát. Partia študentov z SOŠ lesníckej v Tvrdosíne prišla adresne darovať krv pre konkrétneho človeka.

Summa summarum: prišlo 50 ľudí. Odobrali 40 (x 450 ml) jednotiek krvi. Mali sme aj duchovnú podporu. Nikto neskolaboval, nikto neušiel. Pár nerozhodných sme dokonca presvedčili to aspoň skúsiť. Pár slúbilo, že nabudúce prídu.

Chceme poďakovať Obecnému úradu v Nižnej za podporu. A samozrejme, každému jednému darcovi za to, že prišiel.

Napriek snahám vedcov v laboratóriách na celom svete sa nepodarilo nájsť, ani vymyslieť adekvátnu náhradu tejto nenahraditeľnej tekutiny. Jeden darca môže zachrániť život až trom ľuďom. Operácie, nehody, onko pacienti, komplikované pôrody... Každé 2 minúty niekto potrebuje krv. Preto sú darcovia takí vzácní. Samozrejme, má to výhody aj pre nich. Majú zdarma pod

kontrolou svoj krvný obraz, ktorý sa im aj vďaka tomu obnovuje. Pomáhajú, lebo chcú. Alebo možno len môžu. Stretnú rovnaké a rôzne krvné skupiny ľudí. Deň voľna z práce je pri tom všetkom len príjemným bonusom, ktorý niektorí ani nevyužívajú. A pri srdci určite zahreje aj správa: „Blahoželáme, vaša krv dnes zachránila ľudský život! Ďakujeme!“.

Áno, darebáctvo sa podarilo. Prvé z mnohých. Zaslepení úspechom vás už teraz chceme pozvať na ďalšie mobilné odbery, ktoré sú naplánované (a zatiaľ potvrdené s NTS) v roku 2025. Prvý bude 17. júna 2025. Bližšie informácie budeme posilať zase priebežne s blížiacim sa termínom. Všetci ste srdečne vítaní.

Veronika Záhorcová

Odstraňovanie výtlkov na moste od 18. – 25. októbra 2024 spôsobilo v našej obci dopravné zápchy

Vydáva: Obecný úrad Nižná, Nová doba 506, 027 43 Nižná. IČO: 00314684. ISSN 1339-2166. EV 3250/09. Poradové číslo 3/2024.

Dátum vydania: 2. december 2024. **Šéfredaktor:** Bc. Daniela Gondová (dg). **Kontakt:** sefredaktor@nizna.sk.

Redakčná rada (red): Mgr. Anna Čelková (ač), Mgr. art. Eva Rakovanová Jandurová (ejr), Ing. Zuzana Floreková (zf).

Jazyková úprava: Mgr. Iveta Brezovská. **Grafická úprava:** Be Story – Terézia Drozdová. **Zdroj fotografií:** Archív NIO.

Tlač: Alfa print s.r.o., Martin. Vychádza ako občasník v náklade 1450 ks. Samostatne nepredajné.

Spoločenská rubrika občanov Nižnej a Zemianskej Dediny od 1. júla do 30. novembra 2024

NARODENÉ DETI

Červeň Damián Jozef
Fejerčáková Emily
Halčin Filip
Haninčíková Ela
Hruboš Marko

Hucíková Nina
Jánošík Tomáš
Jurovčík Ela
Kavecká Valéria
Kowalski Patrik

Kuboš Lukáš
Latková Linda
Madzinová Dorota
Mrva Dávid
Stanček Michal

Šrobová Paula
Šrobová Sofia
Vajduliak Arthuro
Vranová Tereza
Žuffa Matúš

SOBÁŠE

Ľubomír Surovčík – Anna Tarčáková
Tomáš Knižka – Ing. Lada Brenkusová
Daniel Matlák – Ing. Ľudmila Králiková
Juraj Žuffa – Mária Hlaučová
André Schumann – Veronika Socháňová
Ján Tomaga – Lucia Krivačková
Lukáš Kubinec – Patrícia Chudjaková
Frederik Kohár – Veronika Pašková
Peter Tuka – Daniela Krížová

Matúš Vajduliak – Veronika Zrníková
Filip Kuboš – Nikoleta Žákovcová
Adrián Bomba – Anna Babinská
Jakub Zboroň – Miroslava Stašová
Ing. Martin Staroň – Natália Štobrová
Dávid Kanderka – Mgr. Nikola Šrobová
Adam Gromowski – Sára Labdíková
Dominik Maňto – Zuzana Repková

ÚMRTIE

Jaroslav Jašica – 58-ročný
Korčušková Margita, 82-ročná
Kozáčík Štefan – 77 ročný
Kuboš Daniel, 70-ročný
Mišíková Oľga, 73-ročná
Polakovičová Gabriela, 76-ročná
Šebo Jaroslav, 68-ročný
Ujmiak Ľudovít, 86-ročný
Vodičková Monika, 90-ročná
Žáková Mária, 76-ročná
Žemličková Valéria, 81-ročná
Žmuráň Ondrej, Ing., 92-ročný

JUBILANTI

60-roční

Bachan Róbert, Ing.
Čáni Pavol
Dedinský Vladimír
Hujo Ľubomír
Kubala Alojz
Lališ Jozef
Prát Richard
Suran Rudolf, Mgr.
Šaligová Mária
Tomagová Helena
Tuková Viera, Mgr.
Vlčáková Júlia
Vodička Anton

65-roční

Brna Jaroslav
Dedinská Oľga
Hlušková Oľga
Kičin Ján
Komová Lada
Kováčiková Mária, Ing.
Labdíková Štefánia
Lovaštíková Anna
Melníková Mária
Nákačková Marta, Ing.
Paškajová Anna
Rašková Valéria
Vanderková Alena, Ing.

Vilčínska Anna, MUDr.
Vilčínský Eduard
Záborský Ján
Záhorecova Elena
Žáková Valéria

70-roční

Černý František, Ing.
Dlugoš Milan
Domagala Stanislav
Ďubašáková Oľga
Fartel Rudolf
Gibalová Eva
Gogoláková Valéria
Judiaková Viktória
Karpitová Eva
Moresová Antónia, Ing.
Nováková Mária
Petričko Dušan, Ing.
Pribylínek Vladimír, MUDr.
Socháňová Veronika
Štecová Mária
Taraj Martin
Tuka Jozef
Veselá Ilona
Záhorecova Helena
Žatková Daniela
Žmiják Alojz

75-roční

Belopotocanová Mária
Hučalová Albína
Kajan Peter
Kolena Jozef
Lemonová Marta
Masný Peter, Ing.
Obrimčáková Anastázia
Ťapajna Tomáš, Ing.
Trnka Ján
Venglarčík Dušan, Ing.
Záhorec Ján

80-roční

Bučková Kristína
Dedinská Helena
Hučalová Mária
Krkošková Jana
Lavasová Anna
Marcíňáková Valéria, Mgr.
Oroszová Viera
Pazúrik Alojz, Ing.
Perutková Angela
Piechočák Ladislav
Šangalová Terézia
Vaseková Antónia
Zsabka Štefan

85-roční

Báčová Mária
Jakubovičová Mária
Košík Ľudovít
Pavlová Helena
Švecová Edita

90-ročné

Stančíková Antónia
Tokárová Apolónia

91-ročná

Setvákova Danka

92-roční

Branická Mária
Eckertová Jarmila
Ficeková Mária
Hettešová Marta
Mikulajová Helena
Pazúriková Ľudmila
Vilčínský Bedrich

93-roční

Ďuroška Ladislav, Ing.
Šroba Jarolím

94-ročný

Bača Anton

95-ročná

Dedinská Angela

Poznámka redakcie:

Vzhľadom na nariadenie EÚ o osobných údajoch – GDPR sa bližšie údaje k jednotlivým osobám neuvádzajú.

Údaje sú prevzaté z oddelenia evidencie obyvateľstva. Kto chce svoje údaje, uložené na matrike, pozmeniť či doplniť, alebo si neželá byť uverejnený v Spoločenskej rubrike, nech to oznámi na Matričnom úrade v Nižnej na oddelení evidencie obyvateľov.

Za prípadné nezrovnalosti redakcia nezodpovedá. Ďakujeme.

KRÍŽOVKA PRE ČITATEĽOV NIŽNIANSKÝCH OZVIEN

Autor: Juraj Lukáč	2	chorobné nechuten- stvo	zdvorilostné oslovenie ženy	zvernica, zverník (zast.)	jadro vety, výpovede (lingv.)	domáce meno Aleny	EČV Šale	značka tony	Pomoc: jil, LXE, Ola- ma, Olek	alkoholic- ký nápoj	poranenie	podra- d'ovacia spojka	pred- ložka	spojka	Pomoc: Kai, Freyman, re- ma, vulva	ruský a uzbecký šachista	1
ozdobný pred- met z konárov, či koreňov									čierny vták							iniciály Di- barboru zn. žiaroviek	
Ženské meno (20. 8.)								austr. medved' lono (anat.)						hodina, tal. jesť, angl.			
mesto zničé- né Bohom za hriechy							nie v noci trop. popínava rastlina						umelecká úvaha bór				
citoslovce trúbenia						malá Lucia hovor, reč						rozpráv- kový pes tal					
Amsterdam Electronic Mu- sic Academy					malá vila Chapli- nov film						síra písacia potreba		Tamara domácky kývalo				
ozn. vreciek do vysávača Genesis				dom. zvíra priemer						Pohár európ. majstrov EČV Prievdže				natieraj masťou Rím, tal.			
Nikel			angl. princezná približne						vyrába chlieb unavoval, česky						nár. divadlo tam		
veľkosť tužk. batérií				dvaja, čes. Android Virt. Device				medici- nálne pevnina v mori									
značka pre joule		zvrätané zámeno eden			MPZ Rakúska oňho		os. zám. jeden zo zmyslov			mesto v Španielsku namotával						meter pohroma, zánik	
nie rovno						Highly Super Autob.Memory oblok					il, česky	popevok hosp. noviny				MPZ býv. ZSSR nadáva	
rádium			3												Knihovna Karla Dvořáčka divadel. hra		
tiež			zbije (expr.)	autor citátu	žlté farbivo v mrkve okr. výbor								časť ruky porušenie vernosti				
MPZ Ja- ponska		zostrojil každý, angl.										naraz Kosovo liberty army					
do šeda, zriedk.							hrádza chorvátsky futbalista				režeš draslík						
trieska					poľský obchod s motocyklami	polomer kuch. náči- nie v 4. p.		liter rimska číslica 50		luže, cigáni						začiatok abecedy gréc. ostrov	
dozeral, pozoroval (zast.)									koniec abecedy		Air Defense Area nezabal				Lid. noviny priateľ Gerdy		
lisované paradajky									citoslovce smiechu	v, po neměcky		actum divadelná úloha		táranina fosfor			
Autorom výroku je známy americký spisovateľ (1835- 1910).	ypsilon		jeden z dua V+W zomieraj						dôveruj				pasiem, čes. referát styku s verejnosťou				
Svojho času patril medzi najpopu- lárnejšie americké celebrity.	Pomoc: makete, Rakitić, Sloan	modelky, srbsky EČV Poprad							velikán stredová čiara				len chem. zn. hliníka			ruská rieka spojka	
	vedľa, v blízkosti niečoho				rehotal sa, smial sa												
	kód do mobilu				uhládzala chlpy na hlave												

Vylúštenie krížovky zasielajte na sefredaktor@nizna.sk.

Do správy uveďte svoje meno a adresu. Výherca obdrží od OcÚ vecnú odmenu.

Vylúštenie krížovky z čísla 2/2024: **Najdôležitejšou prísadou receptu na úspech je umenie vychádzať s ľuďmi.** Výhercom sa stáva Marián Tomaga, Krásna Hôrka.

www.nizna.sk FB: @Obec Nižná / @Obec Nižná - diskusné fórum

